

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุ่มประพตติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุ่มประพตติภาค 7

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**The Participation of Volunteer Probation Officers in the Community – Based
Offenders Rehabilitation Services of the Probation Office Region 7**

Mrs. Tharinee sangsawang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครชุมชนประพตติในการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ชื่อและนามสกุล

นางธารินี แสงสว่าง

แขนงวิชา

บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา

วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

อาจารย์ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต

2. รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมสืบ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนตรีวัต)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพท)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ผู้วิจัย นางธาริณี แสงสว่าง **รหัสนักศึกษา** 2543000059 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนต์วีรัต (2) รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงษ์ มีสมนัย

ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 (2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 (3) เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่ (4) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร 1,235 คน ประกอบด้วย อาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 1,212 คน ผู้บริหารระดับสูงทั้งหมด และ บุคลากรทั้งหมดในเขตสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 23 คน กลุ่มตัวอย่าง 324 คน ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงและบุคลากรทั้งหมดของสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 23 คน และอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 301 คน คำนวณจากสูตรของทาโร ยามาเน่ สุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมคิด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2) ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยปัจจัยด้านความสามารถมีค่าความสัมพันธ์สูงสุด (3) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรีมีส่วนร่วมสูงสุด และอาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีส่วนร่วมต่ำสุด (4) แนวทางสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ได้แก่ กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการมอบหมายให้เป็นผู้จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน สนับสนุนด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ และส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยตนเอง

คำสำคัญ การมีส่วนร่วม อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติภาค 7

Thesis title: The Participation of Volunteer Probation Officers in the Community-Based Offenders Rehabilitation Services of the Probation Office Region 7

Researcher: Mrs. Tharinee sangsawang; **ID:** 2543000059;

Degree: Master of Public Administration;

Thesis advisors: (1) Papavadee Montriwat, Associate Professor;

(2) Dr. Chalermpong Meesomnai, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this study were to (1) examine the participation levels of volunteer probation officers in the community-based offenders rehabilitation services of the Probation Office Region 7, (2) investigate the relationship between basic attribute factors of volunteer probation officers and their participation in the community-based offenders rehabilitation services of the Probation Office Region 7, (3) compare the participation levels of volunteer probation officers in the community-based offenders rehabilitation services of the Probation Office Region 7 classified by areas, (4) recommend appropriate guidelines to enhance the participation of volunteer probation officers in the community-based offenders rehabilitation services of the Probation Office Region 7.

The study was a survey research. Population of 1,235 comprised 1,212 volunteer probation officers in the community-based offenders rehabilitation services of the Probation Office Region 7, all 23 executives and officials of provincial probation officers under the Probation Office Region 7. Samples of 324 included 301 volunteer probation officers obtained via Taro Yamane calculation and 23 executives and officials. Accidental random sampling was applied. Instrument used were questionnaire and interview forms. Statistical tools employed were frequency, percentage, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient.

The results of the study were as follows: (1) the volunteer probation officers, in general, had high level of participation, with highest mean on decision-making aspect (2) basic attribute factors had positive relations with volunteers' participation at 0.05 level of statistical significance, with capacity factor the highest correlation, (3) when compared the participation, the study revealed that the volunteer probation officers of Phetchaburi Probation Office had the highest level of participation, while volunteer probation officers of Suphanburi Probation Office had the lowest level of participation, (4) major recommendations were the Department of Probation should increase the capacity of volunteer probation officers through development program to enable them to work together with the officials in analyzing offenders' problems, encourage their participation in drawing up the action plan by assigning them to work as project managers of community-based offenders rehabilitation activities, support sufficient budget and equipment, and enable them to manage their own volunteer coordinating centers.

Keywords: Participation, Volunteer Probation Officers, Probation Office Region 7

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ปภาติ มนต์รีวัต อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ซึ่งท่านได้สละเวลาในการให้คำแนะนำ ปรึกษา และติดตามการจัดทำ วิทยานิพนธ์ในครั้งนี้อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด รวมถึงการตรวจแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จ สมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. เฉลิมพงศ์ มีสมนัย อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและ คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ในหลักวิชาการ ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำความรู้ ความเข้าใจ มาจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้อย่างราบรื่น และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่สละเวลาให้ คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามในครั้งนี้ ได้แก่ นางสาวอัจฉรา ทองตัน ผู้ตรวจราชการ นายพนนต์ สิ้นธนูวา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสืบเสาะและพินิจ และ นางพรประภา แก้วกล้า ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกิจกรรมชุมชนและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด กรมคุม ประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ตลอดจนผู้บริหารระดับสูง กรมคุมประพฤติ ผู้อำนวยการ พนักงานคุม ประพฤติ และอาสาสมัครคุมประพฤติ ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ที่ได้สละเวลาและให้ ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ขอขอบพระคุณ คุณแม่และครอบครัวที่เป็นกำลังใจและร่วมจัดทำข้อมูลจน สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จนกระทั่งวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ธารินี แสงสว่าง

พฤศจิกายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา	7
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน	11
แนวคิดทฤษฎีทางอาชญวิทยาและการมีส่วนร่วมของชุมชน	17
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	20
แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับอาสาสมัครคุมประพฤติ	22
ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานคุมประพฤติภาค 7	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	49
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล.....	49
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม.....	60
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับปัจจัยพื้นฐาน ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7.....	76
ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงาน คุมประพฤติภาค 7.....	77
ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่าง สำนักงานคุมประพฤติกับอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และ ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	79
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
สรุปการวิจัย.....	97
อภิปรายผล.....	108
ข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	122
ภาคผนวก.....	127
ก แบบสัมภาษณ์.....	128
ข แบบสอบถาม.....	132
ประวัติผู้วิจัย.....	144

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมด.....	42
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนอาสาสมัครคุมประพฤติ ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7.....	42
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	50
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ.....	50
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	51
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส.....	52
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพหลัก.....	52
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	53
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลา การปฏิบัติงานอาสาสมัครคุมประพฤติ.....	54
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ความเข้าใจ งานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน.....	54
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	55
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ.....	55
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	56
ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตำแหน่ง.....	56
ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	57
ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลา ในการรับผิดชอบงานอาสาสมัครคุมประพฤติ.....	57
ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	58
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ.....	58
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด.....	59
ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตำแหน่ง.....	59
ตารางที่ 4.19 ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7.....	60

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.20 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมคิด.....	61
ตารางที่ 4.21 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมวางแผน.....	63
ตารางที่ 4.22 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมดำเนินการ.....	64
ตารางที่ 4.23 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล.....	67
ตารางที่ 4.24 ภาพรวมความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐาน ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7.....	68
ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ.....	69
ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความพร้อม.....	71
ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเต็มใจ.....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้.....	74
ตารางที่ 4.29 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม และปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7.....	76
ตารางที่ 4.30 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่.....	77
ตารางที่ 4.31 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความสามารถ.....	79
ตารางที่ 4.32 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความพร้อม.....	80
ตารางที่ 4.33 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความเต็มใจ.....	81
ตารางที่ 4.34 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความเป็นไปได้.....	82
ตารางที่ 4.35 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความสามารถ.....	83
ตารางที่ 4.36 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความพร้อม.....	84
ตารางที่ 4.37 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความเต็มใจ.....	84
ตารางที่ 4.38 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความเป็นไปได้.....	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.40	ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ.....	88
ตารางที่ 4.41	ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความพร้อม.....	89
ตารางที่ 4.42	ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเต็มใจ.....	91
ตารางที่ 4.43	ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้.....	92

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
ภาพที่ 2.1 แสดงการแบ่งส่วนราชการ กรมคุมประพฤติ.....	34
ภาพที่ 2.2 แสดง โครงสร้างสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด.....	36

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคุมประพฤติ (probation) หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (community-based correction) เป็นมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด โดยการเลี้ยงโทษจำคุกเป็นการไม่ควบคุมตัวผู้กระทำผิดไว้ในเรือนจำ (non-custodial treatment) แต่จะใช้การกำหนดเงื่อนไขเพื่อการคุมความประพฤติไว้ให้ผู้กระทำผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติโดยไม่เป็นอันตรายต่อสังคม การคุมประพฤติจึงเป็นวิธีการที่เปลี่ยนแนวความคิดที่เน้นจากการลงโทษ (punishment) มาเป็นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (rehabilitation) และใช้วิธีการเลี้ยงโทษจำคุกแทนการลงโทษจำคุก โดยมีพนักงานคุมประพฤติเป็นผู้ควบคุมดูแลช่วยเหลือให้ผู้กระทำผิดสามารถแก้ไขปรับปรุงนิสัยและความประพฤติของตนได้ภายใต้ความช่วยเหลือของชุมชน โดยการคุมความประพฤติ (supervision probation) หรือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (community-based correction หรือ rehabilitation of offender) ในปัจจุบันนี้ พัฒนาการมาจากแนวปฏิบัติของศาลในระบบกฎหมายเอง โกลอเมริกัน โดยเริ่มที่ประเทศอังกฤษก่อน และจึงพัฒนามาเป็นรากฐานของระบบคุมประพฤติปัจจุบันภายในระยะเวลาใกล้เคียงกันกับการพัฒนาระบบคุมประพฤติในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปีค.ศ. 1841 โดยประเทศสหรัฐอเมริกา ได้กำเนิดระบบการคุมประพฤติจากการริเริ่มดำเนินการของประชาชน คือ นายจอห์น ออกัสตัส ช่างซ่อมรองเท้า แห่งนครบอสตัน ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น “บิดาแห่งการคุมประพฤติ” (วิลโลว์ จิวังกูร์ 2528 : 83)

การคุมประพฤติเป็นการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และหลักมนุษยธรรม โดยให้โอกาสผู้กระทำผิดที่อยู่ในวิสัยจะแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมในชุมชนได้ไม่ต้องตกไปอยู่ในวงจรของการกระทำผิดซ้ำ อันมีผลส่วนหนึ่งมาจากการรับโทษในเรือนจำจึงเป็นผลให้หลักการวิธีการคุมประพฤติได้รับการยอมรับเป็นสากลและถูกนำไปใช้ในหลายประเทศทั่วโลก โดยประเทศในภูมิภาคเอเชียที่ประสบความสำเร็จในการนำระบบคุมประพฤติมาใช้ จากการริเริ่มของประชาชนคือประเทศญี่ปุ่นซึ่งนำวิธีการคุมประพฤติมาใช้กับเด็กและเยาวชนเมื่อค.ศ. 1922 (พ.ศ. 2465) และนำมาใช้กับนักโทษการเมืองเมื่อค.ศ. 1936 และเริ่มระบบคุมประพฤติยุคใหม่เมื่อค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492) (Kawaharada, 2555) โดยประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นกำเนิดอย่างเป็นทางการของอาสาสมัครคุมประพฤติ (volunteer probation officer - VPO) และเป็นต้นแบบ

ของการนำระบบอาสาสมัครคุมประพฤติมาใช้ในประเทศไทยสำหรับประเทศไทยการคุมประพฤติเริ่มดำเนินการโดยภาครัฐเมื่อพ.ศ. 2522 โดยการดูแลแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดในชุมชนเป็นภารกิจหลักของกรมคุมประพฤติ ในระยะแรกมีเพียงบุคลากรภาครัฐเท่านั้นที่มีบทบาทในการดำเนินงาน จนกระทั่งพ.ศ.2525กระทรวงยุติธรรมได้สนับสนุนการก่อตั้งมูลนิธิแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดขึ้น เพื่อสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานคุมประพฤตินิติแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด จึงนับเป็นภาคเอกชนองค์กรแรกที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานคุมประพฤติผู้กระทำผิดในชุมชนแต่บทบาทส่วนใหญ่ของมูลนิธิเป็นการสนับสนุนด้านงบประมาณ ต่อมาพ.ศ.2529กรมคุมประพฤติได้สรรหาประชาชนที่สมัครใจเข้าอบรมเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ (volunteer probation officer) ทำหน้าที่ช่วยการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ จากนั้นหน่วยงานคุมประพฤติผู้ใหญ่ได้เพิ่มบทบาทในการทำงานเพื่อชุมชน โดยชุมชนมากขึ้น โดยดำเนินโครงการส่งเสริมบทบาทและความร่วมมือของชุมชนในงานคุมประพฤติผู้ใหญ่พ.ศ. 2530 ภายใต้แผนพัฒนาสังคมและกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2530-2534) โดยให้ผู้ถูกคุมความประพฤติทำงานบริการสังคมหรืองานสาธารณประโยชน์ให้ชุมชน โดยไม่มีค่าตอบแทนเพื่อให้ผู้กระทำผิด ตระหนักถึงผลแห่งการกระทำผิดและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อผู้อื่นและสังคมมากยิ่งขึ้นต่อมาในปีพ.ศ.2548 กระทรวงยุติธรรมได้ประกาศนโยบาย สร้างความร่วมมือและกระจายบทบาทงานยุติธรรมสู่ประชาชนและกำหนดยุทธศาสตร์“ยุติธรรมถ้วนหน้าประชามีส่วนร่วม”(Justice for All, All for Justice)

โครงการอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จึงเกิดขึ้นจากเหตุผลที่ว่า สังคมควรมีระบบและกลไกในการป้องกันตนเอง จากปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำนอกเหนือไปจากระบบงานยุติธรรมทางอาญาที่มีอยู่ในทุกสังคม ซึ่งพบว่าวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ได้ผลดียิ่งในปัจจุบัน ก็คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรมและการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมให้แนวคิดดังกล่าว มีความเป็นรูปธรรม โดยการให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของผู้กระทำผิด ในท้องถิ่นของตน เพื่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เมื่อประชาชนผ่านการอบรมเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติแล้ว จะมีบทบาทในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งให้คำแนะนำชี้แจงปัญหาต่างๆ แก่ประชาชนหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนหรือผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด หรือปัญหาอื่นในเบื้องต้น รวมทั้งคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของบุคคลที่ศาลกำหนดเงื่อนไขให้คุมความประพฤติ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์ และรายงานผลการติดตามความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นระยะ

โดยอาสาสมัครคุมประพฤติ ได้รับคำหมายให้มียบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการออกสอดส่อง เข้มเขียน แก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ ผู้ที่อยู่ระหว่างถูก

คุณภาพประพฤติดิตตามสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อย และช่วยปฏิบัติงานที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ รวมทั้งช่วยเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมคุมประพฤติ

จากบทบาทหน้าที่ดังกล่าวนี้ได้ว่าอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งในการบรรเทาปัญหาปริมาณงานเกินมาตรฐานและเชื่อมโยงผู้กระทำผิดเพื่อให้กลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้ง อันจะช่วยลดช่องว่าง และความรู้สึกแปลกแยกลงได้อย่างมาก ซึ่งอาสาสมัครคุมประพฤติที่สังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีจำนวนทั้งสิ้น 1,212 คน โดยที่สำนักงานคุมประพฤติ ภาค 7 ประกอบด้วยสำนักงานคุมประพฤติ ทั้งสิ้น 8 แห่ง ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติ จังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2556) จากการศึกษาข้อมูลของกรมคุมประพฤติ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ พบว่าต้องพัฒนาการส่งเสริม สนับสนุน กระบวนการให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จึงมีนโยบายให้สำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบ รูปแบบ และศักยภาพของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ด้วยเหตุผลข้างต้นและยังไม่มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และศึกษาว่ามีปัจจัยพื้นฐานใดที่สร้างเสริมการมีส่วนร่วม และเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ทั้ง 8 แห่ง ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลให้กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม นำไปพัฒนาแนวทางสร้างเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานที่เหมาะสมในระดับพื้นที่รวมทั้งเพื่อให้การทำงานกับภาคประชาสังคมที่จะขับเคลื่อนภารกิจงานกรมคุมประพฤติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสงบสุขและความปลอดภัยของชุมชนอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

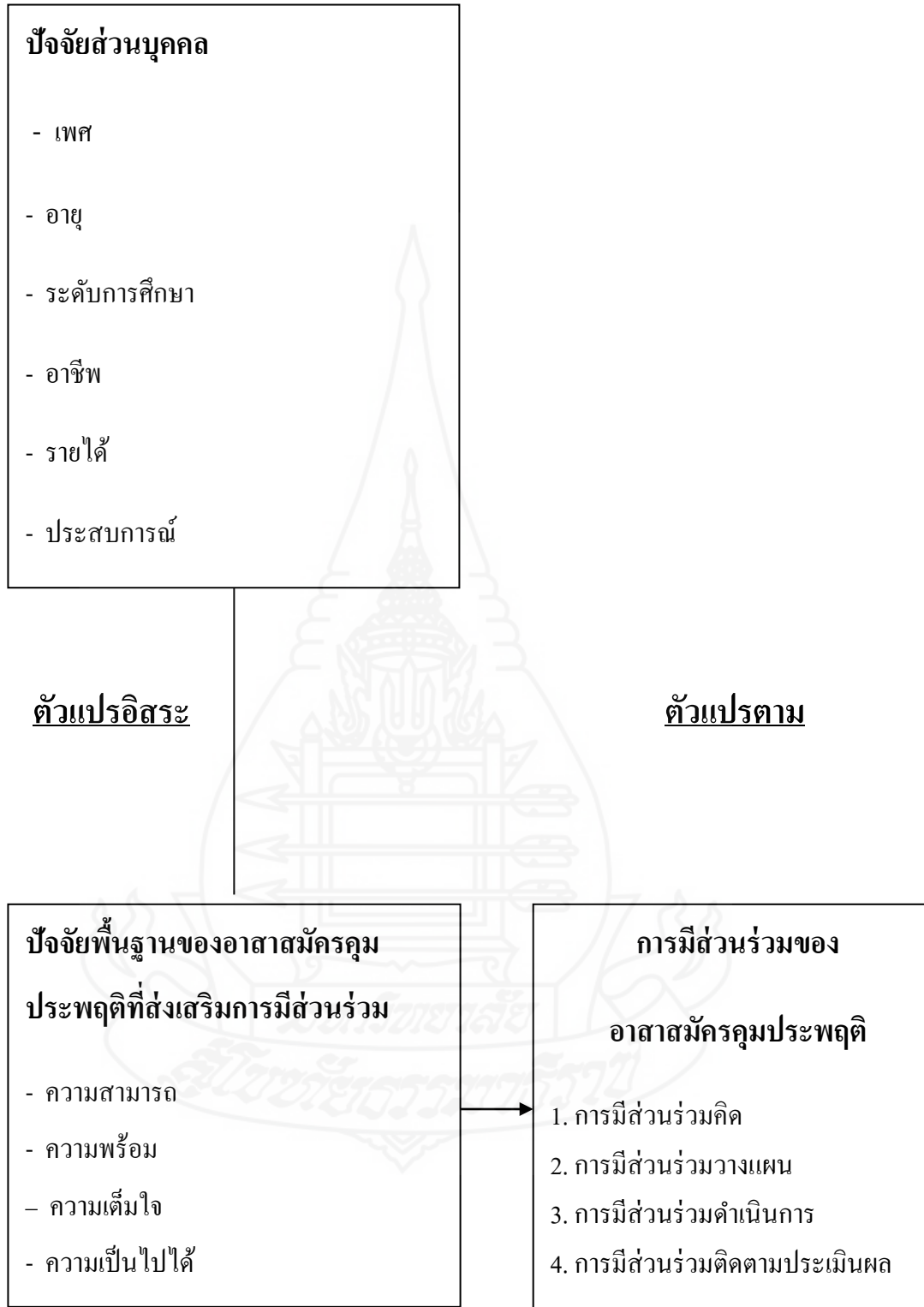
2.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่

2.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 โดยได้แนวคิดมาจากการงานคุมประพฤติในประเทศไทย ในความรับผิดชอบของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ที่มีภารกิจ ความรับผิดชอบในการแก้ไขฟื้นฟู สงเคราะห์ ช่วยเหลือผู้กระทำผิดในชุมชน ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 และจากการค้นคว้าเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ เช่น Cohen and Uphoff (อ้างถึงใน ปารีชาติ วิทยาลัย, 2543) และอนุภาพ ธิรลาภ(2546) สามารถสรุปเป็นกรอบ แนวคิด ดังแสดงในภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

4.2 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในพื้นที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

5. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษา การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษา ไว้ดังนี้

5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ประกอบด้วย ความสามารถ ความพร้อม ความเต็มใจ ความเป็นไปได้

5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.2.1 **ประชากร** ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 1,212 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2556) บุคลากรในเขตสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 16 คน และผู้บริหารระดับสูง ของกรมคุมประพฤติ จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 1,235 คน

5.2.2 **กลุ่มตัวอย่าง** ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติจำนวน 301 คน คำนวณจากสูตรของทาร์โร ยามาเน่ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ บุคลากรทั้งหมดของสำนักงานคุมประพฤติ 16 คน และผู้บริหารระดับสูงทั้งหมดของกรมคุมประพฤติ 7 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน

5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการศึกษาคือหน่วยงานในพื้นที่สำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 8 สำนักงาน ได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม

5.4 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้ได้ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน 2557

6. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

6.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ถึงคุณลักษณะของอาสาสมัครคุมประพฤติ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์

6.2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ หมายถึง ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประกอบด้วย ความสามารถ ความพร้อม ความเต็มใจ และความเป็นไปได้

6.3 ความสามารถ หมายถึง การมีศักยภาพที่จะเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติทำทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนยอมรับและให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับเข้าสู่ชุมชน ประสานครอบครัวของผู้กระทำผิดในการร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด มีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์ผู้กระทำผิด ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม ร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรม เพื่อให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม พัฒนาความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ตลอดจนทราบปัญหาและความต้องการ ของชุมชนในการดูแล แก้ไข ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดและการป้องกันปัญหาสังคม

6.4 ความพร้อม หมายถึง การมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติมีสุขภาพกายที่แข็งแรง มีความพร้อมด้านจิตใจสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดยสามารถเดินทางไปสวดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้ ครอบครัวสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ทำงานช่วยเหลือสังคม ได้รับความไว้วางใจ จากชุมชนในการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้กระทำผิด และสามารถสละเวลาได้ทุกครั้ง เมื่อสำนักงานคุมประพฤติเชิญเข้าร่วมกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

6.5 ความเต็มใจ หมายถึง การมีความเต็มใจที่จะมีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ

ให้ความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มีความเชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้ และร่วมดำเนินการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยไม่เห็นแก่ค่าตอบแทน

6.6 ความเป็นไปได้ หมายถึง การมีโอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเองสามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มีความผูกพันและมีแรงจูงใจในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ ยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุมประพฤติ เชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุมประพฤติมีประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดและชักชวนประชาชน เข้ามาร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

6.7 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ หมายถึง การที่ประชาชนรู้สึกตื่นตัว ที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในที่นี้หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติมีส่วนร่วมคิด การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล

6.8 การมีส่วนร่วมคิด หมายถึง การที่ประชาชนรู้สึกตื่นตัวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในชุมชนแก่สำนักงานคุมประพฤติ มีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ ในการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดและวิเคราะห์ปัญหาของผู้กระทำผิด มีส่วนร่วมในการกำหนด รูปแบบการดูแล แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ วิธีการติดตามประเมินผลผู้กระทำผิด และการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจและให้โอกาสผู้กระทำผิดเข้าร่วมประชุม เพื่อรวบรวมปัญหาความต้องการของชุมชนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

6.9 การมีส่วนร่วมวางแผน หมายถึง การที่ประชาชนรู้สึกตื่นตัวที่จะเข้ามาวิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติมีส่วนร่วมกำหนดการดำเนิน แผนงานในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ร่วมวางแผนกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และสามารถนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ไปปฏิบัติได้

6.10 การมีส่วนร่วมดำเนินการ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติรู้สึกตื่นตัวที่จะเข้ามาดำเนินงานตาม โครงการและแผนกำหนด โครงการและแผนงาน ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤติ ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะข้อเท็จจริง สอดส่อง แก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ติดตามผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆในชุมชนเพื่อร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และรับผิดชอบบริหารจัดการเป้าหมาย/แผนงานที่กำหนด

6.11 การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนรู้สึกตื่นตัวที่จะเข้ามาติดตามและประเมินผลความสำเร็จหรือความล้มเหลวเป็นระยะๆและแก้ไข ในที่นี้ หมายถึง การที่อาสาสมัครคุมประพฤตินมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ได้รับมอบหมายในการติดตาม ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ได้รับมอบหมายในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และมอบหมายให้สมาชิกอาสาสมัครคุมประพฤตร่วมกันติดตามช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

6.12 การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน หมายถึง มาตรการเชิงโทษจำคุกซึ่งเป็นหนึ่งในการป้องกันอาชญากรรมอันเกิดจากการกระทำผิดซ้ำด้วยวิธีการควบคุมสอดส่อง (supervision) ดูแลแก้ไขและให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติ และผู้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติดที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคุมประพฤติเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นกลับตนเป็นพลเมืองดีไม่กระทำผิดกฎหมายอาญาใด ๆ อีก

6.13 อาสาสมัครคุมประพฤติหมายถึงประชาชนที่สำนักงานคุมประพฤติได้คัดสรรจากผู้ชุมนุมให้การยอมรับว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีได้รับความไว้วางใจยกย่องในชุมชนโดยบุคคลผู้นั้น ได้ผ่านการอบรมหลักสูตรอาสาสมัครคุมประพฤติของกรมคุมประพฤติและได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรมภายใต้ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติพ.ศ. 2547

7. ประโยชน์ที่ได้รับ

7.1 เป็นแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ให้เป็นไปตามมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติด้านอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

7.2 เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการทำงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม สามารถเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในภารกิจกรมคุมประพฤติ ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เพิ่มขึ้น

7.3 เป็นพื้นฐานสำหรับการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากเอกสาร บทความทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน
2. แนวคิดทฤษฎี ทางอาชญาวิทยาและการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
4. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับอาสาสมัครคุมประพฤติ
5. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานคุมประพฤติภาค 7
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และชุมชน

ชุมชน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525: 272) หมายถึง หมู่ชน, กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมขนาดเล็ก อาศัยอยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันและมีผลประโยชน์ร่วมกัน Robert M. Maclver (อ้างถึงในไพรัตน์ เจริญมิตร: 2544: 1 –2) ให้ความหมายไว้ในหนังสือ Society, Its Structure and Changes ว่า ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่ร่วมกัน และสมาชิกทุกคนได้ให้ความสนใจ ในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นร่วมกัน มิเพียงแต่ให้ความสนใจอย่างใดอย่างหนึ่งเฉพาะ แต่ให้ความสนใจโดยทั่วไป ซึ่งมีขอบเขตมากพอที่จะอยู่ร่วมกันในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้แล้วชุมชนนี้อาจหมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างง่าย ๆ เช่น หมู่บ้านหนึ่ง ชนเผ่าหนึ่ง หรือการอยู่ร่วมกันขนาดใหญ่ เช่น เมืองหนึ่งๆ หรือประเทศหนึ่ง

1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

Erwin (อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม 2545: 6) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมไว้ว่า คือ กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของ บุคคล แก้ไขปัญหา ร่วมกับการใช้ วิชาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการ ปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ยวัฒน์ วุฒิเมธี (อ้างถึงใน กรมสอบสวนคดีพิเศษ, 2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อถึงตัวประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, (2546: 114) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการกำหนด นโยบายพัฒนาท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์จากบริการ รวมทั้งมีส่วนร่วมในการควบคุมประเมินผล โครงการต่าง ๆ ของท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมว่ามี 2 ลักษณะ คือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ได้แก่ การร่วมกันค้นหาปัญหา การวางแผน การตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตามประเมินผล ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ

2. การมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยประชาชน หรือ ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการ และ โครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ มาเป็นการพัฒนาที่ประชาชน มีบทบาทหลักโดยการกระจายอำนาจในการวางแผน จากส่วนกลางมาเป็นส่วนภูมิภาค เป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคต ของตนเอง

การมีส่วนร่วมยังอธิบายได้ในหลายมิติ ทั้งในแง่ของมิติความลึก ทั้งในเชิงกว้าง

1) การมีส่วนร่วมในความหมายที่แคบ คือ การพิจารณาถึงการมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจโดยประชาชนต่อโครงการใดโครงการหนึ่งของโครงการสาธารณะต่างๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติแต่ไม่ได้หวังจะให้ประชาชนเปลี่ยนแปลงโครงการ หรือวิจารณ์เนื้อหาของโครงการ

2) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัวเพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อ โครงการพัฒนา ขณะเดียวกันก็สนับสนุนความคิดริเริ่มของคนในท้องถิ่น

3) ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับความพยายามที่จะประเมินผลโครงการนั้นๆ ด้วย

4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจกล่าวอย่างกว้างๆ ได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ในเรื่องที่จะมีผลกระทบต่อเขา

5) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้ง สิทธิ และหน้าที่ ที่จะเข้าร่วมในการแก้ปัญหาของเขา มีความรับผิดชอบมากขึ้นที่จะสำรวจ ตรวจสอบความจำเป็น ในเรื่องต่างๆ การระดมทรัพยากรท้องถิ่น และเสนอแนวทางแก้ไขใหม่ๆ เช่นเดียวกับการก่อตั้งและ ดำรงรักษาองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น

6) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้น ได้เป็นผู้มีความริเริ่มและได้มุ่งใช้ความพยายาม ตลอดจน ความเป็นตัวของตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7) การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามที่จะเพิ่ม ความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่างๆ ในสภาพสังคมนั้นๆ ทั้งนี้โดยกลุ่ม ที่ดำเนินการ และความเคลื่อนไหวที่จะดำเนินการนี้ไม่ถูกควบคุมโดยทรัพยากรและระเบียบต่างๆ

1.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

ทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ร่วมคิด: สภาพปัญหาที่มีอยู่ และสาเหตุปัญหา
2. ร่วมวางแผน: วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณาทางเลือก
3. ร่วมดำเนินการ: ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
4. ร่วมติดตามประเมินผล: ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะๆ

และแก้ไข

โกวิท พวงงาม (2545: 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหา ในท้องถิ่น ของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อม ไร้ประโยชน์ เพราะ ชาวชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการ ดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการ นำเอาปัจจัย ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีความสามารถที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดค้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนิน กิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำ ไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันใน โอกาสต่อไป จึงอาจจะประสบความสำเร็จลำบาก

Szentendre (อ้างถึงในเอกสารประกอบการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า, 2545 : 30-31) กล่าวถึงการแบ่ง กระบวนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
3. การมีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน ปาริชาติ วัลย์เสถียร, 2543: 139-140) ได้จำแนก การมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน ซึ่งเป็นแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมากที่สุด มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(Decision-Making) ในกระบวนการของตัดสินใจนั้น ประการแรกสุดที่ต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการ และจัดเรียงความสำคัญ ต่อจากนั้นเลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้ เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการตามแผนและการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน(Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถาม ที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหาร และประสานงาน การขอความช่วยเหลือ ฯลฯ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ของโครงการนี้รวมทั้งผลประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลในสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล(Evaluation) การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกตคือ ความเห็น (View) ความชอบ (Preferences) ความคาดหวัง (Expectation) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

1.3 รูปแบบการมีส่วนร่วม

องค์การสหประชาชาติ (1981 อ้างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546) องค์การสหประชาชาติ ได้รวบรวมรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมแบบเป็นไปเอง ซึ่งเป็นการอาสาสมัคร หรือรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหา ของตนเองโดยเน้นการกระทำที่มีได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก
2. การมีส่วนร่วมแบบชักนำเป็นการเข้าร่วมโดยความเห็นชอบ หรือสนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งเป็นรูปแบบโดยทั่วไปของประเทศที่กำลังพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมแบบบังคับ เป็นการมีส่วนร่วมภายใต้การคณินนโยบายของรัฐบาลภายใต้การจัดการของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือโดยการบังคับโดยตรง รูปแบบนี้ผู้กระทำจะได้รับผลทันที แต่ไม่ใช่ในระยะยาวและอาจมีผลเสียในภายหลังเพราะไม่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชน

องค์การอนามัยโลก (อ้างถึงในปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543: 141) เสนอรูปแบบของกระบวนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา จัดลำดับความสำคัญตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญคือการตัดสินใจ
2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนต้องมีส่วนร่วมจัดการและการบริหารการใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรและควบคุมทางการเงินและการบริหาร
3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนต้องมีความสามารถในการนำเอากิจกรรมมาใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและควบคุมทางสังคม
4. การได้รับประโยชน์ (Obtaining benefits) ประชาชนต้องได้รับผลประโยชน์จากชุมชนเท่าเทียมกัน จะเป็นผลประโยชน์ส่วนตัวในสังคมหรือในรูปของวัตถุก็ได้

1.4 เจ็อนใจของการมีส่วนร่วมของประชาชน

การที่ชุมชนจะตัดสินใจเข้ามามีส่วนร่วมกันในงานยุติธรรมชุมชนและร่วมรับผิดชอบในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งระบบนั้น ขึ้นอยู่กับเจ็อนใจและปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นคุณลักษณะภายในของบุคคลซึ่งเป็นการรับรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากภายนอก ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ ดังต่อไปนี้

Cohen and Uphoff (1997 อ้างถึงใน ปรีดี ช่วงโชติ และคณะ. 2536: 7-26) เสนอว่า บุคคล 4 ฝ่ายมีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมใน โครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนนั้นยังมีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง ได้แก่

1. อายุและเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางสังคม ศาสนา
5. อาชีพ
6. รายได้และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. ที่ดินถือครองและสถานภาพแรงงาน

อนุภาพ ธีรลาภ (อ้างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546)

กล่าวถึง เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาว่าเกิดจากพื้นฐานของประชาชน มี 4 เงื่อนไข ได้แก่

1. ประชาชนจะต้องมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมี ศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆเช่น ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการค้นหา ความต้องการ วางแผน จัดการ บริหารองค์กร และการใช้ทรัพยากรในที่สุด
2. ประชาชนจะต้องมีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วม กล่าวคือ ประชาชนต้องมีสภาพ ทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และกายภาพที่เปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วม
3. ประชาชนจะต้องมีความเต็มใจ เห็นประโยชน์ในการเข้าร่วมจะต้องมิใช่เป็น การบังคับหรือผลักดันให้เข้าร่วม โดยที่ประชาชนมิได้ประสงค์จะเข้าร่วมในขั้นหนึ่งนัยใด
4. ประชาชนจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม กล่าวคือ ประชาชนจะต้องมี โอกาสที่จะเข้าร่วม ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนในการตัดสินใจและกำหนดกิจกรรม ที่ตนต้องการระดับที่เหมาะสม ประชาชนจะต้องมี โอกาสและมีความเป็นไปได้ที่จะจัดการด้วย ตนเอง

ถวิลวดี บุรีกุล(2552:16) กล่าวว่า เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชน มี 3 ประการ คือ

1. ต้องมีอิสรภาพ หมายถึง ประชาชนมีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วม ต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจการถูกบังคับให้ร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม

2. ต้องมีความเสมอภาค ประชาชนที่เข้าร่วมในกิจกรรมใด จะต้องมีสิทธิเท่าเทียมกับผู้เข้าร่วมคนอื่นๆ

3. ต้องมีความสามารถ ประชาชน หรือ กลุ่มเป้าหมายจะต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมนั้นๆ หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่าผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาคแต่กิจกรรมที่กำหนดไว้ มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ มิเช่นนั้นต้องเสริมสร้างความสามารถของประชาชนให้มีความสามารถเข้าร่วมได้

2. แนวคิดทฤษฎีทางอาชญวิทยาและการมีส่วนร่วมของชุมชน

การกระทำความผิดทางอาญา (อ้างถึงในนวนลจันทร์ ทัศนชัยกุล, 2548 :3-4) คือ อาชญากรรมและผู้กระทำคือ “อาชญากร” เมื่อพิจารณาถึงระดับความรุนแรงแต่ละประเทศ แต่ละสังคมจะมีค่านิยมในการจัดจำแนกระดับความรุนแรงที่ถือว่าเป็นอาชญากรรมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมการยอมรับตามค่านิยมและความเชื่ออันมีความยึดต่อเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ในความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเช่น ประเทศอังกฤษกฎหมายอาญาเกิดมาจากประเพณีวัฒนธรรมกฎหมายจารีตประเพณีและคำพิพากษาของศาล

2.1 แนวคิดทฤษฎีทางอาชญวิทยา

สำนักอาชญวิทยานิโคลาสสิก (อ้างถึงในประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2531,22) โดย รอสซี่ (Rossi) การ์ราด (Garraud) และจอลี่ (Joly) เห็นว่า ควรมีการปรับปรุงแนวทางอาชญวิทยาของสำนักอาชญวิทยานิโคลาสสิกให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เป็นจริง ซึ่งมีสาระสำคัญ 4 ประการคือ

1. ให้นำพฤติกรรมแห่งคดีมาใช้เพื่อประกอบการพิจารณาคดีเพื่อพิพากษาลงโทษอย่างเหมาะสม
2. ให้ศาลตระหนักถึงความจำเป็นในการพิจารณาถึงภูมิหลังของผู้กระทำผิดไม่จำกัดการ พิจารณาอยู่เพียงแค่เฉพาะพฤติกรรมในขณะที่กระทำผิดเท่านั้น
3. ขอให้กระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะศาล รับฟังคำให้การของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการในบางสาขาวิชา เช่น สาขาแพทยศาสตร์ สาขานิติเวช สาขาจิตเวช เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาคดีได้อย่างถ่องแท้ยิ่งขึ้น โดยถือว่าผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญการเหล่านั้นเป็นพยานบุคคล

4. ขอให้กระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะศาลให้ความสนใจกับกลุ่มบุคคลที่อาจมีความรับผิดชอบทางอาญาแตกต่างกันไปจากบุคคลโดยทั่วไป กลุ่มบุคคลที่จัดเป็นกรณีพิเศษนี้ ไม่สามารถกำหนดเจตจำนงอิสระได้ทัดเทียมกับบุคคลอื่น และสมควรที่กฎหมายควรให้ความปรานีและผ่อนปรนในการลงโทษ เช่น กลุ่มบุคคลวิกลจริต บุคคลปัญญาอ่อน คนชรา บุคคลผู้มีความพิการ

จากแนวคิดดังกล่าวศาลยุติธรรมในประเทศไทยได้มีการนำเอาปัจจัยที่เป็นสาเหตุในการกระทำผิด และเหตุอันควรปรานี มาใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี และอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นกลไกสำคัญที่ได้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในชุมชน เป็นประโยชน์ในการพิพากษาคดี

2.2 ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน (อ้างถึงใน สถาบันพระปกเกล้า, 2545: 5-6) ปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 พ.ศ. (2525-2529) เป็นต้นมา รัฐได้ใช้การมีส่วนร่วมเป็นเครื่องมือให้ประชาชนเข้าร่วม โครงการของรัฐ โดยที่คำจำกัดความของการมีส่วนร่วมมีจำนวนมากแต่ก็ไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในแง่การเมืองการปกครองที่เห็นว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของชาวชนบท เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย และยังอาจเป็นการปูพื้นฐานมั่นคงสำหรับวิวัฒนาการไปสู่การปกครองตนเองของท้องถิ่นได้ในบั้นปลาย และได้กล่าวถึง จุดเริ่มต้นของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่าเริ่มต้น จากการเข้าร่วมกิจกรรมที่แต่ละคนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้องและสนใจเป็นเรื่องๆไป เช่น การสร้างแหล่งกักเก็บน้ำฝน การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น ข้อสำคัญกิจกรรมเหล่านี้ จะต้องสัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการของชาวบ้าน

ทั้งนี้กรมคุมประพฤติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามและประเมินผล

2.3 ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)
(ยุพาพร รูปงาม, 2545:8-9) การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยากเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของ ความร่วมมือ ยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหาร เป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผล ประโยชน์

กรมคุมประพฤติได้ใช้วิธีและระบบทางการบริหาร สนับสนุน ส่งเสริมให้ อาสาสมัครคุมประพฤติรวมตัวกันจัดตั้ง สมาคมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมเพื่อเป็น ศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และส่งเสริมสนับสนุน กิจกรรมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ของสำนักงานคุมประพฤติ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ ผู้กระทำผิด

2.4 ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคม (Social support theory) (สรวงศ์ภักดิ์ ดวงคำสวัสดิ์, 2539: 29- 35) ทฤษฎีการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในกลุ่มทฤษฎีอาชญากรรมแบบบูรณาการ (Integrated theories of crime) ผู้นำในทฤษฎีกลุ่มนี้ ได้แก่ Elliott, Thornberry, Tittle, และ Cullen ทฤษฎีกลุ่มนี้เกิด จากการบูรณาการองค์ประกอบของทฤษฎีอื่นๆ เข้าด้วยกัน ส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีความกดดัน (Strain theory – พฤติกรรมเบี่ยงเบน เกิดจากความกดดันในการดำเนินชีวิต ไปสู่เป้าหมายในชีวิตที่สังคม กำหนดค่านิยมไว้- Merton’ Strain Theory) ทฤษฎีการควบคุม (Control theory) และทฤษฎีการเรียนรู้ ทางสังคม (Social learning theory) แล้วสร้างขึ้นเป็นทฤษฎีใหม่ที่ อธิบายเกี่ยวกับอาชญากรรม ทฤษฎี การสนับสนุนทางสังคม (Cullen & Agnew, 2003: 7) ซึ่งอยู่ในกลุ่มนี้ กล่าววาระดับของอาชญากรรม (levels of criminal activity) จะถูกประนีประนอม โดยระดับการสนับสนุนของสถาบัน (level of institutional support) ซึ่งพบได้ในชุมชน โดยตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่า การให้ความสนับสนุนทาง สังคมจะช่วยลดอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยผลของความกดดันที่มาจากเศรษฐกิจและสังคม

กรมคุมประพฤติ จึงได้บริหารด้วยการสนับสนุนให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหของ ผู้กระทำผิดในท้องถิ่นของตน เพื่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ผลการวิจัยระดับชาติ ปี 1960 ถึงปี 2003 ที่ศึกษาถึงผลของการให้การสนับสนุน ทางสังคมจากสถาบันต่างๆ ที่มีต่อการเกิดอาชญากรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจาก ประชากรทั่วประเทศที่มีความหลากหลายในสังคม และใช้ข้อมูลสำคัญด้านอาชญากรรมจาก the Correlates of Crime Archive ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ผลจากการวิจัยต่างๆ ในเรื่องเดียวกันนี้ ที่ส่วนใหญ่ที่กระทำในรูปแบบการวิจัยแบบตัดขวาง(Cross-sectional designs) ซึ่งให้เห็นว่า ปัจจัย การให้ความสนับสนุนทางสังคมมีความสำคัญต่อความเข้าใจอาชญากรรม

(www.allacademic.com/meta/p32826_index.html สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2557)

3. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

การคุมประพฤติ (probation) หรือการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (community-based correction) เป็นมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ด้วยวิธีการไม่ควบคุมตัว (กรกช นาควิเชตร และคณะ, 2555 : 1) โดยการกำหนดเงื่อนไขการคุมประพฤติ เพื่อให้ผู้กระทำผิดกลับไปใช้ชีวิตในสังคมตามปกติ การคุมประพฤติจึงเป็นวิธีการที่เปลี่ยนแนวความคิดจากวิธีการลงโทษมาเป็นวิธีการบำบัดฟื้นฟู และจากการลงโทษจำคุกมาเป็นการเลี้ยงโทษจำคุก โดยมีพนักงานคุมประพฤติคอยดูแลช่วยเหลือ ให้บุคคลดังกล่าวสามารถแก้ไขปรับปรุงนิสัยและความประพฤติของตน ภายใต้การช่วยเหลือของชุมชน เฉพาะอย่างยิ่งการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและรับผิดชอบในการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ซึ่งมาตรการดังกล่าวนี้สามารถลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติได้อย่างชัดเจนงานคุมประพฤติเป็นงานที่สำคัญในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งอยู่ในขั้นตอนทั้งก่อนพิพากษาคดีของศาล หลังการพิพากษาคดี และในกรณีที่จำเลยต้องคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกมาระยะเวลาหนึ่ง และได้รับโอกาสการพักการลงโทษ หรือลดวันต้องโทษ ผู้ต้องขังรายดังกล่าวก็จะต้องถูกคุมความประพฤติไว้เช่นกัน ในการปฏิบัติงานในทุกขั้นตอนดังกล่าวมีพนักงานคุมประพฤติ (Probation Officer) เป็นผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งการที่จะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูบรรลุวัตถุประสงค์อย่างแท้จริงจะต้องประกอบด้วยกระบวนการสืบเสาะหาข้อเท็จจริงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับจำเลย (Social Investigation) และกระบวนการควบคุมและสอดส่อง (Supervision) ซึ่งพนักงานคุมประพฤติ จะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือดูแลผู้กระทำผิดนั้นๆ โดยการนำทรัพยากรในชุมชนเข้ามาช่วยเหลือเรียกว่า งานกิจกรรมชุมชน (Community Affairs) โดยมุ่งหวังให้ผู้กระทำผิดกลับตนเป็นพลเมืองดีและกลับคืนสู่ชุมชนอย่างมีคุณค่าต่อไป

กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมจึงเป็นหน่วยงานหลักหน่วยงานเดียวในประเทศไทย (กรกช นาควิเชตร และคณะ, 2555 : 42-43) ที่รับผิดชอบดูแลแก้ไข ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดทุกวัย ทุกประเภทที่ไม่ได้อยู่ในสถานควบคุมตัวของรัฐ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ ผู้กระทำผิดทุกวัย ทุกประเภทที่อยู่ในชุมชนภายใต้บัญญัติของกฎหมาย ได้แก่ เด็กและเยาวชนที่ขัดแย้งกับกฎหมาย (children and juvenile in conflict with the law) ผู้ถูกคุมความประพฤติผู้ใหญ่ ผู้ถูกคุมความประพฤติที่ได้รับการพักโทษ หรือลดวันต้องโทษ ผู้รับการบำบัดฟื้นฟูฯตาม พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

กรมคุมประพฤติ มีฐานรากมาจากสำนักงานคุมประพฤติกลาง หน่วยงานระดับกอง ที่เปิดดำเนินการ เมื่อ พ.ศ. 2522 โดยเริ่มนำระบบคุมประพฤติมาใช้เฉพาะกับ ผู้กระทำผิดที่เป็น ผู้ใหญ่ตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 56 ในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อมาจึงขยายออก สู่ส่วนภูมิภาค และขยายภารกิจครอบคลุมไปถึงการดูแล แก้ไข และสงเคราะห์ผู้กระทำผิดทุกวัย ทุกประเภทที่อยู่ในชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด ปัจจุบันกรมคุมประพฤติดีสำนักงานคุมประพฤติ กระจายอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 106 แห่ง พันธกิจในภาพรวมของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนประกอบด้วยภารกิจสำคัญคือการแสวงหาข้อเท็จจริงทางสังคมเกี่ยวกับผู้กระทำผิด การควบคุมสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ การบำบัดฟื้นฟู การติดตาม สงเคราะห์ และการทำงานบริการสังคม ทั้งนี้ปริมาณงานทุกภารกิจของกรมคุมประพฤติเพิ่มมากขึ้น เป็นลำดับ โดยไม่สอดคล้องกับอัตรากำลังและการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ แนวโน้ม การดำเนินงานที่คาดไว้ในปีงบประมาณ 2555–2560 ได้แก่การเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน นั้น นอกจากจะมาจาก แนวคิดที่ว่าสังคมควรมีส่วนร่วมในระบบกลไกการป้องกันตนเองจากปัญหาอาชญากรรมและ การกระทำผิดซ้ำแล้ว ยังมาจากความพยายามที่จะบรรเทาปัญหาปริมาณงานเกินมาตรฐาน (over loaded) อีกด้วย

ดังนั้นแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (อ้างอิงในคู่มืองานควบคุม และสอดส่องและกิจกรรมชุมชน, 2545 :5-7) มองว่า กระบวนการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation) ถือเป็น หัวใจสำคัญของงานคุมประพฤติ หลักการทำงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเชื่อว่าการกระทำของผู้กระทำ ผิดเป็นผลมาจากปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่ ปัจจัยทางจิตวิทยา ปัจจัยทางชีวภาพ และปัจจัยเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดต้องพิจารณาจาก สาเหตุที่ทำให้เกิดการกระทำผิด และการแก้ไขที่สาเหตุของการกระทำผิดนั้นๆ โดยเน้นที่การศึกษา ผู้กระทำผิดเป็นรายบุคคลหรือการจำแนกลักษณะ เพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดและแนวทางแก้ไข การค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิด โดยพิจารณาทั้งด้านพฤติกรรม (Behavior) อารมณ์ ความรู้สึก (Emotion) ความคิดความเชื่อ (Cognitive) เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์จำแนกตามสภาพปัญหา และความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติว่า ผู้ถูกคุมความประพฤติรายใดมีสภาพปัญหา และ/หรือ ความต้องการในด้านใด เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูเพื่อติดตาม สอดส่อง ควบคุมดูแล เยียวยาแก้ไขและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้ถูกคุมความประพฤติแต่ละราย

1. ความหมายของการแก้ไขฟื้นฟู ความหมายของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เป็น กระบวนการเปลี่ยนแปลงแก้ไข ปรับปรุงเจตคติ ความรู้สึก ความคิดและพฤติกรรมของผู้กระทำผิด

ให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโดยปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก โดยพนักงานคุมประพฤติ จะคอยดูแล สอดส่อง ช่วยเหลือด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งทางด้านจิตวิทยา สังคมสงเคราะห์ และศาสตร์ สาขาอื่นๆ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2. วัตถุประสงค์ของการแก้ไขฟื้นฟู วัตถุประสงค์ของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดเป็น ขั้นตอนการปฏิบัติงานหลังจากพนักงานคุมประพฤติ ได้วิเคราะห์และวางแผนแล้วว่า ผู้ถูกคุมความ ประพฤติแต่ละรายควรได้รับการแก้ไขฟื้นฟูอย่างไรจึงเหมาะสมและ ดำเนินการจัดกิจกรรมแก้ไข ฟื้นฟูหรือดำเนินโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูตามแผนที่กำหนดไว้ การแก้ไขฟื้นฟูมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมของผู้ถูกคุมความประพฤติให้เป็นไปในทางที่ พึงปรารถนา
2. เพื่อให้ผู้ถูกคุมความประพฤติสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิต
3. เพื่อป้องกันมิให้ผู้ถูกคุมความประพฤติกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

4. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับอาสาสมัครคุมประพฤติ

ความหมายอาสาสมัคร (Volunteert)

Susan J. Ellis และ Katerines H. Noyes (อ้างในศุภรัตน์ รัตนมุขย์,2544)

ให้ความหมายว่า เป็นการเลือกกระทำสิ่งต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรกระทำและเป็นความรับผิดชอบ ต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง และการกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ จากความหมายนี้จะเห็นองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. การเลือก (Choose) เป็นการเน้นที่เจตจำนงที่อิสระที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ในสิ่งใดๆ
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) หมายถึง การกระทำที่มุ่งมั่นเป็น ประโยชน์ต่อผู้อื่นซึ่งอาจเป็น ได้ทั้งบุคคล กลุ่มคน หรือสังคมส่วนรวม
3. ไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง (Without Monetary Profit) หมายถึง ไม่ได้หวังผล รายได้ทางเศรษฐกิจ แต่อาจรับเป็นรางวัลหรือค่าใช้จ่ายทดแทนที่ตนเองได้ใช้จ่ายไปแต่ไม่อาจเทียบ ได้กับค่าของสิ่งที่ได้กระทำ
4. ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องทำตามหน้าที่ (Beyond Basic Obligations) หมายถึง สิ่งที่ทำนั้นอยู่นอกเหนือความจำเป็นหรือสิ่งที่ถูกคาดหวังว่าจะต้องทำตามภาระหน้าที่

ศุภรัตน์ รัตนมูขย์ (2544) ให้ความหมายว่าเป็นการกระทำสิ่งต่างๆที่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ควรทำและเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมโดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นเงินทอง และการกระทำนี้ไม่ใช่ภาระงานที่ต้องกระทำตามหน้าที่

ความหมายจิตอาสา (Volunteer spirit)

ฉัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550: 22) ได้ให้ความหมายของจิตอาสา คือ ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่ และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสา จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำ ประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงินสิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

โครงการอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2554 : 1-10) เป็นการเปิดพื้นที่ให้ภาคประชาชนและภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และเกิดขึ้นจากเหตุผลที่ว่า สังคมควรมีระบบและกลไกในการป้องกันตนเองจากปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำ นอกเหนือไปจากระบบงานยุติธรรมทางอาญาที่มีอยู่ในทุกสังคม ซึ่งพบว่าวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ได้ผลดีที่สุดในปัจจุบันก็คือ การให้ความรู้แก่ประชาชนในการป้องกันตนเองจากอาชญากรรม และการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐในทุกระดับ เพื่อส่งเสริมให้แนวคิดดังกล่าว มีความเป็นรูปธรรมโดยการให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของผู้กระทำผิด ในท้องถิ่นของตน เพื่อการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เมื่อประชาชนผ่านการอบรมเป็นอาสาสมัคร คุมประพฤติแล้ว จะมีบทบาทในการสร้างความรู้ ความเข้าใจรวมทั้งให้คำแนะนำชี้แจงปัญหาต่างๆ แก่ประชาชนหรือผู้ปกครองของเด็กและเยาวชนหรือผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ที่กระทำการอันกฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด หรือปัญหาอื่นในเบื้องต้น รวมทั้งคอยสอดส่องดูแลความประพฤติของบุคคลที่ศาลกำหนดเงื่อนไขให้คุมความประพฤติ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ และรายงานผลการติดตามความประพฤติของผู้ถูกคุมความประพฤติเป็นระยะ เมื่อภารกิจของกรมคุมประพฤติเพิ่มขึ้นอีกหลายด้าน อาสาสมัครคุมประพฤติจึงได้รับมอบหมายให้มีบทบาทเพิ่ม ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้ต้องขังในชั้นก่อน ได้รับการพักการลงโทษ หรือลดวันต้องโทษ ช่วยเจ้าหน้าที่ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและติดตามผลผู้ติดยาเสพติด ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ.ศ.2545 และช่วยงานสงเคราะห์ผู้กระทำผิดภายหลังปล่อยจึงนับได้ว่าอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งในการเชื่อมโยงผู้กระทำผิดเพื่อให้กลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้งอันจะช่วยลดช่องว่าง และความรู้สึกแปลกแยกลงได้อย่างมาก

4.1 มาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติด้านอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

สืบเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับ โดยที่การใช้อำนาจของทุกองค์กรของรัฐต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล ซึ่งข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายเพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาจความสะอาด และให้บริการประชาชนสำหรับระบบงานของกระบวนการยุติธรรม ต้องจัดการให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างรวดเร็วและเท่าเทียมกัน และเพื่อเป็นการบริหารและการปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย และการประสานเครือข่ายชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป รวมทั้งมีการปฏิบัติสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยมาตรการไม่ควบคุมตัว กระทรวงยุติธรรม จึงได้ประกาศใช้มาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติเพื่อเป็นกรอบในการบริหารจัดการและการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติขึ้น เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2547 และกรมคุมประพฤติได้จัดทำเอกสารมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ โดยกล่าวถึงอาสาสมัครคุมประพฤติและการนำทรัพยากรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมไว้ ดังนี้

1 เป้าหมายของงานอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการดูแลแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในท้องถิ่น ตลอดจนเสริมสร้างความสงบเรียบร้อยในท้องถิ่นโดยอาสาสมัครคุมประพฤติ มีบทบาทหน้าที่ตามระเบียบว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

2. การสรรหาคัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติ ต้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความสมัครใจและสนใจที่จะแก้ไขปัญหาสังคม และมีความพร้อมที่จะอุทิศตน และเวลา ที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสังคม โดยไม่หวังค่าตอบแทน พร้อมทั้งจะช่วยเหลืองานต่างๆ อย่างเต็มกำลัง ความรู้ความสามารถและคุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติ ต้องเป็นไปตามระเบียบว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

3. อาสาสมัครคุมประพฤติต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในรูปแบบต่างๆ ได้รับการนิเทศงาน การให้ข้อสังเกตและคำแนะนำในการปฏิบัติงาน รวมทั้งต้องมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

4. อาสาสมัครคุมประพฤติควรได้รับการสนับสนุนให้ทำงานในรูปขององค์กร รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนยอมรับและให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับเข้าสู่ชุมชน เชื่อมประสานครอบครัวของผู้กระทำผิดและนำทรัพยากรชุมชนมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด

5. อาสาสมัครคุมประพฤติควรได้รับการคุ้มครองและเชิดชูเกียรติในการปฏิบัติงาน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้สังคมทราบถึงการอุทิศตนของอาสาสมัครคุมประพฤติที่ได้กระทำเพื่อความสงบสุขของสังคม

4.2 กระบวนการทำงานชุมชนกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

กรมคุมประพฤติได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็น ภาคประชาชนที่เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลืองานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรมไว้ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การสรรหาประชาชนที่มีความรู้ความสามารถ และมีจิตสาธารณะเข้ามารับการอบรม 2) การพัฒนาด้วยการส่งเสริมให้มีความรู้ความสามารถในบทบาทภารกิจที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด 3) การรักษาไว้ ด้วยการให้ค่าตอบแทน ยกย่องเชิดชูเกียรติ รวมทั้งการส่งเสริมให้ร่วมตัวเป็นองค์กรเครือข่าย และ 4) การมอบหมายบทบาทหน้าที่ให้ปฏิบัติ ซึ่งรายละเอียดได้กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547 ซึ่งอธิบายไว้ ดังนี้

4.2.1 คุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติ ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547 หมวดที่ 1 ได้กำหนดคุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติไว้ดังนี้

- 1) มีอายุตั้งแต่ 25 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- 2) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน
- 3) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์และพัฒนาสังคม หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้นำชุมชน
- 4) มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีคุณธรรมและมีความเสียสละอย่างสูงพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ
- 5) ประกอบอาชีพ โดยสุจริตเป็นกิจจะลักษณะและมีฐานะมั่นคง
- 6) มีบุคลิกภาพและความประพฤติ ได้รับความไว้วางใจ และยกย่องจากประชาชนหรือชุมชน
- 7) ไม่เป็นภิกษุ นักพรต หรือนักบวช
- 8) ไม่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้โทษ
- 9) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

- 10) ไม่เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถหรือคนไร้ความสามารถ
- 11) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- 12) ไม่เป็นโรคติดต่อที่ร้ายแรง
- 13) ไม่เคยไม่รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดมาก่อน เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- 14) ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม ซึ่งจัดโดยกระทรวงยุติธรรมหรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากกระทรวงยุติธรรม ซึ่งคุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติดังกล่าว สามารถกำหนดเป็นเกณฑ์คุณสมบัติในมาตรฐานขั้นต้นของอาสาสมัครคุมประพฤติ ได้ดังนี้
  - 1) มีอายุตั้งแต่ 25 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป เนื่องจากอาสาสมัครต้องมีอายุหรือน้อยหนึ่งวัยวุฒิสูงพอสมควรเนื่องจากวัยวุฒิจะเป็นส่วนสนับสนุนให้อาสาสมัครสามารถแสดงบทบาทของตนตามสถานภาพทางสังคมและตำแหน่งหน้าที่ได้อย่างเต็มที่
  - 2) สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่าขึ้นไป หรือเป็นผู้ประกอบการในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์และพัฒนาสังคม หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้นำชุมชน เนื่องจากภารกิจของอาสาสมัครคุมประพฤตินี้หลายด้าน จึงจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่มากพอสมควร
  - 3) สมครใจหรือเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดผู้มีหน้าที่ดังกล่าวต้องมีความอดทน อดกลั้นสูง อาสาสมัครจะไม่สามารถปฏิบัติงานได้ผลสำเร็จ หากปราศจากความเต็มใจ ความกระตือรือร้นที่จะทำงานเช่นนั้น
  - 4) เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญในชุมชน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนไม่อาจบรรลุผลได้ถ้าปราศจากการสนับสนุนของชุมชน หรือถ้าชุมชนไม่เห็นความสำคัญด้วยเหตุนี้อาสาสมัครผู้มาจากบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพ ยกย่อง นับถือ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว จะช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ได้
  - 5) มีสถานภาพทางเศรษฐกิจมั่นคง การแสดงบทบาทในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติ จะต้องใช้เวลาเป็นเครื่องพิสูจน์ และนั่นย่อมหมายถึงว่าอาสาสมัครจะต้องมีเวลาว่างเพียงพอ ทั้งมีสถานภาพทางเศรษฐกิจมั่นคงในระดับที่ช่วยตนเองได้แล้ว จึงเพื่อแม่เจ้าจุนช่วยเหลือผู้อื่นได้
  - 6) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีพอสำหรับการทำงานอาสาสมัคร อาสาสมัครควรจะต้องเป็นผู้มีสุขภาพที่ดี แข็งแรงในระดับที่สามารถทำงานช่วยเหลือสังคมได้ อย่างน้อยที่สุดต้องสามารถเดินทางไปสวดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้ และที่ต้องประกอบกัน

คือการแสดงบทบาทของผู้ช่วยเหลือผู้อื่นจะต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีบุคลิกภาพ ทักษะที่ดี ชื่อสัตย์ ขอมรับกฎกติกาของสังคม เป็นที่ไว้วางใจของผู้ถูกคุมความประพฤติได้และสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

4.2.2 การสรรหา อบรม แต่งตั้งและประเมินผลการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุม

ประพฤติ

1) การสรรหาอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นขั้นตอนการคัดกรองของสำนักงานคุมประพฤติในการสรรหาบุคคลที่ชุมชนให้ความเคารพ ยกย่อง นับถือ มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและ เป็นผู้ประสพการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์และพัฒนาสังคม หรือเป็นหรือเคยเป็นผู้นำชุมชนและมีความสนใจ สมัครเข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

(1) ผู้สมัครกรอกใบสมัคร ซึ่งมีข้อมูลประวัติส่วนตัว ประวัติการดำรงตำแหน่งต่างๆ และประวัติการกระทำความผิด

(2) สำนักงานคุมประพฤติ ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นและส่งรายชื่อผู้สมัครไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบประวัติการกระทำความผิด

2) การอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นการอบรมครั้งแรกแก่บุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ส.ค.) และผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติ ตามที่ระเบียบกระทรวงยุติธรรมกำหนดไว้ ซึ่งในการนี้กระทรวงยุติธรรมได้มอบหมายให้กรมคุมประพฤติดำเนินการจัดอบรม กำหนดระยะเวลา 3 วัน 2 คืน สำหรับหลักสูตรในการอบรมจะมีภาคทฤษฎี ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อวิชา นโยบายของกระทรวงยุติธรรม หมวดความรู้พื้นฐานทางอาชญวิทยา จิตวิทยาและสังคมสงเคราะห์ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการฝึกปฏิบัติในการเขียนรายงาน โดยผู้ที่ผ่านการอบรมจะได้กล่าวคำปฏิญาณต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมที่ได้ทำหน้าที่ประธานในพิธีจะได้รับวุฒิบัตรและเข็มอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

3) การแต่งตั้งอาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้ผ่านการอบรมหลักสูตร ตามข้อ 2 จะได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ให้เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ (อ.ส.ค.) โดยมีอำนาจหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ.2547 หมวด 2 ข้อ 10 จากนั้นกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม จะจัดทำบัตรประจำตัวอาสาสมัครคุมประพฤติซึ่งลงนามโดยอธิบดี

กรมคุมประพฤติซึ่งได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ไว้ใช้ตลอดวาระการเป็นอาสาสมัคร คุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

4) การประเมินผลการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุมประพฤติอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม อยู่ในตำแหน่งได้คราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติอีกได้ หากมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547 หมวดที่ 1 ทั้งนี้สำนักงานคุมประพฤติจะดำเนินการประเมินผลฯ และตรวจสอบประวัติการกระทำความผิดทวงรอบการประเมิน

4.2.3 บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ

1) ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้ต้องขังในชั้นก่อนได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ

2) ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่อง เยี่ยมเยียน แก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกคุมความประพฤติ ผู้ทำงานบริการสังคมแทนค่าปรับ ผู้ที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ภายหลังปล่อย

3) ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและติดตามผลผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

4) ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ

5) ช่วยเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม และช่วยเหลืองานอื่นๆตามที่กรมคุมประพฤติหรือกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย

4.3 แนวคิดการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ได้จัดทำแผนแม่บทกระทรวงยุติธรรม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 – 2549 เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานและพัฒนากระทรวงยุติธรรมในรอบข้างหน้า (พ.ศ. 2545 – 2549) โดยมีสาระสำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของกระทรวงยุติธรรม โดยเฉพาะด้าน โครงสร้าง และการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นการรวบรวมหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่กระจายอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เข้ามารวมกันเพื่อความร่วมมือประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านนโยบายกระบวนการยุติธรรมของชาติ การควบคุมสังคมและการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องตามกรอบและแนวทางตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 แผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ และนโยบายรัฐบาลกรมคุมประพฤติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งใน

กระทรวงยุติธรรม จึงได้จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 5 ปี กรมคุมประพฤติ พ.ศ. 2545 – 2549 เพื่อรองรับแผนแม่บทกระทรวงยุติธรรมข้างต้น และเนื่องจากการพัฒนาประเทศในปัจจุบันให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และภาคประชาชนในท้องถิ่นของตน ซึ่งผู้กระทำผิดก็เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และวิธีการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ได้ผลดียิ่งในปัจจุบัน คือ การให้ความรู้และสร้างความเข้าใจให้กับประชาชน รวมทั้งการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ในการป้องกันชุมชนจากอาชญากรรม ดังนั้น การส่งเสริมให้มีความร่วมมือซึ่งกันและกัน ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยเฉพาะอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ก็จะช่วยให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดมีประสิทธิภาพ และประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อีกมาก จากแนวคิดดังกล่าวจึงเห็นสมควรให้มีการนำทรัพยากรในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของชุมชนและประชาชน ประกอบกับในปัจจุบันภารกิจของกรมฯ มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มมากขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กรกฎาคม 2544 ทำให้บทบาทและภารกิจของอาสาสมัครคุมประพฤติในการช่วยเหลืองานคุมประพฤติต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับภารกิจของกรมคุมประพฤติ ดังนั้นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและการพัฒนาระบบงานเพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถปฏิบัติงานและช่วยเหลือสนับสนุนงานคุมประพฤติ ตลอดจนงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและสนองตอบความต้องการของชุมชนและประชาชนได้อย่างแท้จริง และศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นอีกส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติ ให้เข้มแข็งและมีพลังในการช่วยกันสร้างสรรค์ความสามัคคี และให้การประสานงานระหว่างอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม มีเอกภาพ และจะมีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา ประหยัดทรัพยากร และให้การประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่กับอาสาสมัครคุมประพฤติ ตลอดจนชุมชนและประชาชนในพื้นที่ที่มีความใกล้ชิดกันมากขึ้น

4.3.1 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง การจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติประจำอำเภอต่างๆ ขึ้น มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เป็นสถานที่เพื่อการบริหารงานในชุมชน และการประสานงานของ คณะกรรมการบริหารอาสาสมัครคุมประพฤติ ตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบริหาร องค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2541
- 2) เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานคดี และการจัดกิจกรรมของสำนักงาน คุมประพฤติ และคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครคุมประพฤติระดับอำเภอ

3) อำนวยความสะดวกแก่จำเลย ผู้ถูกคุมความประพฤติ พยาน บุคคลที่เกี่ยวข้องในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

4) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครคุมประพฤติ องค์กรเอกชน ประชาชน และหน่วยราชการในพื้นที่อำเภอให้มีความใกล้ชิดและสะดวกรวดเร็วในการติดต่อประสานงาน และเป็นการกระจายงานออกสู่พื้นที่เพื่อก่อให้เกิดความมีส่วนร่วมที่ดีต่อชุมชน

5. ข้อมูลพื้นฐานของสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

5.1 ความเป็นมาของสำนักงานคุมประพฤติ

ประเทศไทยเริ่มมีการนำระบบคุมประพฤติมาใช้เป็นครั้งแรก ตั้งแต่ปีพ.ศ.2495 โดยนำมาใช้กับผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนก่อนส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่แม้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 56, 57 และ 58 จะได้บัญญัติถึงวิธีการเกี่ยวกับการคุมประพฤติไว้แต่อย่างไรก็ตามศาลคงใช้มาตรการรอกการกำหนดโทษ หรือรอกการลงโทษเพียงอย่างเดียวโดยไม่ใช้วิธีการคุมความประพฤติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่จะรับผิดชอบ ดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลได้ จนกระทั่ง พ.ศ.2519 รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายด้านความยุติธรรมว่า รัฐบาลจะจัดให้มีระบบคุมประพฤติผู้ที่พิพากษาว่ากระทำผิดอาญาบางประเภทที่ไม่เป็นภัยต่อสังคมส่วนรวมแทนการจองจำ อันเป็นการทำลายอนาคตของผู้นั้นและเป็นภาระแก่งบประมาณแผ่นดิน ต่อมา พ.ศ. 2520 กระทรวงยุติธรรมได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี ให้ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานคุมประพฤติกลางขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกอง สังกัดสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรม เพื่อให้มีหน้าที่โดยตรงในการคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่

ในปี พ.ศ. 2522 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีดำเนินการคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานคุมประพฤติ และได้เปิดดำเนินการเป็นครั้งแรกในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2522 ปรากฏว่าการดำเนินงานคุมประพฤติได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี ประกอบกับรัฐบาลเล็งเห็นว่าการดำเนินงานคุมประพฤติเป็นเรื่องของการกระจายความเป็นธรรมและโอกาสทางสังคมให้แก่ประชาชน ต่อมา พ.ศ. 2526 กระทรวงยุติธรรมจึงได้ขยายงานคุมประพฤติออกไปสู่ส่วนภูมิภาคเป็นครั้งแรกที่จังหวัดสมุทรปราการ ชลบุรี และเชียงใหม่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2529 เริ่มมีการนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในชุมชนในรูปแบบของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมจากการที่กระทรวงยุติธรรม มีนโยบายในการให้ชุมชนหรือเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกัน

และแก้ไขปัญหาอาชญากรรม โดยจัดให้มีโครงการอาสาสมัครคุมประพฤติ และโครงการส่งเสริมบทบาทและความร่วมมือของชุมชนในงานคุมประพฤติ อีกทั้ง เมื่อมีการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้กระทำผิดที่ศาลพิพากษาให้คุมความประพฤติไว้ทำงานบริการสังคม และเข้ารับการบำบัดรักษาอาการติดยาเสพติดให้โทษเมื่อปี พ.ศ. 2532 จึงทำให้สำนักงานคุมประพฤติกลางมีปริมาณงานและขอบเขตอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สำนักงานคุมประพฤติกลาง จึงได้รับการยกฐานะให้เป็น "กรมคุมประพฤติ" เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2535 ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกฎกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติโอนอำนาจหน้าที่และกิจการบริหารบางส่วนของสำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ กระทรวงยุติธรรมไปเป็นของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535 ดังนั้น วันที่ 15 มีนาคม ของทุกปี จึงถือเป็น "วันก่อตั้งกรมคุมประพฤติ"

เดิมกรมคุมประพฤติ มีภารกิจด้านเดียวคืองานคุมประพฤติผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยวิธีการคุมประพฤติ พ.ศ. 2522 ได้แก่ งานสืบเสาะและพินิจงานควบคุมและสอดส่อง และงานกิจกรรมชุมชน ซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติงานตามคำสั่ง ต่อมาภายหลังจากการปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545 นอกจากภารกิจดังกล่าวข้างต้น กรมคุมประพฤติดำเนินการเพิ่มขึ้นอีก 5 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 กรกฎาคม 2544 ได้แก่ งานคุมประพฤติเด็กและเยาวชน งานคุมประพฤติชั้นชะลอการฟ้อง งานคุมประพฤติชั้นพักการลงโทษและลดวันต้องโทษ งานสงเคราะห์ภายหลังการปล่อยตัวและงานตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ตลอดจนการดำเนินการเพื่อให้เกิดเครือข่ายยุติธรรมชุมชน และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ขึ้น

จากบทบาทภารกิจและปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารหน่วยงานในปัจจุบันต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ปฏิบัติที่มีความชำนาญเฉพาะด้านเป็นผู้บริหารภารกิจซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะและศักยภาพในการบริหารภารกิจหลายด้านให้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นจึงมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ซึ่งแต่เดิมกรมคุมประพฤติดำเนินการโดยใช้วิธีการบริหารราชการแบบรวมศูนย์อยู่ในส่วนกลาง ทั้งการอนุมัติ อนุญาต วินิจฉัย สั่งการในเรื่องต่าง ๆ แต่ภายหลังจากการปฏิรูประบบราชการ กรมคุมประพฤติได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ โดยได้มีถ่ายโอนอำนาจในการบริหารจัดการลงไปสู่หน่วยงานระดับจังหวัดให้มีอำนาจในการจัดการด้านต่าง ๆ เช่น การวินิจฉัยสั่งการ อนุมัติ อนุญาต อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานแบบเบ็ดเสร็จ เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวสนองตอบความต้องการของประชาชนมากที่สุด

ดังนั้น กรมคุมประพฤติจึงได้ดำเนินการปรับปรุงกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมคุมประพฤติ พ.ศ. 2545 โดยกำหนดให้สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเป็นหน่วยงานบริหาร ราชการส่วนภูมิภาค มีฐานะเทียบเท่ากองและมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการได้ด้วยตัวเอง โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2551

ต่อมาได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2556 กำหนดว่า ให้กรมคุมประพฤติมีภารกิจเกี่ยวกับการคุมประพฤติผู้กระทำผิดทั้งเด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่ โดยการสืบเสาะประวัติเพื่อประกอบการพิจารณาคดี การสอดส่อง ติดตาม และแก้ไข พฤติกรรมและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดและสนับสนุนให้ชุมชนและภาคประชาสังคมเข้ามา มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและผู้ที่อยู่ในกระบวนการคุม ประพฤติเพื่อเสริมสร้างความสงบสุขในสังคม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่อง แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ ผู้กระทำผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นพิจารณาของศาล และภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาตามที่กฎหมาย กำหนด

2. ดำเนินการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด

3. ส่งเสริม สนับสนุน เกี่ยวกับการดำเนินการแก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้กระทำ ผิดในชุมชน

4. พัฒนาระบบ รูปแบบและวิธีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชน

5. จัดทำและประสานแผนงานของกรมให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บท ของกระทรวง รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัด

6. เสริมสร้าง สนับสนุน และประสานงานให้ชุมชนและภาคประชาสังคมเข้ามามี ส่วนร่วมในรูปแบบของเครือข่ายยุติธรรมชุมชนหรือรูปแบบอื่นในการป้องกันสังคมจาก อาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและผู้ที่อยู่ในกระบวนการคุมประพฤติของกรม

7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือ ตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

5.2 โครงสร้างการบริหาร การแบ่งส่วนราชการ ของกรมคุมประพฤติ

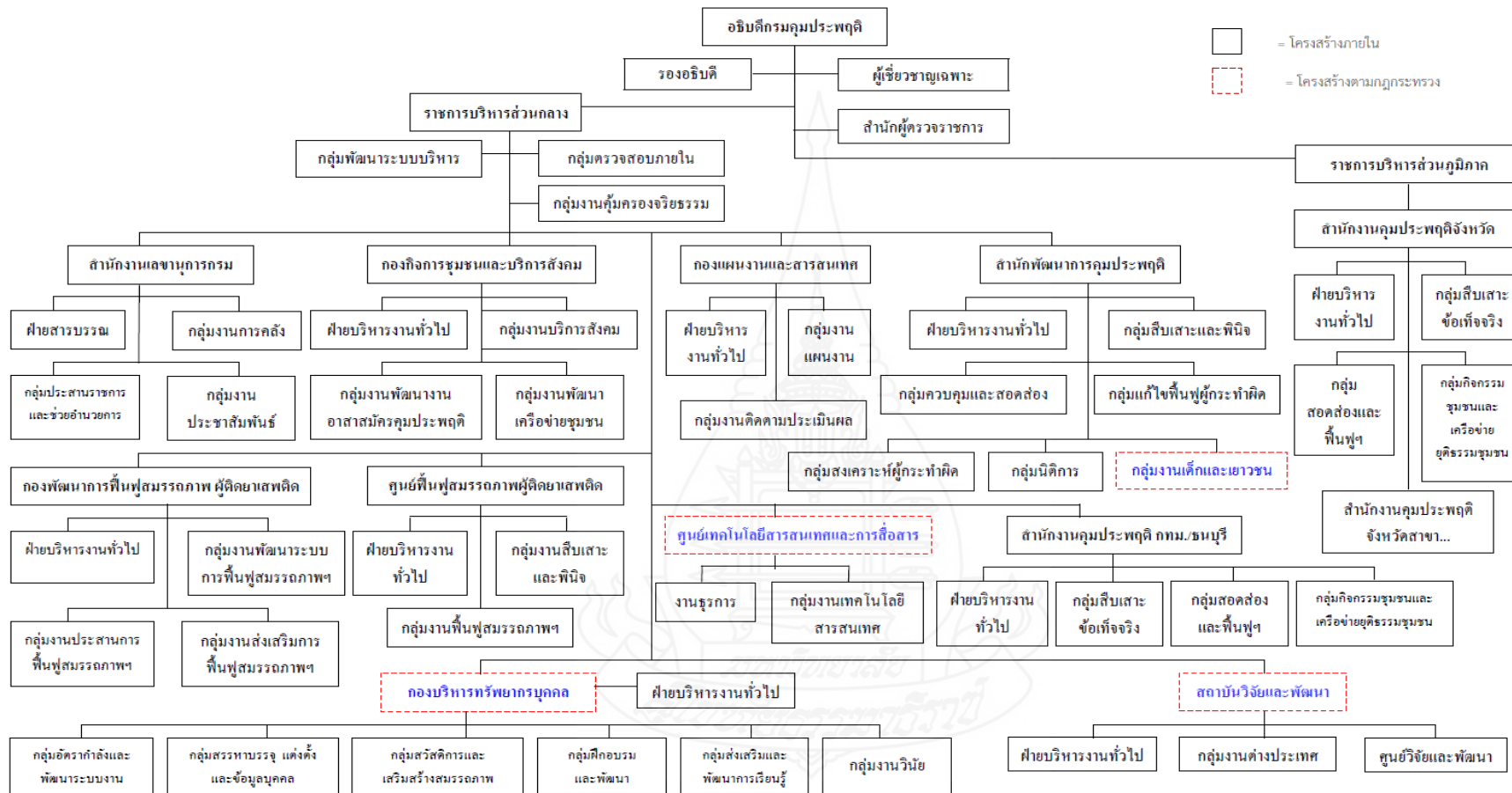
ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(1) สำนักงานเลขานุการกรม

(2) กองกิจการชุมชนและบริการสังคม

- (3) กองบริหารทรัพยากรบุคคล
  - (4) กองแผนงานและสารสนเทศ
  - (5) กองพัฒนาการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
  - (6) ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
  - (7) - (11) สำนักงานพัฒนาการกรุงเทพมหานคร 1-5
  - (12) สำนักพัฒนาการพัฒนาการ
- ข. ราชการส่วนภูมิภาค
- สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด
- การแบ่งส่วนราชการ ของกรมคุมประพฤติ แสดงดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงการแบ่งส่วนราชการ กรมควบคุมประพฤติ

ที่มา: กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมควบคุมประพฤติ

5.3 สำนักงานคุมประพฤติภาค 7

พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2535 ได้จัดแบ่งการบริหารออกเป็น 9 ภาคทั่วประเทศโดยสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ประกอบด้วย สำนักงานคุมประพฤติ 8 จังหวัดได้แก่ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม สุพรรณบุรี กาญจนบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรีสมุทรสงคราม และสมุทรสาครต่อมากรมคุมประพฤติ มอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม เป็นผู้ประสานงานภาค 7 (คำสั่งกรมคุมประพฤติที่ 614/2553 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2553)

5.4 อำนาจหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด

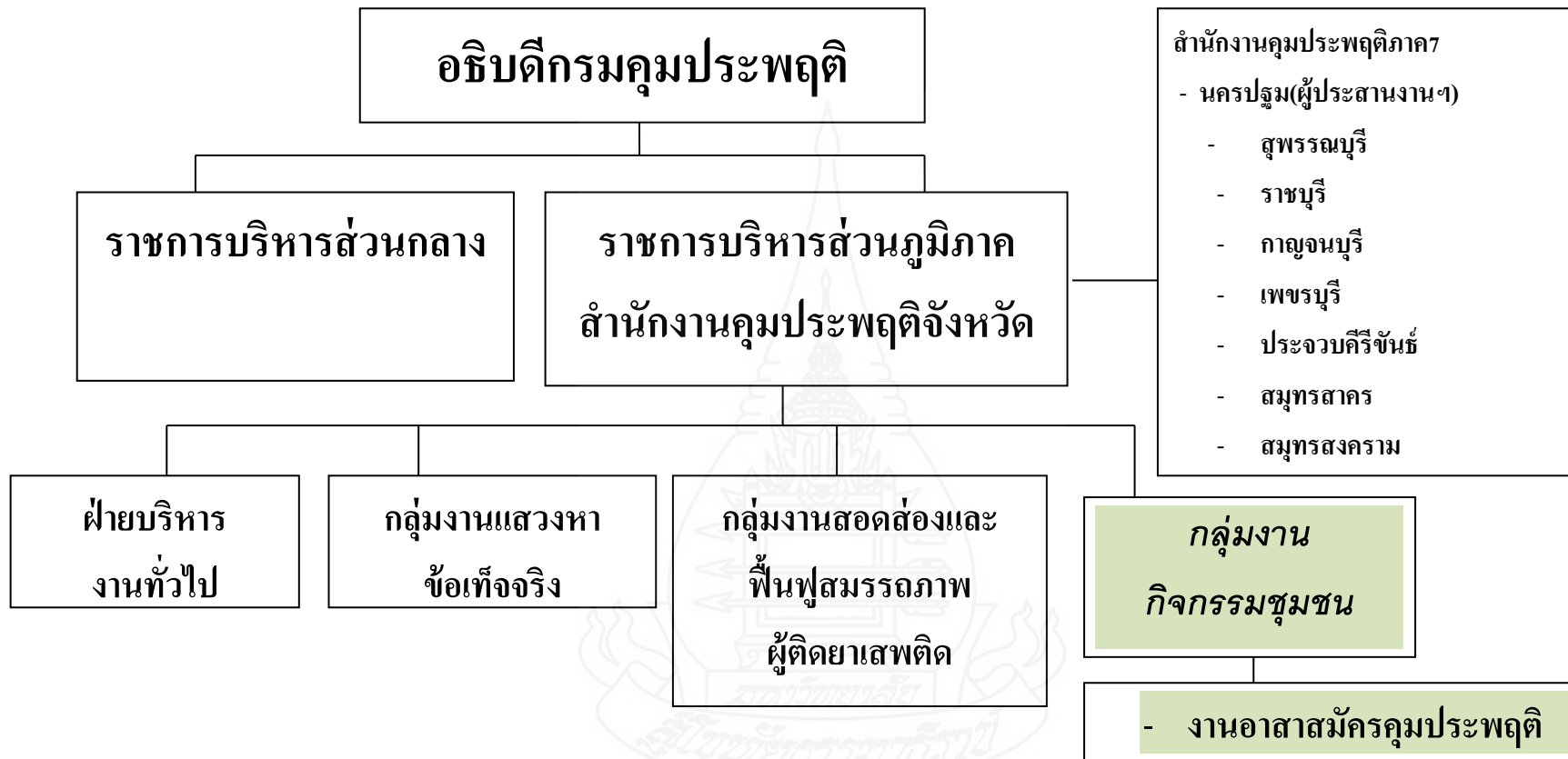
ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2556 กำหนดให้สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการสืบเสาะและพินิจ ควบคุมและสอดส่อง แก้ไข ฟื้นฟู และสงเคราะห์ ผู้กระทำความผิดในชั้นก่อนฟ้อง ชั้นพิจารณาคดีของศาล และภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษา
2. ดำเนินการตรวจพิสูจน์และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
3. ดำเนินการติดตามดูแลเพื่อช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้กระทำความผิดภายหลังพ้นโทษ ตามคำพิพากษาภายหลังการฝึกอบรม ภายหลังการคุมความประพฤติ หรือหลังจากการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. ส่งเสริมให้ชุมชนและภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และป้องกันสังคมจากอาชญากรรม
5. ดำเนินการสรรหาและพัฒนาอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อสนับสนุน การปฏิบัติงานของสำนักงานคุมประพฤติ
6. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

5.5 โครงสร้างสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด (แสดงดังภาพที่ 2.2)

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
2. กลุ่มงานสืบเสาะข้อเท็จจริง
3. กลุ่มงานสอดส่องและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
4. กลุ่มงานกิจกรรมชุมชนและเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ซึ่งรับผิดชอบ งานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม

ภาพที่ 2.2 แสดงโครงสร้างสำนักงานคุมประพฤติจังหวัด

ที่มา : กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมคุมประพฤติ

หมายเหตุ คำสั่งกรมคุมประพฤติที่ 614/2553 ลงวันที่ 22 ตุลาคม 2553 มอบหมายการปฏิบัติราชการมอบหมายให้ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดที่ตั้งภาค เป็นผู้ประสานงานภาค

5.6 อัตรากำลังของสำนักงานคุมประพฤติ ในภาค 7

อัตรากำลังของสำนักงานคุมประพฤติ ในภาค 7 มี จำนวน 399 อัตรา ดังนี้

1. ข้าราชการ	จำนวน	109	อัตรา
2. ลูกจ้างประจำ	จำนวน	19	อัตรา
3. พนักงานราชการ	จำนวน	166	อัตรา
4. ลูกจ้างชั่วคราว	จำนวน	105	อัตรา

ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม 2557

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รพีพร ชงทอง (2546) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง“ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขผู้กระทำผิดกรณี ศึกษาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดระยอง” ผลการศึกษาพบว่าอาสาสมัครคุมประพฤติมีความเห็นในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ว่า มีปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับน้อยที่สุด ด้านการคัดเลือกสรรหา ในประเด็นหลักเกณฑ์ ในการคัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติในปัจจุบันมีความเหมาะสมดี ด้านสิ่งตอบแทนที่ไม่ใช่ ตัวเงิน เช่น เครื่องราชอิสริยาภรณ์ นอกจากนี้ พบว่าอาสาสมัครคุมประพฤติมี ปัญหาอุปสรรคในระดับน้อย

สุนิตย์ เชมยฐาและคณะ (2548) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเป็นไปได้ในการประยุกต์บทเรียนด้านการพัฒนาอาสาสมัครจากต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาระบบอาสาสมัครในประเทศไทย” ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีระบบอาสาสมัครที่กลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีความชัดเจนยิ่ง เป็นกลไกสำคัญยิ่งในด้านการยกระดับจิตใจของคนไทย ให้มีความเห็นใจและร่วมช่วยเหลือสังคมตลอดมา อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังใหม่อยู่มากในด้านการพัฒนาโครงสร้างงานอาสาสมัครอย่างเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมทางสังคม นอกจากนั้นพัฒนาการดำเนินงานอาสาสมัครจากต่างประเทศทั้งในกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนานั้นก็มีความก้าวหน้าอย่างมาก จึงสมควรอย่างยิ่งที่ผู้ที่กำลังพัฒนาระบบสนับสนุนอาสาสมัครต่างๆ ในประเทศไทยจะสามารถเรียนรู้เพื่อประยุกต์เอาบทเรียนต่างๆมาใช้กับประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม ซึ่งบทเรียนจากกรณีในต่างประเทศ นำมาประยุกต์กับงานอาสาสมัครในประเทศไทยพบว่าควรมีการจัดการฐานข้อมูลอาสาสมัครร่วมกันประกอบไปด้วยข้อมูลอาสาสมัคร องค์กรรับอาสาสมัครและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง โดยแกนกลางเป็นองค์กรอาสาสมัครจากภาคประชาสังคม มีภาครัฐและภาคธุรกิจสนับสนุน ควบคู่ไปกับการทำให้งานอาสาสมัครเป็นที่ยอมรับผ่านสื่อศูนย์กลางข้อมูลอาสาสมัคร มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับงานอาสาสมัคร ไปจนถึงการร่วมผลักดัน

นโยบายที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร เพื่อให้งานอาสาสมัครเป็นส่วนหลักของการพัฒนาประเทศ ได้เป็นที่ยอมรับอย่างแท้จริง

เรวดี ศรีฤทธิ์และคณะ (2552) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนครศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน” จากผลการศึกษา พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในเขตตำบลนาเพียง อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนครมีระดับศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ปานกลาง โดยคิดจากผลรวมของศักยภาพทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านบางคนยังมีการปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่การงานครอบครัว การศึกษา รวมถึงการให้ความร่วมมือของประชาชนในหมู่บ้านซึ่งอาจเป็นเหตุทำให้ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง

สมประสงค์ อยู่ทะเล (2554) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรม ในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมการประเมินผล ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า ในภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีเพียงปัจจัยด้านวุฒิการศึกษาที่มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ส่วนปัจจัย เพศ อายุ รายได้ อาชีพ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม มีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน

อรทัย กักผล (2554) การวิจัย เรื่อง “โครงการนำร่องเพื่อเตรียมความพร้อมในการขยายบทบาทและภารกิจงานยุติธรรมสู่ท้องถิ่น” การศึกษาพบว่า ภารกิจงานยุติธรรมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สามารถดำเนินการร่วมกับกระทรวงยุติธรรม ได้มี 4 ภารกิจ คือ 1) ภารกิจด้านการป้องกัน ฝ่ายระวังการกระทำผิดเป็นภารกิจที่ อปท.สามารถดำเนินการเองได้ทันทีและมีอำนาจหน้าที่อยู่แล้ว 2) ภารกิจที่ด้านการให้ความรู้ คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายเป็นสิ่งที่ อปท.สามารถดำเนินการได้ทันที ส่วนการให้บริการด้านยุติธรรม เป็นภารกิจที่ อปท.

สามารถดำเนินการได้บ้าง แต่บางอย่างผู้ให้บริการต้องเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย 3) การกิจด้านการจัดการความขัดแย้งและการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาทต่างๆ อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อปท. ผู้ที่ดำเนินการต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยมาก่อน การกิจด้านการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤติกรรมผู้กระทำผิดแม้จะสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ อปท. ด้านการส่งเสริมและดูแลคุณภาพชีวิตผู้ด้อยโอกาส แต่ดำเนินการยาก ต้องใช้ความรู้เชี่ยวชาญเฉพาะจากทีมสหวิชาชีพ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความมีศักยภาพและความเป็นไปได้ในการ ดำเนินการกิจร่วมกันระหว่างส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การเอื้อและเปิดโอกาสให้ดำเนินการของกฎหมาย ประสบการณ์ในการดำเนินงานของ อปท. ความสนใจและผลประโยชน์ทางการเมืองสภาพปัญหาในพื้นที่ และความต้องการของประชาชน

อรพินช์ สุวณิชปุระและคณะ (2554) ทำการศึกษาเรื่อง“กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด” ผลการศึกษาพบว่า การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคมร่วมกับกับภาคประชาสังคม มี ๔ รูปแบบ คือ หนึ่ง รูปแบบการประสานงานอย่างไม่เป็นทางการ สอง รูปแบบการรวมตัวกันของอาสาสมัครชุมชนประพฤตินุติสมาชิกร่วมช่วยยุติธรรมชุมชนและองค์กรเอกชนที่มีความต้องการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟู สาม รูปแบบการสร้างแรงจูงใจ สี่ รูปแบบการมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการที่ผ่านกระบวนการร่วมคิดร่วมวางแผนระหว่างสำนักงานคุมประพฤติ ผู้กระทำผิด ครอบครัว และภาคประชาสังคม ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมแบบหุ้นส่วนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคม พบว่า เมื่อผู้มีส่วนร่วมมีความพึงพอใจเพิ่มขึ้นจะมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ผู้ที่รับรู้บทบาทมากกว่ามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ที่รับรู้บทบาทน้อย และเมื่อผู้มีส่วนร่วมมีความพร้อมการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น โดยสรุปความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคมมากที่สุด คือ ความพึงพอใจและความพร้อม ซึ่งการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยมุ่งเน้นการทำงานบริการสังคม ทำได้โดยการนำแนวคิดพื้นฐานของการทำงานบริการสังคมมากำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน มีการทบทวนโครงสร้างและอัตรากำลังบุคลากรในงานกิจกรรมชุมชนของสำนักงานคุมประพฤติ และพัฒนาองค์ความรู้ด้านการทำงานกับชุมชน การคัดเลือกบุคลากรผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมชุมชนควรคำนึงถึงความรู้ ความ สามารถและเจตคติต่อการทำงานกับชุมชน มีระยะเวลาปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะในการทำงาน การคัดเลือกและสรรหาภาคประชาสังคม ควรพิจารณาถึงความพร้อมในการปฏิบัติงาน และควรมีภาคประชาสังคมให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ควรสร้างความพร้อมด้านความรู้ความเข้าใจในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ให้กับภาคประชาสังคม จัดให้มีช่องทางเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่หลากหลาย และส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วมในงานแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ

ผิดทุกขั้นตอน จัดให้มีฐานข้อมูลและงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์การสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง

สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ (2556). สรุปรายงานการประชุมกรมคุมประพฤติ และมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวอาชญากรสี่ประเภท มีสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบงานคุมประพฤติและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวของประเทศญี่ปุ่น ดังนี้ งานคุมประพฤติในญี่ปุ่นมีลักษณะพิเศษเนื่องจากมีอาสาสมัครและองค์กรอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง อันประกอบด้วย อาสาสมัครคุมประพฤติ (volunteer probation officers: VPOs) ผู้ดูแลด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (judicial persons for offender rehabilitation services) ซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากกระทรวงยุติธรรม และอาสาสมัครอื่นๆ ซึ่งช่วยเหลือในการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

ในช่วงปี พ.ศ. 2423 (ค.ศ. 1880) อาสาสมัครได้มีบทบาทในการช่วยเหลือและให้คำปรึกษาผู้ที่พ้นโทษจากเรือนจำ และจากเดิมที่กฎหมายเกี่ยวกับเยาวชน (Juvenile Law) ฉบับเก่ายังมีผลบังคับใช้ ซึ่งได้สร้างระบบงานคุมประพฤติสำหรับเด็กและเยาวชนขึ้น แต่ต้องประสบปัญหาการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ การเพิ่มจำนวนอาสาสมัครเป็นทางออกหนึ่งในสมัยนั้น ในปี พ.ศ. 2482 (ค.ศ. 1939) มีการประกาศใช้กฎหมายว่าด้วยงานแก้ไขฟื้นฟู (Juridical Rehabilitation Service Law) ซึ่งได้วางกรอบการทำงานของอาสาสมัครขึ้น โดยเรียกอาสาสมัครเหล่านั้นว่า “นักแก้ไขฟื้นฟู” (Rehabilitation Workers) ในระยะแรก มีนักแก้ไขฟื้นฟูที่ได้รับการแต่งตั้งมากถึงราว 13,000 คน

อาสาสมัครคุมประพฤติ “โฮโกชิ” (Volunteer Probation Officers: VPO - Hogoshi) อาสาสมัครคุมประพฤติคือประชาชนทั่วไป ซึ่งร่วมมือกับพนักงานคุมประพฤติในการให้ความช่วยเหลือผู้ถูกคุมความประพฤติทุกประเภทเพื่อให้กลับตัวเป็นคนดีของสังคม อีกทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมป้องกันอาชญากรรมในชุมชน ในทางกฎหมาย อาสาสมัครคุมประพฤติ หมายถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ประจำ (Non Permanent Government Officials) อย่างไรก็ตามพวกเขาปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ได้รับค่าตอบแทน ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานนั้นสามารถเบิกจ่ายจากรัฐได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ข้อดีของระบบงานอาสาสมัครคุมประพฤตินี้ 3 ประการที่สำคัญ คือ 1. เข้าใจบริบทของพื้นที่ 2. สถานภาพที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 3. ความต่อเนื่องของการดำเนินกิจกรรมเนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้ที่ได้รับการพักการลงโทษ พวกเขาจึงสามารถติดต่อกับอาสาสมัครคุมประพฤติได้ทันที ในฐานะที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน อาสาสมัครคุมประพฤติจะไปเยี่ยมเยียน ดูแลตามใกล้ชิด สุขของผู้ถูกคุมความประพฤติ การปฏิบัติต่อกันเช่นนี้ช่วยให้ผู้ถูกคุมความประพฤติเกิดความรู้สึกเชื่อมั่นตนเองได้อีกครั้ง เพราะพวกเขาไม่เคยได้รับความหวงใยที่อบอุ่นเช่นนี้ (ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด - Close Relationship) แม้แต่ภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาคุมความประพฤติ

ความสัมพันธ์ระหว่างกันเช่นนี้อาจยังดำเนินต่อไป และสิ่งเหล่านี้สามารถส่งผลต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้พวกเขากลับตัวเป็นคนดีของสังคมได้ด้วยการให้ความช่วยเหลือที่ต่อเนื่อง (Continuous Support) จากข้อมูล ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012) อาสาสมัครคุมประพฤติ ญี่ปุ่นมีจำนวนทั้งสิ้น 48,221 คน และมีอายุเฉลี่ย 64.1 ปี

สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ (2556).สรุปรายงานการประชุมกรมคุมประพฤติ และมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวอาชญากรชาวฟิลิปปินส์ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบงานคุมประพฤติและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวของประเทศฟิลิปปินส์ ดังนี้ อาสาสมัครคุมประพฤติ (Volunteer Probation Aids) คือหนึ่งในปัจจัยที่สร้างความเข้มแข็งในกระบวนการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล คือการเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการป้องกันอาชญากรรม การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามคำสั่งประธานาธิบดีที่ 968 หรือในอีกชื่อหนึ่งคือกฎหมายคุมประพฤติ พ.ศ. 2519 (ค.ศ. 1976) ให้อำนาจในการแต่งตั้งพลเมืองที่เป็นคนดีมีความซื่อสัตย์ปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ เพื่อช่วยเหลือในโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของหน่วยงานและด้วยคำสั่งของฝ่ายบริหารที่ 468 โปรแกรมอาสาสมัครคุมประเดิมนี้นี้ ได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพภายใต้การสนับสนุนเงินทุนและความช่วยเหลือทางเทคนิคจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (Japan International Cooperation Agency - JICA) นอกจากนี้ยังมีการจัดโครงการฝึกอบรมภายในประเทศร่วมกับ UNAFEI และ JICA เรื่องโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน การปรับปรุงประสิทธิภาพดังกล่าวก่อให้เกิดการจัดตั้งองค์กรอาสาสมัครระดับประเทศขึ้น ได้แก่ องค์กรความร่วมมืออาสาสมัครเพื่อสนับสนุนความสงบสุขแห่งฟิลิปปินส์ (Alliance of Volunteers for Peace Advocates of the Philippines – AVPAP) และ องค์กรความร่วมมือระดับท้องถิ่นอีกจำนวน ๒๑๘ แห่ง เพื่อทำหน้าที่ดังกล่าว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 1,212 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2556) บุคลากรในเขตสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 16 คน และผู้บริหารระดับสูง ของกรมคุมประพฤติ จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 1,235 คน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรทั้งหมด

บุคลากร	ประชากร
1.ผู้บริหารระดับสูง	7
2.บุคลากรจากสำนักงานคุมประพฤติ	16
3.อาสาสมัครคุมประพฤติ	1,212
รวม	1,235

ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด	จำนวน
นครปฐม	179
สุพรรณบุรี	172
กาญจนบุรี	195
เพชรบุรี	110

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด	จำนวน
ประจวบคีรีขันธ์	81
ราชบุรี	109
สมุทรสงคราม	148
สมุทรสาคร	218
รวม	1,212

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติจำนวน 301 คน คำนวณจากสูตรของทาร์โร ยามาเน่ บุคลากรทั้งหมดของสำนักงานคุมประพฤติ 16 คน และผู้บริหารระดับสูงทั้งหมดของกรมคุมประพฤติ 7 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน

ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง อาสาสมัครคุมประพฤติ ใช้หลักการคำนวณของ Yamane's ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ สูตร ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \frac{1212}{1 + (1212 \times 0.0025)}$$

$$= 300.74 \text{ คน}$$

โดยที่ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่าง = 301 คน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัครคุมประพฤติ การมีส่วนร่วม งานคุมประพฤติและความเป็นมาของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม รวมทั้งศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

2.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จากเอกสารและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาแบบทดสอบ จะได้มีความชัดเจนตามความมุ่งหมายการวิจัยยิ่งขึ้น

2.2.1 แบบสอบถามอาสาสมัครคุมประพฤติ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพ สมรส อาชีพหลัก รายได้ ต่อเดือน การได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ความรู้ ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้คำถามแบบประมาณค่า 4 ตัวเลือก น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ และการส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ โดยให้จัดลำดับความคิดเห็น

2.2.2 แบบสอบถามบุคคลากร ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง รายได้ ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับผิดชอบงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้คำถามแบบประมาณค่า 4 ตัวเลือก น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ และการส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ โดยให้จัดลำดับความคิดเห็น

2.2.3 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ความเห็นเกี่ยวกับ อายุ เพศและระดับการศึกษา มีผลต่อการปฏิบัติงานอาสาสมัครคุมประพฤติ อย่างไร

ส่วนที่ 2 แนวทางของกรมคุมประพฤติ ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ การส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ และ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3 นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน คือ

- นางสาวอัจฉรา ทองตัน ตำแหน่งผู้ตรวจราชการ
กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
วุฒิกการศึกษา สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต
(อาชญวิทยาและงานยุติธรรม)
- นายพนต์ สินธุนาวา ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสืบเสาะ
และพินิจ กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
วุฒิกการศึกษาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม)
- นางพรประภา แก้วกล้า ตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกิจกรรมชุมชน
และแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
วุฒิกการศึกษาศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต
(จิตวิทยาการศึกษา)

เพื่อให้คำแนะนำและหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาและความถูกต้องชัดเจนของ ภาษา และปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะให้มีความเหมาะสม ชัดเจนและเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2.4 นำแบบสอบถามอาสาสมัครคุมประพฤติไปทดลองก่อนใช้จริง (Pretest) กับกลุ่ม ตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างจริง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อวัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแบบสอบถามด้วยการตรวจสอบความเที่ยงของ เครื่องมือวิจัย โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.8

2.5 นำแบบสอบถามไปใช้โดยส่งให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดภายในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในกรมคุมประพฤติด้วยตนเอง และส่งให้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสำนักงานคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม อาสาสมัครคุมประพฤติ ผู้อำนวยการและพนักงานคุมประพฤติ ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และแบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารกรมคุมประพฤติ ผู้ตรวจราชการกรม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ดังนี้

3.1 ขออนุญาตเบื้องต้นจากอธิบดีกรมคุมประพฤติ โดยชี้แจงเรื่องที่วิจัย
แจ้งวัตถุประสงค์ และการเก็บข้อมูล

3.2 ประสานงานเบื้องต้นกับผู้ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 เพื่อชี้แจงเรื่องที่วิจัย แจ้งวัตถุประสงค์ และการเก็บข้อมูล

3.3 ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เพื่อขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคุมประพฤติและอาสาสมัครคุมประพฤติ ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

3.4 นำส่งหนังสืออนุญาตจากกรมคุมประพฤติพร้อมแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามให้ผู้บริหารกรมคุมประพฤติและผู้ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ให้ส่งต่อกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถาม และติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองและส่งคืนทางไปรษณีย์ โดยได้รับแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ กลับคืนมาจำนวน 324 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกออกไป

3.5 การจัดทำข้อมูล โดยกำหนดรหัสและเกณฑ์การแปลความหมายข้อมูลและเตรียมการวิเคราะห์

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บมาได้ไปประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์และค้นหาลักษณะต่างๆของกลุ่มตัวอย่าง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และแปลความหมายข้อมูลเพื่อสรุปเป็นข้อคิดเห็น โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับคืนซึ่งแบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์จึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจำแนกสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยการนำมาหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ และปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์-เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การกำหนดค่าคำตอบเป็นแบบประมาณค่า 4 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบ Gutman Scale ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1
เห็นด้วยน้อย	2
เห็นด้วยมาก	3
เห็นด้วยมากที่สุด	4

การแปรผลได้แบ่งช่วงออกเป็น 4 ช่วง ใช้สูตรการคำนวณค่าพิสัยความกว้างของอันตรภาคชั้น = ค่าพิสัย ÷ จำนวนชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} \sim \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วง}} = \frac{4 - 1}{4} = 0.75$$

โดยแบ่งช่วงของค่าเฉลี่ยแต่ละระดับชั้น ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.75 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.76 – 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.25 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 3.26 – 4.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมากที่สุด

4.2.4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม จำแนกตาม
พื้นที่ ค่าเฉลี่ย

4.2.5 การวิเคราะห์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุม
ประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์-เพียร์สัน

4.2.6 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะหรือ
แนวทางแก้ไข ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริม
ด้านความเต็มใจ และการส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ โดยให้จัดลำดับความคิดเห็น มารวบรวมเป็น
หมวดหมู่และจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ โดยใช้สถิติร้อยละ

4.2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมและข้อเสนอแนะอื่นๆ ด้วยการนำแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดที่กลุ่มตัวอย่างได้ให้สัมภาษณ์
และเสนอแนะมารวบรวมเป็นหมวด และจัดกลุ่มแยกออกเป็นประเด็นต่างๆ โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7" เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการเก็บข้อมูลจาก ผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการและพนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ และ อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 5 ตอน โดยมีรายละเอียดตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และ ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่

ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางในการสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพหลัก /ตำแหน่งรายได้และประสบการณ์ ดังนี้

1.1 อาสาสมัครคุมประพฤติ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	228	75.75
หญิง	73	24.25
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 75.75 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง มีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 24.25

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25 - 35 ปี	4	1.32
36 - 45 ปี	31	10.30
46 - 55 ปี	82	27.24
56 - 65 ปี	110	36.54
66 ปีขึ้นไป	74	24.60
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีอายุในช่วง 56-65ปี มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 36.54 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 46 - 55 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.24 เป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 66 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 24.60 เป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 36-45 ปีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 และเป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 25-35 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.32

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	43	14.29
มัธยมศึกษาตอนต้น	71	23.59
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	82	27.24
อนุปริญญา/ปวส.	11	3.65
ปริญญาตรี	78	25.92
ปริญญาโท	15	4.98
ปริญญาเอก	0	0
อื่นๆ (นักธรรม)	1	0.33
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มากที่สุดจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.24 รองลงมาเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 25.92 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 23.59 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษาจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.98 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.65 เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับนักธรรมจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.33

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพการสมรส

สถานภาพการสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	27	8.97
สมรส	236	78.41
หย่า/หม้าย	32	10.63
แยกกันอยู่	6	1.99
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพการสมรสจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 78.41 รองลงมา มีสถานภาพเป็นหย่า/หม้าย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 10.63 มีสถานภาพโสด จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 8.97 และมีสถานภาพแยกกันอยู่จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.99

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพหลัก

อาชีพหลัก	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	13	4.32
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	37	12.29
รับจ้าง	19	6.31
ลูกจ้าง (ห้างร้าน, บริษัท)	12	3.99
เกษตรกร	95	31.56
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	101	33.56
อื่นๆข้าราชการบำนาญ ทนาย	24	7.97
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัวมากที่สุด จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.56 รองลงมา ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 31.56 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 12.29

ประกอบอาชีพอื่นๆข้าราชการบำนาญ ทนาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 7.97 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 6.31 ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.32 และประกอบอาชีพลูกจ้าง (ห้างร้าน, บริษัท) จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.99

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
5,000-10,000 บาท	123	40.86
10,001-20,000บาท	88	29.24
20,001-30,000บาท	61	20.27
30,001-40,000บาท	13	4.32
40,001-50,000 บาท	9	2.99
50,000 บาท ขึ้นไป	7	2.32
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ 5,000-10,000 บาทมากที่สุด จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 รองลงมา มีรายได้ 10,001-20,000 บาท จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.24 มีรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.27 มีรายได้ 30,001-40,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.32 มีรายได้ 40,001-50,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.99 และมีรายได้ 50,000 บาท ขึ้นไปจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.32

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานอาสาสมัคร
 กลุ่มประพศติ

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ปี	23	7.64
2 ปี ถึง 5 ปี	69	22.92
5 ปี ถึง 10 ปี	75	24.92
10 ปีขึ้นไป	134	44.52
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.7 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 44.52 รองลงมาปฏิบัติงาน 5 ปี ถึง 10 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 24.92 ปฏิบัติงาน 2 ปี ถึง 5 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 22.92 และปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 7.64

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟู
 ผู้กระทำผิดในชุมชน

ความรู้ความเข้าใจงาน	จำนวน	ร้อยละ
มากที่สุด	0	0
มาก	3	0.99
ปานกลาง	195	64.79
น้อย	83	27.58
น้อยที่สุด	20	6.64
ไม่มีความรู้ความเข้าใจ	0	0
รวม	301	100.00

จากตารางที่ 4.8 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนระดับปานกลาง จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 64.79 รองลงมา

มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทําผิดในชุมชนระดับน้อย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 27.58 มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทําผิดในชุมชนระดับน้อยที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.64 และมีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทําผิดในชุมชนระดับมาก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.99

1.2 บุคลากร ได้แก่ ผู้อำนวยการและพนักงานคุมประพฤติ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	6	37.50
หญิง	10	62.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาย มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
25- 35 ปี	3	18.75
36-45 ปี	3	18.75
46- 55 ปี	8	50.00
56 ปีขึ้นไป	2	12.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีอายุในช่วง 46-55ปี มากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 36 - 45 ปีและอายุในช่วง 25-35 ปี

จำนวนช่วงละ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 กลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีอายุในช่วง 56 ปีขึ้นไป มีน้อยที่สุด
จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	14	87.50
ปริญญาโท	2	12.50
ปริญญาเอก	0	0
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด
จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 และเป็นผู้ที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท น้อยที่สุด
จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 โดยไม่มีผู้จบการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาเอก

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อำนวยการ	6	37.50
พนักงานคุมประพฤติ	10	62.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานคุมประพฤติ
มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้อำนวยการ มีจำนวน 6 คน คิดเป็น
ร้อยละ 37.50

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
15,000- 20,000 บาท	4	25.00
20,001-25,000 บาท	3	18.75
25,001-30,000 บาท	1	6.25
30,001-35,000 บาท	1	6.25
35,001-40,000 บาท	1	6.25
40,000 บาท ขึ้นไป	6	37.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.13 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ 40,000 บาทขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมามีรายได้ 15,000-20,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีรายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และมีรายได้ มีรายได้ 25,001-30,000 บาทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีรายได้ 30,001-35,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และมีรายได้ 35,000-40,000 บาทจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการรับผิดชอบงานอาสาสมัครชุมชนประเพณี

ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 2 ปี	4	25.00
2 ปี ถึง 5 ปี	5	31.25
5 ปี ถึง 10 ปี	1	6.25
10 ปีขึ้นไป	6	37.50
รวม	16	100.00

จากตารางที่ 4.14 ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาระยะเวลาการปฏิบัติงาน 2 ปี ถึง 5 ปี จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 31.25 มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 ปี ถึง 10 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25

1.3 ผู้บริหารระดับสูง

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	3	42.86
หญิง	4	57.14
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 4.15 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิง มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
40- 45 ปี	0	0
46-50 ปี	0	0
51- 55 ปี	4	57.14
56 - 60 ปี	3	42.86
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 4.16 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีอายุในช่วง 51- 55 ปี มากที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุในช่วงอายุ 56-60 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	0	0
ปริญญาโท	6	85.71
ปริญญาเอก	1	14.29
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 4.17 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
รองอธิบดี	1	14.29
ผู้ตรวจราชการ	4	57.14
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2	28.57
รวม	7	100.00

จากตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ตรวจราชการ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และเป็นรองอธิบดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29

**ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข
ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7
และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม**

ผู้ศึกษานำเสนอผลการศึกษา ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟู
ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ตารางที่ 4.19 ภาพรวมความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ
ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
การมีส่วนร่วมคิด	2.81	0.48	มาก
การมีส่วนร่วมวางแผน	2.75	0.51	มาก
การมีส่วนร่วมดำเนินการ	2.75	0.48	มาก
การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	2.76	0.58	มาก
ภาพรวม	2.77	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.19 ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุม
ประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีส่วนร่วม
ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 2.77 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิด มีค่าเฉลี่ย
2.81 รองลงไปด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.76 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ
ที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน และการมีส่วนร่วมดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 2.75 โดยมี
รายละเอียดระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.20 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
 ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมคิด

การมีส่วนร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.เคยให้ข้อมูลข่าว สารเกี่ยวกับผู้กระทำผิด ในชุมชนแก่สำนักงาน คุมประพฤติ	47	198	46	10	2.94	0.66	มาก
2.การมีส่วนร่วมกับ สำนักงานคุมประพฤติ ในการศึกษาสาเหตุการ กระทำผิดของผู้กระทำผิด	27	181	87	6	2.76	0.63	มาก
3.การมีส่วนร่วมร่วมกับ สำนักงานคุมประพฤติ ในการวิเคราะห์ปัญหา ผู้กระทำผิด	23	158	113	7	2.65	0.65	มาก
4.การมีส่วนร่วมในการ กำหนด รูปแบบการดูแล แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน	24	160	108	9	2.66	0.67	มาก
5.การมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการนำ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิด	34	179	82	6	2.80	0.65	มาก

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมคิด	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
6.การมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดตั้งศูนย์ประสาน งานอาสาสมัครคุมประพฤติ	51	168	73	9	2.87	0.72	มาก
7.การมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิธีการการติดตาม ประเมินผลผู้กระทำผิด	38	169	87	7	2.79	0.68	มาก
8.การมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับ การเผยแพร่ความรู้และ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และชุมชนเข้าใจและ ให้โอกาสผู้กระทำผิด	53	188	56	4	2.96	0.64	มาก
9.การเข้าร่วมประชุม เพื่อรวบรวมปัญหา ความต้องการของ ชุมชนในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	47	172	77	5	2.87	0.68	มาก
10.การมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการจัดลำดับ ความสำคัญของปัญหา ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ผิดในชุมชน	24	185	88	4	2.76	0.61	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	2.81	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมคิด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจและให้โอกาสผู้กระทำผิด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 รองลงไป ได้แก่ เคยให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในชุมชนแก่สำนักงานคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

ตารางที่ 4.21 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมวางแผน

การมีส่วนร่วมวางแผน	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.การมีส่วนร่วมกำหนดการดำเนิน แผนงานในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน	24	176	98	3	2.73	0.61	มาก
2.การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	23	160	109	9	2.65	0.66	มาก
3.การได้ร่วมวางแผนกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	32	164	95	10	2.72	0.69	มาก
4.สามารถนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนไปปฏิบัติได้	37	201	56	7	2.89	0.63	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	2.75	2.51	มาก

จากตารางที่ 4.21 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนไปปฏิบัติได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

ตารางที่ 4.22 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมดำเนินการ

การมีส่วนร่วมดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้ต้องขังในชั้นก่อนได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ	56	136	76	33	2.71	0.89	มาก
2.การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ	85	179	35	20.7	3.15	0.64	มาก
3.การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ	58	198	42	31.0	3.03	0.61	มาก
4.การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	53	187	57	4	2.96	0.65	มาก

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
5.การช่วยเหลือพนักงาน คุมประพฤติ ติดตาม ผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถ ภาพผู้ติดยาเสพติด	74	171	51	5	3.04	0.69	มาก
6.การทำหน้าที่ช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติ สอบปากคำบุคคลใกล้ชิด ชิดและ/หรือผู้นำชุมชน ในขั้นตอนการสืบเสาะ ข้อเท็จจริงของผู้ต้องขัง ในชั้นก่อนได้รับการพัก การลงโทษหรือลดวัน ต้องโทษ	33	132	99	37	2.53	0.85	มาก
7.เป็นกำลังสำคัญในการ จัดกิจกรรมต่างๆเพื่อแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	45	159	88	9	2.80	0.72	มาก
8.การมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม ในชุมชนเพื่อเป็น การป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาชญากรรม เช่น การให้ความรู้ การรณรงค์ การรับเรื่อง ราวร้องทุกข์เป็นต้น	32	165	95	9	2.73	0.69	มาก

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
9.การทำหน้าที่ช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติใน ขั้นตอนการปล่อยตัว ชั่วคราว	20	114	105	62	2.31	0.87	มาก
10.การเป็นผู้ดำเนินการจัด กิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ กระทำผิดในชุมชน ณ ศูนย์ ประสานงานอาสาสมัคร คุมประพฤติ	27	146	104	24	2.58	0.76	มาก
11.การเป็นผู้ประสาน ความร่วมมือกับหน่วย งานต่างๆในชุมชนเพื่อ ร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้ กระทำผิด	8.9	48.5	34.6	8.0			
12.การเป็นผู้รับผิดชอบ บริหารจัดการเป้าหมาย /แผนงานที่กำหนด	32	186	69	14	2.78	0.69	มาก
	10.6	61.8	22.9	4.7			
ภาพรวม	-	-	-	-	2.75	0.48	มาก

จากตารางที่ 4.22 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การทำหน้าที่ช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนการปล่อยตัวชั่วคราว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31

ตารางที่ 4.23 ระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครชุมชนประพตติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
 ในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 การมีส่วนร่วมติดตาม
 และประเมินผล

การมีส่วนร่วมติดตาม	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.การมีส่วนร่วมกำหนด วิธีการติดตามและประเมินผล การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน	35	147	109	10	2.69	0.72	มาก
2.การได้รับมอบหมาย ในการติดตาม ผู้กระทำ ผิดที่พ้นการคุมความ ประพตติหรือผ่านการ ฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด	64	166	60	11	2.94	0.75	มาก
3.การได้รับมอบหมาย ในการจัดกิจกรรมให้ แก่ผู้กระทำผิดที่พ้น การคุมความประพตติ หรือผ่านการฟื้นฟู สมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด	29	145	102	25	2.59	0.78	มาก
4.การดำเนินการติดตาม ช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่ พ้นการคุมความประพตติ หรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถ ภาพผู้ติดยาเสพติดตาม แผนที่กำหนด	41	174	75	11	2.81	0.71	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	2.76	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.23 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่การได้รับมอบหมายในการติดตามผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด.ได้แก่ การได้รับมอบหมายในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ตารางที่ 4.24 ภาพรวมความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ด้านความสามารถ	2.97	0.46	มาก
2. ด้านความพร้อม	3.23	0.46	มาก
3. ด้านความเต็มใจ	3.30	0.46	มากที่สุด
4. ด้านความเป็นไปได้	3.21	0.45	มาก
ภาพรวม	3.16	0.39	มาก

จากตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.16 โดยปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย 3.30 รองลงไป ได้แก่ ปัจจัยด้านความพร้อม มีค่าเฉลี่ย 3.23 ด้านความเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 3.21 และปัจจัยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 2.97 โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ

ด้านความสามารถ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.ทำทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนยอมรับและให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับเข้าสู่ชุมชน	51	199	47	4	2.99	0.62	มาก
2.ประสานครอบครัวของผู้กระทำผิดในการร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด	40	197	56	8	2.89	0.64	มาก
3.มีประสบการณ์ในด้าน การแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์ผู้กระทำผิด	36	186	70	9	2.83	0.67	มาก
4.ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม	72	195	32	2	3.12	0.60	มาก
5.ร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม	52	186	54	9	2.93	0.68	มาก
6.พัฒนาความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติ อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	51	202	47	1	3.01	0.58	มาก

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ด้านความสามารถ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
7. ทราบปัญหาของชุมชนในการดูแลแก้ไข ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดและการป้องกันปัญหาสังคม	50	210	36	5	3.01	0.59	มาก
8. ทราบความต้องการของชุมชนในการดูแลแก้ไข ฟื้นฟู ผู้กระทำผิดและการป้องกันปัญหาสังคม	41	209	47	4	2.95	0.59	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	2.97	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.25 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.12 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์ผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 2.83

ตารางที่ 4.26 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความพร้อม

ด้านความพร้อม	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1.มีความพร้อมด้านสุขภาพกายที่แข็งแรงสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดยสามารถเดินทางไปสวดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้	97	177	26	1	3.23	0.60	มาก
2.มีความพร้อมด้านจิตใจสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดยสามารถเดินทางไปสวดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้	115	172	12	2	3.33	0.58	มากที่สุด
3.ครอบครัวของท่านสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ท่านทำงานช่วยเหลือสังคม	111	171	17	2	3.30	0.60	มากที่สุด
4.ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้กระทำผิด	68	212	17	4	3.14	0.56	มาก

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ด้านความพร้อม	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
5.สามารถสละเวลาได้ทุกครั้งเมื่อสำนักงานคุ้มครองประพฤตินิเวศน์เข้าร่วมกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	76	195	29	1	3.15	0.58	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	3.23	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.26 ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุ้มครองประพฤติกภาค 7 ด้านความพร้อม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.22 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความพร้อมด้านจิตใจ สามารถทำงานช่วยเหลือสังคม โดยสามารถเดินทางไปสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนในการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้กระทำผิดมีค่าเฉลี่ย 3.14

ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเต็มใจ

ด้านความเต็มใจ	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ	164	129	7	1	3.51	0.56	มากที่สุด
2.ให้ความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ	106	167	27	1	3.26	0.63	มากที่สุด
3.ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	98	176	26	1	3.23	0.61	มาก
4.เชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้	86	193	20	2	3.21	0.58	มาก
5.ร่วมดำเนินการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยไม่เห็นแก่ค่าตอบแทน	110	171	16	4	3.29	0.63	มากที่สุด
ภาพรวม	-	-	-	-	3.30	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ความเต็มใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย 3.51 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่เชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้ มีค่าเฉลี่ย 3.21

ตารางที่ 4.28 ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้

ด้านความเป็นไปได้	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.สามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเอง	92	182	27	0	3.22	0.59	มาก
2.สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	56	186	55	4	2.98	0.65	มาก
3.มีความความผูกพันในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติกรมคุมประพฤติ	108	173	20	0	3.29	0.58	มากที่สุด
	35.9	57.5	6.6	0			

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ด้านความเป็นไปได้	ระดับการมีส่วนร่วม (%)				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
4. มีแรงจูงใจในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุ้มครองประพตติ	115	167	17	2	3.31	0.61	มากที่สุด
5.ยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุ้มครองประพตติ	112	174	13	2	3.32	0.59	มากที่สุด
6.เชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุ้มครองประพตติมีประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	115	177	8	1	3.35	0.55	มากที่สุด
7.ได้ชักชวนประชาชนเข้ามา ร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน	53	205	43	0	3.04	0.57	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	3.21	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.28 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุ้มครองประพตติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุ้มครองประพตติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุ้มครองประพตติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุ้มครองประพตติมีประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 3.35 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุ้มครองประพตติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.98

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ตารางที่ 4.29 ภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม และปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วม	ค่าความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
1. ความสามารถ	0.71
2. ความพร้อม	0.56
3. ความเต็มใจ	0.41
4. ความเป็นไปได้	0.50

จากตารางที่ 4.29 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมี
ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.71 โดยปัจจัยด้านความสามารถ มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับการ
มีส่วนร่วม ค่าสหสัมพันธ์ 0.71 และปัจจัยด้านความเต็มใจ มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการมี
ส่วนร่วม ค่าสหสัมพันธ์ 0.41

ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุม
 ประพฤติภาค 7

ตารางที่ 4.30 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7
 จำแนกตามพื้นที่

ระดับการมี ส่วนร่วม	ร่วมคิด			ร่วมวางแผน			ร่วมดำเนินการ			ร่วมติดตามและประเมินผล			ภาพรวม		
	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปรผล
นครปฐม	2.69	0.46	มาก	2.59	0.51	มาก	2.58	0.42	มาก	2.70	0.57	มาก	2.63	0.41	มาก
สุพรรณบุรี	2.65	0.48	มาก	2.67	0.49	มาก	2.55	0.45	มาก	2.63	0.39	มาก	2.61	0.40	มาก
กาญจนบุรี	2.74	0.41	มาก	2.74	0.43	มาก	2.78	0.60	มาก	2.80	0.72	มาก	2.77	0.47	มาก
เพชรบุรี	2.94	0.34	มาก	2.89	0.40	มาก	2.90	0.37	มาก	2.73	0.48	มาก	2.89	0.30	มาก
ประจวบคีรีขันธ์	2.88	0.51	มาก	2.84	0.57	มาก	2.78	0.52	มาก	2.65	0.64	มาก	2.80	0.49	มาก
ราชบุรี	2.90	0.56	มาก	2.70	0.58	มาก	2.84	0.48	มาก	2.89	0.55	มาก	2.85	0.48	มาก
สมุทรสงคราม	2.78	0.48	มาก	2.68	0.52	มาก	2.74	0.47	มาก	2.81	0.58	มาก	2.75	0.46	มาก
สมุทรสาคร	2.88	0.51	มาก	2.90	0.53	มาก	2.87	0.48	มาก	2.86	0.62	มาก	2.88	0.44	มาก
ภาพรวม	2.81	0.48	มาก	2.75	0.51	มาก	2.75	0.48	มาก	2.76	0.58	มาก	2.77	0.44	มาก

จากตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบในภาพรวม พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 จากการทดสอบค่าเอฟหรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวมีค่าเท่ากับ 5.30 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

2. ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรสาคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

3. ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55

4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดราชบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

**ตอนที่ 5 ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสำนักงานคุมประพฤติ
กับอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และข้อเสนอแนะอื่นๆ**

ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติและบุคลากร คุมประพฤติ
มีรายละเอียดดังนี้

5.1 ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ตารางที่ 4.31 แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความสามารถ

การส่งเสริม ด้าน	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่		
		(จำนวน/ร้อยละ)		
ความสามารถ		1	2	3
	1. คุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของ อาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุม ประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิด	182 (60.5)	81 (27.0)	37 (12.31)
	2. คุมประพฤติควรให้โอกาส อาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดง ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง	55 (18.3)	128 (42.5)	117 (39.0)
	3. คุมประพฤติควรส่งเสริมให้ อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	75 (24.9)	93 (30.9)	133 (44.2)

จากตารางที่ 4.31 ผลการศึกษา แนวทางการส่งเสริม ด้านความสามารถ ในลำดับแรก
คือ คุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอ
เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (ร้อยละ 60.5) รองลงมา คือ คุมประพฤติควรให้

โอกาส อาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง (ร้อยละ42.5) และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาคุณงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ร้อยละ44.2)

ตารางที่ 4.32 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความพร้อม

การส่งเสริม ด้าน ความพร้อม	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
	1.กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ	84 (28)	135 (45.0)	81 (27.0)
	2.กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ	157 (52.2)	95 (31.7)	48 (16.0)
	3.กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน	70 (23.3)	63 (20.9)	168 (55.8)

จากตารางที่ 4.32 ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการส่งเสริม ด้านความพร้อมในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ(ร้อยละ52.2) รองลงมา คือ กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ(ร้อยละ 40.5) และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน(ร้อยละ55.8)

ตารางที่ 4.33 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความเต็มใจ

การส่งเสริม ด้าน ความเต็มใจ	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
	1.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป	181 (60.1)	45 (15)	73 (24.3)
	2.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับรางวัลอาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่นมากขึ้น	73 (24.3)	197 (65.4)	30 (10)
	3.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มากขึ้น	63 (21)	50 (16.6)	188 (62.4)

จากตารางที่ 4.33 ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการส่งเสริม ด้านความเต็มใจในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (ร้อยละ60.1) รองลงมาคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ได้รับรางวัลอาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่นมากขึ้น (ร้อยละ65.4) และลำดับสุดท้ายคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มากขึ้น (ร้อยละ62.4)

ตารางที่ 4.34 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครชุมชนประพุดิ ด้านความเป็นไปได้

การส่งเสริม ด้าน	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
ความเป็นไปได้	1.กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัคร	104	78	118
	คุมประพุดิดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู	(34.6)	(26)	(39.2)
	ผู้กระทำผิดด้วยตนเอง			
	2.กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัคร	74	174	52
	คุมประพุดิบริหารจัดการศูนย์ประสานงาน	(24.6)	(57.8)	(17.3)
	อาสาสมัครคุมประพุดิด้วยตนเอง			
	3.กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุม	128	51	122
	ประพุดิมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ	(42.5)	(17.0)	(40.5)
	ในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน			

จากตารางที่ 4.34 ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการส่งเสริม ด้านความเป็นไปได้ ในลำดับแรก คือ กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพุดิมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน (ร้อยละ42.5) รองลงมาคือ กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพุดิบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพุดิด้วยตนเอง (ร้อยละ57.8) และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุมประพุดิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพุดิดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยตนเอง.(ร้อยละ39.2)

5.2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร กรมคุมประพฤติ

ตารางที่ 4.35 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ด้านความสามารถ

การส่งเสริม ด้าน	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่		
		(จำนวน/ร้อยละ)		
ความสามารถ		1	2	3
	1.กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด	11 (68.75)	3 (18.75)	2 (12.50)
	2. กรมคุมประพฤติควรให้โอกาสอาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนด้วยตนเอง	5 (31.25)	4 (25.00)	7 (43.75)
	3.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้	0 (0)	9 (56.25)	7 (43.75)

จากตารางที่ 4.35 ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการส่งเสริม ด้านความสามารถในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด (ร้อยละ68.75) รองลงมา คือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ร้อยละ56.25) และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุมประพฤติควรให้โอกาส อาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง (ร้อยละ43.75)

ตารางที่ 4.36 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครชุมชนประเพณี ด้านความพร้อม

การส่งเสริม ด้าน ความพร้อม	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
1.กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ		11	5	0
		(68.75)	(31.25)	(0)
	2.กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ	0	3	13
		(0)	(18.75)	(81.25)
3.กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครชุมชนประเพณีปฏิบัติงาน		5	8	3
		(31.25)	(50)	(18.75)

จากตารางที่ 4.36 ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการส่งเสริม ด้านความพร้อมในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ (ร้อยละ68.75) รองลงมาคือ กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครชุมชนประเพณีปฏิบัติงาน (ร้อยละ50) และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ (ร้อยละ81.25)

ตารางที่ 4.37 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครชุมชนประเพณี ด้านความเต็มใจ

การส่งเสริม ด้าน ความเต็มใจ	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
1.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป		13	1	2
		(81.25)	(6.25)	(12.50)
2.กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครชุมชนประเพณีได้รับรางวัลอาสาสมัครชุมชนประเพณีดีเด่นมากขึ้น		1	14	1
		(6.25)	(87.50)	(6.25)

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

การส่งเสริม ด้าน ความเต็มใจ	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
	3.กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัคร คุ้มครองประพฤตินี้ได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์ มากขึ้น	2 (12.5)	1 (6.25)	13 (81.25)

จากตารางที่ 4.37 ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการส่งเสริม ด้านความเต็มใจในลำดับแรกคือ กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป (ร้อยละ81.25) รองลงมาคือ กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้ได้รับรางวัลอาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้เด่นมากขึ้น (ร้อยละ 87.50)และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มากขึ้น (ร้อยละ81.25)

ตารางที่ 4.38 แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้ ด้านความเป็นไปได้

การส่งเสริม ด้าน ความเป็นไปได้	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่ (จำนวน/ร้อยละ)		
		1	2	3
	1.กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัคร คุ้มครองประพฤตินี้ดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำความผิดด้วยตนเอง	5 (31.25)	5 (31.25)	6 (37.50)
	2.กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัคร คุ้มครองประพฤตินี้บริหารจัดการศูนย์ประสานงาน อาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้ด้วยตนเอง	8 (50)	5 (31.25)	3 (18.75)

ตารางที่ 4.38 (ต่อ)

การส่งเสริม ด้าน	ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข	จัดลำดับที่		
		(จำนวน/ร้อยละ)		
ความเป็นไปได้		1	2	3
	3กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัคร	3	6	7
	คุ้มครองสิทธิการประสานงานกับหน่วยงาน อื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน	(18.75)	(37.50)	(43.75)

จากตารางที่ 4.38 ผลการศึกษา พบว่า แนวทางการส่งเสริม ด้านความเป็นไปได้
ในลำดับแรก คือ กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิบริหารจัดการศูนย์
ประสานงานอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิด้วยตนเอง(ร้อยละ50)รองลงมาไม่มี และลำดับสุดท้าย คือ กรม
คุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วย
ตนเอง(ร้อยละ37.50) และ กรมคุ้มครองสิทธิการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิ
การประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน(ร้อยละ43.75)

5.3 ผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติ
ภาค 7

ตารางที่ 4.39 ภาพรวมความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม
ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของ อาสาสมัครคุมประพฤติ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.ด้านความสามารถ	2.66	0.53	มาก
2.ด้านความพร้อม	2.69	0.52	มาก
3.ด้านความเต็มใจ	2.59	0.52	มาก
4.ด้านความเป็นไปได้	2.68	0.55	มาก
ภาพรวม	2.64	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.39 ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และ
พนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการ
แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย
2.64 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านความพร้อม มีค่าเฉลี่ย 2.69 รองลงไปด้านด้านความ
เป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 2.68 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย ด้านละ 2.59
โดยมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.40 ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของ อาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. การให้ความสำคัญ ในการพัฒนาความรู้ เพื่อประโยชน์ใน การปฏิบัติงาน	3 18.75 %	10 62.50 %	3 18.75 %	0 0 %	3.00	0.63	มาก
2. มีความสามารถ ในการประสานงาน ในชุมชน	2 12.5 %	12 75 %	2 12.5 %	0 0 %	3.00	0.52	มาก
3. มีประสบการณ์ ในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน	3 18.75 %	7 43.75 %	6 37.50 %	0 0 %	2.81	0.75	มาก
4. สามารถจัดทำ แผนงานร่วมกับ หน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ได้	0 43.75 %	7 0 %	8 50 %	1 6.25 %	2.38	0.62	น้อย
5. สามารถบริหาร จัดการการดำเนิน กิจกรรมการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนด้วยตนเอง	1 6.25 %	4 25 %	7 43.75 %	4 25 %	2.13	0.89	น้อย
ภาพรวม	-	-	-	-	2.66	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.40 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และพนักงานคุม
ประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข

ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความสามารถ ภาพรวมระดับอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่การให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานและมีความสามารถในการประสานงานมีค่าเฉลี่ยด้านละ 3.00 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่สามารถบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ย 2.13

ตารางที่ 4.41 ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความพร้อม

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.มีเวลาในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ	2	5	8	1	2.50	0.82	น้อย
2.มีฐานะความเป็นอยู่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา	1	4	9	2	2.25	0.77	น้อย
3.ครอบครัวของอาสาสมัครคุมประพฤติส่งเสริม/สนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ	1	9	6	0	2.69	0.60	มาก
4.มีความพร้อมในการออกไปสอดส่องที่บ้านของผู้กระทำผิด	2	13	1	0	3.06	0.44	มาก

ตารางที่ 4.41 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของ อาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
5. ได้รับการยอมรับจาก ชุมชนในการให้ คำแนะนำปรึกษา แก่ผู้กระทำผิด	2	11	3	0	2.94	0.57	มาก
	12.5	68.75	18.75	0			
	%	%	%	%			
ภาพรวม	-	-	-	-	2.69	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.41 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความพร้อมภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความพร้อมในการออกไปสอดส่องที่บ้านของผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 3.06 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีฐานะความเป็นอยู่เอื้อต่อการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ย 2.25

ตารางที่ 4.42 ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเต็มใจ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของ อาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
1. ได้อุทิศตนเพื่อ ช่วยเหลือการดำเนินงาน คุมประพฤติอย่างเต็ม กำลังความสามารถ	2	8	6	0	2.75	0.68	มาก
2. มีแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงาน	2	2	11	1	2.31	.0.79	น้อย
3. ให้ความสำคัญกับการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน	2	12	2	0	3.00	0.52	มาก
4. ให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ ประสานงานอาสาสมัคร คุมประพฤติ	1	2	11	2	2.13	0.72	น้อย
5. ร่วมดำเนินการในการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนโดยไม่คำนึง ถึงค่าตอบแทน	2	4	9	1	2.44	0.81	น้อย
ภาพรวม	-	-	-	-	2.59	0.52	มาก

จากตารางที่ 4.42 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และพนักงานคุม
ประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไข
ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเต็มใจ ภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ความเต็มใจให้ความสำคัญกับการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.00 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ มีค่าเฉลี่ย 2.13

ตารางที่ 4.43 ความคิดเห็นของบุคลากร เกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด			
1.สามารถดำเนินการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเอง	1	3	10	2	2.19	0.75	น้อย
2.สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ	2	5	9	0	2.56	0.73	มาก
3.สามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขพื้นที่ผู้กระทำผิดในชุมชน	2	6	8	0	2.63	0.72	มาก
4.มีความความผูกพันการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ	3	10	3	0	3.00	0.63	มาก

ตารางที่ 4.43 (ต่อ)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของ อาสาสมัครคุมประพฤติ	ระดับการมีส่วนร่วม				ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	แปลผล
	มาก ที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด			
5.ยอมรับใน ความสามารถของ สมาชิกอาสาสมัคร คุมประพฤติ	3	10	3	0	3.00	0.63	มาก
ภาพรวม	-	-	-	-	2.68	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.20 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้อำนวยการ และพนักงานคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ด้านความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความความผูกพัน การทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ คุมประพฤติและยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุมประพฤติ มีค่าเฉลี่ยด้านละ 3.00 และปัจจัยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ สามารถดำเนินการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ย 2.19

5.4 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง กรมคุมประพฤติ

ผลการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหารกรมคุมประพฤติ จำนวน 7 คน แสดงความคิดเห็น สรุปได้ว่า กรมคุมประพฤติ ควรมีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ดังนี้

5.4.1 ด้านความสามารถ

- 1) ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านความสามารถของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างแท้จริง ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมด้านความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) ควรกำหนดให้มีหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนา และเพิ่มศักยภาพให้อาสาสมัครคุมประพฤติ

3) ควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี
อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมความรู้และการจัดประชุม

(1) การจัดอบรมความรู้ ด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติ งานด้าน การแก้ไข
ฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดความรู้ด้านกฎหมายด้านการให้คำปรึกษาเฉพาะ
ด้าน ในลักษณะเชิงลึก การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการนำไป
ปฏิบัติอย่างจริงจังสามารถดูแล แก้ไขฟื้นฟูได้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด

(2) การจัดประชุม เพื่อร่วมหารือแนวทางการปฏิบัติงานกับหน่วยงานใน
สังกัดกรมคุมประพฤติ ทั้งระดับกรมและระดับสำนักงานคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี โดยกำหนด
เป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

(3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการทำงาน การจัดทำเอกสาร
ให้ความรู้แบบง่ายๆ

4) การกำหนดงบประมาณในด้านการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม การพัฒนา
ศักยภาพแก่อาสาสมัครคุมประพฤติ

**5.4.2 ด้านความพร้อม ด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นประชาชนทั่วไปที่มีความ
เสียสละเมื่อเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติงานกับทางราชการ กรมคุมประพฤติต้อง ดำเนินการ ดังนี้**

1) จัดรูปแบบองค์กร รูปแบบการบริหารงาน หลักการปฏิบัติงานต่างๆ
2) การสนับสนุน และส่งเสริมด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อ
อาสาสมัครคุมประพฤติในการปฏิบัติงาน โดยวิธีต่อไปนี้

(1) สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ ระหว่าง
ปฏิบัติงาน รวมทั้งยานพาหนะ (รถยนต์)

(2) สนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ เช่น ค่าพาหนะ
ในการเดินทางไปปฏิบัติงานคดี หรือการปฏิบัติงานช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุม
ประพฤติ การจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นต้น

(3) จัดห้องทำงานหรือสถานที่ในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติ
ปฏิบัติงาน

3) มีกิจกรรม/แนวปฏิบัติเพื่อให้เห็นนโยบายบรรลุผล

5.4.3 ด้านความเต็มใจ กรมคุมประพฤติให้ความสำคัญเป็นอย่างมากในการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีความเต็มใจ และอุทิศตนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ดังนี้

1) การส่งเสริมด้านแรงจูงใจ เป็นกำลังใจ เช่น ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยการให้มีอ.ส.ค.ดีเด่น ให้ได้รับเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทอง การให้ความเคารพนับถือต่ออาสาสมัครคุมประพฤติ เชิญ อสค. เข้าร่วม ประชุมกับสำนักงานทุกครั้ง ที่มีแผนการจัดกิจกรรมใหญ่ๆของสำนักงาน และเชิญเข้าร่วมกิจกรรมกับสำนักงานเสมอๆเหมือนเป็นบุคลากรในสำนักงานเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสำนักงาน มีแรงจูงใจให้ร่วมปฏิบัติงานกับสำนักงาน มาตลอดถือว่าเป็นจุดเด่นและกรมคุมประพฤติมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2) การสนับสนุนด้านสวัสดิการ จัดให้มีสวัสดิการ เช่น เพิ่มค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจด้านต่างๆ ด้วยการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่น และอาสาสมัครคุมประพฤติได้รับเครื่องราชย์อิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทองมากขึ้น

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมด้านความเต็มใจข้างต้น เป็นระบบให้แรงจูงใจที่กรมคุมประพฤติดำเนินการจนกระทั่งกลายเป็นเรื่องปกติ จึงทำให้คิดว่าต้อง ได้เมื่อถึงเวลาหรือทำงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยปราศจากเป้าหมายไปที่ผู้กระทำผิด เพราะการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนต่างหากที่จะถือว่าเป็น “อาสาสมัคร” ที่แท้จริงแต่จุดพืดระหว่างการทำงานร่วมกันไม่ชัดเจน จนบางครั้งบางแห่งอาจจะไม่ได้ทำงานเป็นหุ้นส่วน(Patnership)

5.4.4 ด้านความเป็นไปได้ ปัจจุบันมีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบริหารองค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547 ได้ส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ดำเนินการ ดังนี้

1) การมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตัดสินใจ ด้วยตนเอง
2) การมอบหมายการบริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง เช่น เสนอโครงการกิจกรรมต่างๆได้อย่างเหมาะสมตลอดมา โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนต่างๆ

3) การให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและ โครงการ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะอื่นๆของผู้บริหารระดับสูง อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้เสียสละ ทั้งด้านทรัพย์สิน เงินทอง เสียสละ ทั้งด้านเวลา ดังนั้นกรมคุมประพฤติ ได้ให้ความสำคัญด้วยการมอบนโยบายว่า บุคลากรทุกคนในพื้นที่ทุกสำนักงานต้องให้ความสำคัญ ให้เกียรติ ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างจริงจังและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี กรมคุมประพฤติควรดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนาองค์อาสาสมัครคุมประพฤติให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งของประชาชนได้เป็นอย่างดีในโอกาสต่อไป
2. ศึกษา, วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครคุมประเวติยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกบทบาท
3. ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขข้อขัดข้องแต่ละด้าน ทั้งด้านอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยจัดแบ่งกลุ่ม ให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการประสานงาน มอบหมายภารกิจที่มีความยาก-ง่ายให้ปฏิบัติ เช่นกลุ่มที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูมากและในระดับที่มีความสามารถลดหลั่นกันลงไป ด้านงานคุมประพฤติ ด้านหน่วยงานทุกระดับ และด้านงบประมาณอย่างเป็นระบบ
4. ประเมินผลจนมีความเสถียร หมายถึงทำงานเป็นที่ประจักษ์ว่าวิธีการนี้ถูกต้อง
5. กำหนด เป็นระเบียบ แนวทาง คู่มือ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานต่อไป
6. ปรับปรุง แก้ไข ทบทวน ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2547 โดย กำหนดอายุของอาสาสมัครคุมประพฤติ ทั้งขั้นต่ำและขั้นสูง ด้วยเหตุผล เพื่อความพร้อมด้านวุฒิภาวะ ด้านกายภาพ และด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานตามภารกิจ เนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือนผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หากอายุน้อย ประสบการณ์อาจไม่มากพอ แต่ถ้าอายุมากเกินไปอาจมีผลต่อการคล่องแคล่วตัวในการปฏิบัติงาน
7. กรมคุมประพฤติสามารถที่จะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกวัย สำหรับผู้ที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กรมกำหนด หรือคุณสมบัติมากกว่าเกณฑ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันดี อาสาสมัครคุมประพฤติก็อาจจะมีลักษณะ Pre-VPO (Pre- Volunteer Probation Officer) ซึ่งเป็นเยาวชนหรือประชาชนที่สนใจแต่ยังไม่เข้าเงื่อนไขของกรมคุมประพฤติให้เข้าอบรม และเป็นแนวร่วมของกรมคุมประพฤติได้เช่นกัน สำหรับผู้ที่สูงวัยจนไม่สามารถที่จะช่วยเหลืองานคุมประพฤติในลักษณะของการออกไปเพื่อจะสอดส่องดูแล ช่วยเหลือผู้กระทำผิดได้แต่ยังสามารถช่วยเหลืองานคุมประพฤติในด้านอื่นได้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง "การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 " สรุปผลการศึกษาที่สำคัญ 3 หัวข้อ ได้แก่ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีประเด็นสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

1.1.3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่

1.1.4 เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 1,212 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 สิงหาคม 2556) บุคลากรของในเขตสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำนวน 16 คน และผู้บริหารระดับสูง ของกรมคุมประพฤติ จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้น 1,235 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติจำนวน 301 คน คำนวณจากสูตรของทาร์โร ยามาเน่ บุคลากรทั้งหมดของสำนักงานคุมประพฤติ 16 คน และผู้บริหารระดับสูงทั้งหมดของกรมคุมประพฤติ 7 คน รวมทั้งสิ้น 324 คน

1.2.2 เครื่องมือการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) แบบสอบถามอาสาสมัครคุมประพฤติ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด สถานภาพสมรส อาชีพหลัก รายได้ต่อเดือน การได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ความรู้ ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้คำถามแบบประมาณค่า 4 ตัวเลือก น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ และการส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ โดยให้จัดลำดับความคิดเห็น

2) แบบสอบถามบุคคลากร ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง รายได้ ต่อเดือน ระยะเวลาที่ได้รับผิดชอบงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม โดยลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด โดยใช้คำถามแบบประมาณค่า 4 ตัวเลือก น้อยที่สุด น้อย มาก มากที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ และการส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ โดยให้จัดลำดับความคิดเห็น

3) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง ความเห็นเกี่ยวกับ อายุ เพศและระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 แนวทางของกรมคุมประพฤติในการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย การส่งเสริมด้านความสามารถ การส่งเสริมด้านความพร้อม การส่งเสริมด้านความเต็มใจ การส่งเสริมด้านความเป็นไปได้ และ ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1.2.3 การตรวจสอบคุณภาพข้อมูล นำแบบสอบถามอาสาสมัครคุมประพฤติไปทดลองก่อนใช้จริง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างจริง จำนวน 30 ตัวอย่าง เพื่อวัดความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด แล้วนำผลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแบบสอบถามด้วยการตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient Method) ตามวิธีการของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.8

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 301 ชุด หรือร้อยละ 100 และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูง จำนวน 7 คน ด้วยตนเอง

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าเอฟการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์-เพียร์สัน ของ Pearson และการวิเคราะห์เนื้อหา

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป

1) **ข้อมูลทั่วไปของอาสาสมัครคุมประพฤติ** ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 75.75 มีอายุในช่วง 56-65 ปี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 36.54 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 27.24 มีสถานภาพการสมรส จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 78.41 ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.56 มีรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 40.86 ปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 44.52 และ สวนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนระดับปานกลาง จำนวน 195 คน

2) **ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร** ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีอายุในช่วง 46-55 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50 มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 เป็นพนักงานคุมประพฤติ มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีรายได้ 40,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50

3) ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารระดับสูง ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบ สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิงมีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีอายุในช่วง 51- 55 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 85.71 และส่วนใหญ่เป็นผู้ตรวจราชการ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14

1.3.2 ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ ข้อ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีส่วนร่วมในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย 2.77 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมคิด มีค่าเฉลี่ย 2.81 รองลง ไปด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 2.76 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน และการมีส่วนร่วมดำเนินการ มีค่าเฉลี่ย 2.75 โดยมีรายละเอียดระดับ การมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

1) **ด้านการมีส่วนร่วมคิด** ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.81 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจ และให้โอกาสผู้กระทำผิด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 รองลงไปได้แก่ เคยให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ ผู้กระทำผิดในชุมชนแก่สำนักงานคุมประพฤติดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.65

2) **ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน** ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สามารถนำ แผนปฏิบัติการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนไปปฏิบัติได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และข้อที่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุก ด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

3) **ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ** ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การช่วยเหลือพนักงานประพฤติในการสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การทำหน้าที่ช่วยเหลือ พนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนการปล่อย ตัวชั่วคราว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31

4) **ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล** ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การได้รับมอบหมายในการติดตามผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การได้รับมอบหมายในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

2.1 ผลการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ผลการศึกษาภาพรวม ความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ เกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.16 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย 3.30 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 2.97 โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

2.1.1 ด้านความสามารถ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 2.97 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม มีค่าเฉลี่ย 3.12 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์ผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 2.83

2.1.2 ด้านความพร้อม ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.22 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความพร้อมด้านจิตใจ สามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดยสามารถเดินทางไปสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้ มีค่าเฉลี่ย 3.33 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ได้รับความไว้วางใจจากชุมชนในการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้กระทำผิดมีค่าเฉลี่ย 3.14

2.1.3 ด้านความเต็มใจ ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัด

สำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.30 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ย 3.51 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่เชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้ มีค่าเฉลี่ย 3.21

2.1.4 ด้านความเป็นไปได้ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.21 โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุมประพฤติมีประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด มีค่าเฉลี่ย 3.35 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 2.98

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการมีส่วนร่วม และปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ในทางบวก ค่าสหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.71 โดยปัจจัยด้านความสามารถ มีค่าความสัมพันธ์สูงสุดกับการมีส่วนร่วม ค่าสหสัมพันธ์ 0.71 และปัจจัยด้านความเต็มใจ มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดกับการมีส่วนร่วม ค่าสหสัมพันธ์ 0.41

วัตถุประสงค์ ข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุดได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 โดยมีรายละเอียดตามองค์ประกอบการมีส่วนร่วม ดังนี้

2.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมคิด พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุดได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุดได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65

2.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสมุทรสาคร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.59

2.2.3 ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.55

2.2.4 ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล พบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดราชบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ เกี่ยวกับ แนวทางการในส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสำนักงานคุมประพฤติกับอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 และข้อเสนอแนะอื่นๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ด้านความสามารถ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และลำดับสุดท้ายคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(2) ด้านความพร้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอและลำดับสุดท้ายคือ กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน

(3) ด้านความเต็มใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และลำดับสุดท้ายคือ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มากขึ้น

(4) ด้านความเป็นไปได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรก คือ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการโครงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยตนเอง.

2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เกี่ยวกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างสำนักงานคุ้มครองประพฤติดำเนินการกับอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุ้มครองประพฤติดำเนินการ 7 และข้อเสนอแนะอื่นๆ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) ด้านความสามารถ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการเกี่ยวกับงานคุ้มครองประพฤติดำเนินการอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการได้แสดงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง

(2) ด้านความพร้อม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอและลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ

(3) ด้านความเต็มใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรกคือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มากขึ้น

(4) ด้านความเป็นไปได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็น ในลำดับแรก คือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการด้วยตนเอง และลำดับสุดท้าย คือ กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยตนเองและมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

3) ผลการศึกษา ความคิดเห็น ผู้บริหารระดับสูง พบว่า กรมคุ้มครองประพฤติดำเนินการมีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดำเนินการ กระทรวงยุติธรรม ดังนี้

3.1 ด้านความสามารถ

3.1.1 ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านความสามารถของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างแท้จริง ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมด้านความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3.1.2 ควรกำหนดให้มีหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนา และเพิ่มศักยภาพให้อาสาสมัครคุมประพฤติ

3.1.3 ควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมความรู้และการจัดประชุม

1) การจัดอบรมความรู้ ด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติ งานด้าน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ความรู้ด้านกฎหมาย ด้าน การให้คำปรึกษา เฉพาะด้านในลักษณะเชิงลึก การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังสามารถดูแล แก้ไขฟื้นฟูได้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด

2) การจัดประชุม เพื่อร่วมหารือแนวทางการปฏิบัติงานกับหน่วยงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ ทั้งระดับกรมและระดับสำนักงานคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

3) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำงานการจัดทำเอกสารให้ความรู้แบบง่าย ๆ

3.1.4 การกำหนดงบประมาณในการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม การพัฒนา ศักยภาพแก่อาสาสมัครคุมประพฤติ

3.2 ด้านความพร้อม ด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นประชาชนทั่วไปที่มีความ เสี่ยงละเมือเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติงานกับทางราชการ กรมคุมประพฤติต้อง ดำเนินการ ดังนี้

3.2.1 จัดรูปแบบองค์กร รูปแบบการบริหารงาน หลักการปฏิบัติงานต่างๆ

3.2.2 การสนับสนุน และส่งเสริมด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่ออาสาสมัคร คุมประพฤติในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1) สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ ระหว่างปฏิบัติงาน รวมทั้งยานพาหนะ(รถยนต์)

2) สนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ เช่น ค่าพาหนะ ในการเดินทางไปปฏิบัติงานคดี หรือการปฏิบัติงานช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติที่สำนักงานคุม ประพฤติ การจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นต้น

3) จัดห้องทำงานหรือสถานที่ในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน

3.2.3 มีกิจกรรม/แนวปฏิบัติเพื่อให้นโยบายบรรลุผล

3.3 ด้านความเต็มใจ กรมคุมประพฤติให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีความเต็มใจ และอุทิศตนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ดังนี้

3.3.1 การส่งเสริมด้านแรงจูงใจ เป็นกำลังใจ เช่นส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยการให้มือ.ส.ค.ดีเด่น ให้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทองการให้ความเคารพนับถือต่ออาสาสมัครคุมประพฤติ เชิญ อาสาสมัครคุมประพฤติ เข้าร่วม ประชุมกับสำนักงานทุกครั้งที่มีแผนการจัดกิจกรรมใหญ่ๆของสำนักงาน และเชิญเข้าร่วมกิจกรรมกับสำนักงานเสมอๆเหมือนเป็นบุคลากรในสำนักงานเกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีกับสำนักงาน มีแรงจูงใจให้ร่วมปฏิบัติงานกับ สำนักงาน มาตลอดถือว่าเป็นจุดเด่นและกรมคุมประพฤติมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

3.3.2 การสนับสนุนด้านสวัสดิการ จัดให้มีสวัสดิการ เช่น เพิ่มค่าตอบแทน การปฏิบัติงาน และแรงจูงใจด้านต่างๆ ด้วยการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่น และอาสาสมัครคุมประพฤติได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทองมากขึ้น

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมด้านความเต็มใจข้างต้น เป็นระบบให้แรงจูงใจที่กรมคุมประพฤติดำเนินการจนกระทั่งกลายเป็นเรื่องต้องดำเนินการ จึงทำให้คิดว่าต้องได้เมื่อถึงเวลาหรือทำงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยปราศจากเป้าหมายไปที่ผู้กระทำผิด เพราะการทำงานโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนต่างหากที่จะถือว่าเป็น “อาสาสมัคร”ที่แท้จริง แต่จุดพืดระหว่างการทำงานร่วมกันไม่ชัดเจน จนบางครั้งบางแห่งอาจจะไม่ได้ทำงานเป็นหุ้นส่วน (Partnership)

3.4 ด้านความเป็นไปได้ ปัจจุบันมีระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบริหารองค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547 ได้ส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ดำเนินการ ดังนี้

3.4.1 การมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตัดสินใจ ด้วยตนเอง

3.4.2 การมอบหมายการบริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง เช่น เสนอโครงการกิจกรรมต่างๆได้อย่างเหมาะสมตลอดมา โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนต่างๆ

3.4.3 การให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย และโครงการ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เป็นผู้เสียสละ ทั้งด้านทรัพย์สิน เงินทอง เสียสละ ทั้งด้านเวลา ดังนั้นกรมคุมประพฤติ ได้ให้ความสำคัญด้วยการมอบนโยบายว่า บุคลากรทุกคนในพื้นที่ทุกสำนักงานต้องให้ความสำคัญ ให้เกียรติ ให้ความร่วมมือและส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างจริงจังและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี กรมคุมประพฤติควรดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนาองค์อาสาสมัครคุมประพฤติให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งของประชาชนได้เป็นอย่างดีในโอกาสต่อไป
2. ศึกษา, วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครคุมประเวดียังไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกบทบาท
3. ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขข้อขัดข้องแต่ละด้าน ทั้งด้านอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยจัดแบ่งกลุ่ม ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน มอบหมายภารกิจที่มีความยาก-ง่าย ให้ปฏิบัติ เช่นกลุ่มที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูมากและในระดับที่มีความสามารถลดหลั่นกันลงไป ด้านงานคุมประพฤติ ด้านหน่วยงานทุกระดับ และด้านงบประมาณอย่างเป็นระบบ
4. ประเมินผลจนมีความเสถียร หมายถึงทำงานเป็นที่ประจักษ์ว่าวิธีการนี้ถูกต้อง
5. กำหนด เป็นระเบียบ แนวทาง คู่มือ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานต่อไป
6. ปรับปรุง แก้ไข ทบทวน ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2547 โดย กำหนดอายุของอาสาสมัครคุมประพฤติ ทั้งขั้นต่ำและขั้นสูง ด้วยเหตุผล เพื่อความพร้อมด้านสุขภาพ ด้านกายภาพ และด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานตามภารกิจ เนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตักเตือนผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หากอายุน้อย ประสบการณ์อาจไม่มากพอ แต่ถ้าอายุมากเกินไป อาจมีผลต่อการคล่องแคล่วตัวในการปฏิบัติงาน
7. กรมคุมประพฤติสามารถที่จะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกวัย สำหรับผู้ที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กรมกำหนดหรือคุณสมบัติมากกว่าเกณฑ์ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันดีอาสาสมัครคุมประพฤติก็อาจจะมีลักษณะPre-VPO (Pre- Volunteer Probation Officer) ซึ่งเป็นเยาวชนหรือประชาชนที่สนใจแต่ยังไม่เข้าเงื่อนไขของกรมคุมประพฤติให้เข้าอบรมและเป็นแนวร่วมของกรมคุมประพฤติได้เช่นกัน สำหรับผู้ที่สูงวัยจนไม่สามารถที่จะช่วยเหลืองานคุมประพฤติในลักษณะของการออกไปเพื่อจะสอดส่องดูแล ช่วยเหลือผู้กระทำผิดได้แต่ยังสามารถช่วยเหลืองานคุมประพฤติในด้านอื่นได้

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติภาพรวมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

มีส่วนร่วมในระดับมาก ผู้วิจัยมีความคิดเห็นและนำเสนอ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมคิด ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก น่าจะสืบเนื่องจากกรมคุมประพฤติมีนโยบาย และมีหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทั้งระดับกรมและระดับพื้นที่ ในการส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ ตลอดจนการเชิญเกียรติอาสาสมัครคุมประพฤติ นอกจากนี้ได้กำหนดตัวชี้วัดบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ดังนั้นจากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมคิดเริ่มตั้งแต่ การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้ และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจและให้โอกาสผู้กระทำผิด รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในชุมชนแก่สำนักงานคุมประพฤติ และการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ

เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด เกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ (เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม,2554) ซึ่งอธิบายบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติ ว่า ให้มีหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่อง เยี่ยมเยียน แก้ไขฟื้นฟู และสงเคราะห์ผู้ที่อยู่ระหว่างถูกคุมความประพฤติ รวมทั้งมีบทบาทในอันที่จะช่วยเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ภารกิจของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม และช่วยเหลืองานอื่นๆตามที่กรมคุมประพฤติหรือกระทรวงยุติธรรมมอบหมาย

นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับคำอธิบายของทัศนีย์ ไทยาภิรมย์ (เอกสารของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม,2546) ซึ่งได้ให้คำนิยามขั้นตอนการร่วมคิด : สภาพปัญหาที่มีอยู่และสาเหตุปัญหา ซึ่งก็สอดคล้องกับอาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ที่มีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด ทั้งนี้ กรมคุมประพฤติต้องส่งเสริม สนับสนุน การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด ให้มากขึ้น

2. ด้านการมีส่วนร่วมวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาสาสมัครคุมประพฤติในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีส่วนร่วมกำหนดการดำเนินแผนงานในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน และร่วมวางแผนกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามที่ โกวิท พวงงาม (ใน การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน.2545, 8). ได้สรุปไว้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชน ในการพัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน และขั้นตอนหนึ่งคือการมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงาน เป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้รู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล รู้จักการ นำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน ซึ่งกรมคุมประพฤติ ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมวางแผนให้มากขึ้น

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยก็บ่งชี้ว่าค่าเฉลี่ยที่อาสาสมัครคุมประพฤติ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในลำดับรองสุดท้าย จากทั้งหมดสี่ด้าน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะอาสาสมัครคุมประพฤติยังไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะเข้าร่วม ดังผลการวิจัยด้านความสามารถของอาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งพบว่ามีความรู้ด้านความสามารถต่ำสุด

เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมวางแผนนั้น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร(องค์การอนามัยโลก อ้างถึงในปาริชาติ วลัยเสถียร, 2543: 141) ซึ่งหมายความว่า ผู้เข้าร่วมหรือประชาชน จะต้องมีส่วนร่วมด้วย จึงจะสามารถเข้าร่วมอย่างได้ผล (อนุภาพ ธีรลาภ อ้างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546)

3. ด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ ซึ่งน่าจะมาจากการที่สำนักงานคุมประพฤติมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีบทบาทการทำงานที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติมากขึ้น และบทบาทที่อาสาสมัครคุมประพฤติร่วมดำเนินการมาก ได้แก่ การช่วยเหลือพนักงานประพฤติในการสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ติดตามผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ การช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นกำลังสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในชุมชนเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหายาอาชญากรรม เช่น การให้ความรู้การรณรงค์ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ การเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ การทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติสอบปากคำ

บุคคลใกล้ชิดและ/หรือผู้นำชุมชนในขั้นตอนการสืบเสาะข้อเท็จจริง ของผู้ต้องขังในชั้นก่อนได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ เป็นต้น

เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ (เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2554) ซึ่งอาสาสมัครคุมประพฤติได้รับคำหมายให้มีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ในการปฏิบัติงานตามภารกิจของกรมคุมประพฤติ ได้แก่ เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญยิ่งในการเชื่อมโยงผู้กระทำผิดเพื่อให้กลับคืนสู่ชุมชนอีกครั้งอันจะช่วยลดช่องว่าง และความรู้สึกแปลกแยกลงได้อย่างมาก

นอกจากนี้ยังเป็นไปตามแนวคิด ของ Cohen and Uphoff (1980 อ้างถึงใน ปรีชาติ วลัยเสถียร, 2543) ที่ได้จำแนกการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมเป็น 4 ขั้นตอน โดยขั้นตอนหนึ่งได้แก่ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินโครงการนั้น จะได้มาจากคำถาม ที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การประสานงาน การขอความช่วยเหลือ ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม ก็พบว่าค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบเคียงกับการมีส่วนร่วมด้านอื่น ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจาก การที่อาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว จึงอาจไม่มีเวลาเพียงพอในการเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นไปตามคำอธิบายของ (Cohen and Uphoff 1997 อ้างถึงใน ปรีดี ช่วงโชติ และคณะ. 2536 :7-26) ที่อธิบายว่า อาชีพเป็นเงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งน่าจะเป็นเพราะกรมคุมประพฤตินั้นโยบายให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีบทบาทในการติดตามผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญที่อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมติดตามประเมินผลผู้กระทำผิดในชุมชนนอกจากนี้ยังได้เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการติดตามช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนที่กำหนดซึ่งเป็นบทบาทที่สามารถดำเนินการไปพร้อมกับบทบาทข้างต้นได้ รวมทั้งการมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

เมื่อเทียบเคียงกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามข้อกำหนด เกี่ยวกับบทบาทของอาสาสมัครคุมประพฤติ (เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2554) ซึ่งอธิบายบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครคุมประพฤติว่าให้มีหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ติดตามผลผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดพ.ศ. 2545

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานของอาสาสมัครคุมประพฤติกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 ผู้ศึกษามีความคิดเห็นและนำเสนอ ดังนี้

2.2.1 ผลการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ

ผลการศึกษาภาพรวม พบว่าความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 อยู่ในระดับมาก โดยด้านความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุด น่าจะเนื่องมาจากอาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และร่วมดำเนินการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยไม่เห็นแก่ค่าตอบแทน โดยด้านความสามารถ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อเทียบเคียงกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านอื่น ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจาก การที่อาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชนในระดับปานกลาง ซึ่งกรมคุมประพฤติได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยอาสาสมัครคุมประพฤติต้องผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม และกรมคุมประพฤติมีกระบวนการทำงาน โดยกำหนดให้มีการพัฒนาด้วยการส่งเสริมให้มีความรู้ ความสามารถในบทบาทภารกิจที่ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด (แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับอาสาสมัครคุมประพฤติ) อีกทั้งสำนักงานคุมประพฤติได้พัฒนาความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ผู้ศึกษามีความคิดเห็นและนำเสนอ ดังนี้

1) ด้านความสามารถ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่ ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม แต่มีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้สงเคราะห์ผู้กระทำผิดต่ำสุด ซึ่งกรมคุมประพฤติมีนโยบายในการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ ว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติ

ที่กล่าวว่า อาสาสมัครคุมประพฤติต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในรูปแบบต่างๆ และพร้อมที่จะช่วยเหลืองานต่างๆ อย่างเต็มกำลัง ความรู้ความสามารถ หากกรมคุมประพฤติได้พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้อาสาสมัครคุมประพฤติน่าจะขึ้นจะทำให้การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนเกิดประโยชน์มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ก็พบว่าค่าเฉลี่ยปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านความสามารถ อยู่ในระดับต่ำสุด เมื่อเทียบกับปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านอื่น ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจาก การที่อาสาสมัครคุมประพฤติ มีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นไปตามคำอธิบายของ (อนุภาพ ธีรลาภ อ่างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546) ที่อธิบายว่า ประชาชนจะต้องมีศักยภาพที่จะเข้าร่วมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

2) ด้านความพร้อม ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาสาสมัครคุมประพฤติ มีความพร้อมด้านจิตใจ สามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดยสามารถเดินทางไปสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้ และยังได้รับความไว้วางใจจากชุมชนในการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้กระทำผิด น่าจะเนื่องมาจากการสรรหาอาสาสมัครคุมประพฤติ พิจารณาจากคุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติตามมาตรฐานขั้นต่ำของอาสาสมัครคุมประพฤติ ที่ว่า “เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญในชุมชน” นอกจากนี้อาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว อีกทั้งกรมคุมประพฤติและสำนักงานคุมประพฤติได้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ร่วมเป็นเจ้าของ และสนับสนุนให้อาสาสมัครคุมประพฤตินับบทบาทในการปฏิบัติงานมากขึ้น

เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า เป็นไปตามมาตรฐานแห่งชาติว่าด้วยการปฏิบัติงานของกรมคุมประพฤติ เกี่ยวกับอาสาสมัครคุมประพฤติ (เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม, 2554) ที่ว่า การสรรหาคัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติ ต้องพิจารณาคัดเลือกบุคคลที่มีความสมัครใจและสนใจที่จะแก้ไขปัญหาสังคม และมีความพร้อมที่จะอุทิศตน และเวลา ที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของสังคม โดยไม่หวังค่าตอบแทน พร้อมที่จะช่วยเหลืองานต่างๆ อย่างเต็มกำลัง ความรู้ความสามารถ ซึ่ง เมื่อเทียบกับวรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นไปตามคำอธิบายของ (อนุภาพ ธีรลาภ อ่างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546) ที่อธิบายว่าสภาพทางเศรษฐกิจ เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน ที่มีผลต่อความพร้อมของประชาชนในการอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม

3) ด้านความเต็มใจ ผลการศึกษาพบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยอาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยความเต็มใจ ทำให้ร่วมดำเนินการในการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยไม่เห็นแก่ค่าตอบแทน และมีความเชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชนให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้น่าจะเนื่องมาจากการสรรหาอาสาสมัครคุมประพฤติ พิจารณาจากคุณสมบัติของอาสาสมัครคุมประพฤติ ตามมาตรฐานขั้นต่ำของอาสาสมัครคุมประพฤติ ที่ว่า “สมัครใจหรือเต็มใจที่จะปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติ”

เมื่อเทียบกับบรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นไปตามคำอธิบายของ (อนุภาพ ธีรลาภ อ่างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546) ที่อธิบายว่า เงื่อนไขพื้นฐาน ที่มีผลต่อความเต็มใจของประชาชนในการอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วม เนื่องจากเห็นประโยชน์ในการเข้าร่วม จะต้องมิใช่เป็นการบังคับ

4) ด้านความเป็นไปได้ ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

โดย เชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุมประพฤติมีประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทั้งนี้ อาสาสมัครคุมประพฤติยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุมประพฤติแต่อาจต้องเพิ่มการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ทั้งนี้ น่าจะมาจากอาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงานด้วยความความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน อีกทั้งเป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญในชุมชน ทำให้ช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับกิจกรรมที่ดำเนินอยู่ได้ และอาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่ปฏิบัติงานมานานกว่า 10 ปี

เมื่อเทียบกับบรรณกรรมที่ศึกษา พบว่า เป็นไปตามคำอธิบายของ (อนุภาพ ธีรลาภ อ่างถึงใน หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม, 2546) ที่อธิบายว่า ประชาชนจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะเข้าร่วม นั่นได้แก่การที่ประชาชนมีโอกาสในการตัดสินใจและกำหนดกิจกรรมที่ตนต้องการในระดับที่เหมาะสม

2.2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม และปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 โดยปัจจัยด้านความสามารถ มีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุดกับการมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นว่าถ้าความสามารถสูงจะมีส่วนร่วมมาก เพราะความสามารถผ่านการอบรมความรู้

เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรมจะช่วยให้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามและประเมินผลได้มากขึ้น น่าจะเป็นเพราะอาสาสมัครคุมประพฤติ ผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติ และกระทรวงยุติธรรม จึงทำให้มีความสามารถในการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

2.3 เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 จำแนกตามพื้นที่

ผลการศึกษาพบว่า อาสาสมัครคุมประพฤติที่มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมสูงสุด ได้แก่ อาสาสมัครคุมประพฤติ สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดเพชรบุรี น่าจะเนื่องมาจากได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด และร่วมดำเนินการ นอกจากนี้อาสาสมัครคุมประพฤติส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัวแสดงให้เห็นถึงความพร้อมทางเศรษฐกิจ และได้ปฏิบัติงาน 10 ปีขึ้นไป จึงมีประสบการณ์และปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชนในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7 มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ

1) การมีส่วนร่วมคิด ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การมีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมคิดมากขึ้น กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติให้มีบทบาทในภารกิจของกรมคุมประพฤติ ได้แก่การจัดโครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติ หลักสูตร “กลยุทธ์การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน” การประชุม/สัมมนา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นต้น

นอกจากนี้กรมคุมประพฤติควรดำเนินการดังนี้

(1) พัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติเป็นประจำทุกปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยการจัดอบรมความรู้และการจัดประชุม

ก. การจัดอบรมความรู้ ด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติงานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ความรู้ด้านกฎหมาย ด้านการให้คำปรึกษาเฉพาะด้านในลักษณะเชิงลึกการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังสามารถดูแล แก้ไขฟื้นฟูได้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด

ข. การจัดประชุม เพื่อร่วมหารือแนวทางการปฏิบัติงานกับหน่วยงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ ทั้งระดับกรมและระดับสำนักงานคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

(2) ให้โอกาส อาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดงความสามารถ ในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนด้วยตนเอง

(3) ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านความสามารถของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างแท้จริง ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมด้านความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

(4) การกำหนดงบประมาณในการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม การพัฒนาศักยภาพแก่อาสาสมัครคุมประพฤติ

2) การมีส่วนร่วมวางแผน ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในชุมชน เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนมากขึ้น ได้ กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยตนเอง และ ให้อาสาสมัครคุมประเวศดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยตนเอง และประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่ เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน เช่น การจัดอบรม หลักสูตร “การจัดทำแผนปฏิบัติการ” การประชุมคณะกรรมการบริหารอาสาสมัครคุมประพฤติร่วมจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เป็นต้น

นอกจากนั้นกรมคุมประพฤติควรดำเนินการ ดังนี้

- (1) มีกิจกรรม/แนวปฏิบัติเพื่อให้เห็นนโยบายบรรลุผล
- (2) การให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและโครงการ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนจนประสบผลสำเร็จ
- (3) การเชิญอาสาสมัครคุมประพฤติ เข้าร่วม ประชุมกับสำนักงานทุกครั้ง ที่มีแผนการจัดกิจกรรมใหญ่ๆของสำนักงาน
- (4) การมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตัดสินใจ ด้วยตนเอง

(5) การมอบหมายการบริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ

ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง เช่น เสนอโครงการกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนต่างๆ

3) การมีส่วนร่วมดำเนินการ ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ในขั้นตอนการปล่อยตัวชั่วคราว เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการมากขึ้น กรมคุมประพฤติควรพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในการดำเนินการขั้นตอนดังกล่าว โดยมีนโยบายให้สำนักงานคุมประพฤติในพื้นที่ คัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติที่มีศักยภาพและเข้าใจข้อกำหนดเบื้องต้นเข้ารับการพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ.2545 และกระบวนการปล่อยตัวชั่วคราว หรือ คัดเลือกอาสาสมัครคุมประพฤติมาเป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนดังกล่าว

นอกจากนี้กรมคุมประพฤติควร ดำเนินการ ดังนี้

(1) อบรมความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับการปฏิบัติงานคุมประพฤติ งานด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ความรู้ด้านกฎหมาย เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังสามารถดูแล แก้ไขฟื้นฟูได้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด

(2) กำหนดให้มีหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้อาสาสมัครคุมประพฤติ อีกทั้งมีคู่มือ ในการปฏิบัติงานด้วย

(3) ส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

(4) ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ในการส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีความเต็มใจ และอุทิศตนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

4) การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดกิจกรรม ให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้อาสาสมัครคุมประพฤติเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนมากขึ้น ได้ กรมคุมประพฤติควรกำหนดแนวทางให้สำนักงานคุมประพฤติ มอบหมายภารกิจให้ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประเวติมีบทบาทในการจัดกิจกรรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด การจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการเขียนโครงการให้อาสาสมัครคุมประพฤติ การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดโครงการต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้กรมคุมประพฤติควร ดำเนินการ ดังนี้

- (1) การมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติตัดสินใจด้วยตนเองตามระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบริหารองค์การอาสาสมัครคุมประพฤติ พ.ศ. 2547
- (2) การมอบหมายการบริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง เช่น เสนอโครงการกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมตลอดมา โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนต่างๆ

3.1.2 การส่งเสริมการมีส่วนร่วม

1) ด้านความสามารถ

(1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ และบุคลากร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

(2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. กรมคุมประพฤติ ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาในด้านความสามารถของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างแท้จริง ที่จะนำไปสู่การพัฒนา ส่งเสริมด้านความสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข. กรมคุมประพฤติ ควรกำหนดให้มีหลักสูตรต่างๆ เพื่อพัฒนาและเพิ่มศักยภาพให้อาสาสมัครคุมประพฤติ

ค. กรมคุมประพฤติ ควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดอบรมความรู้และการจัดประชุม

(3) การจัดอบรมความรู้ ด้านการปฏิบัติงานคุมประพฤติ งานด้าน การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด งานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ความรู้ด้านกฎหมาย ด้าน การให้คำปรึกษา เฉพาะด้านในลักษณะเชิงลึก การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนหลักการบริหาร เพื่อให้เกิดการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังสามารถดูแล แก้ไขฟื้นฟูได้ตรงกับสภาพปัญหาของผู้กระทำผิด

(4) การจัดประชุม เพื่อร่วมหารือแนวทางการปฏิบัติงานกับหน่วยงานในสังกัดกรมคุมประพฤติ ทั้งระดับกรมและระดับสำนักงานคุมประพฤติเป็นประจำทุกปี โดยกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี

(5) การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ประสบการณ์ในการทำงานการจัดทำเอกสาร ให้ความรู้แบบง่าย ๆ

(6) การกำหนดงบประมาณในด้านการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม การพัฒนา ศักยภาพแก่อาสาสมัครคุมประพฤติ

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กรมคุมประพฤติควรกำหนดงบประมาณด้านการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครคุมประพฤติให้เพียงพอ และมีนโยบายให้สำนักงานคุมประพฤติกำหนดกลยุทธ์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติพร้อมติดตาม ประเมินผลทุกไตรมาส

2) ด้านความพร้อม

(1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ

(2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ

(3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. กรมคุมประพฤติควรจัดรูปแบบองค์กร รูปแบบการบริหารงาน หลักการปฏิบัติงานต่างๆ

ข. กรมคุมประพฤติควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่ออาสาสมัครคุมประพฤติในการปฏิบัติงาน ได้แก่

- สนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ ระหว่างปฏิบัติงาน รวมทั้งยานพาหนะ(รถยนต์)

- สนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ เช่น ค่าพาหนะในการเดินทางไปปฏิบัติงานคดี หรือการปฏิบัติงานช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติ ที่สำนักงานคุมประพฤติ การจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ เป็นต้น

- จัดห้องทำงานหรือสถานที่ในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน

ค. มีกิจกรรม/แนวปฏิบัติเพื่อให้นโยบายบรรลุผล

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กรมคุมประพฤติควรดำเนินการวิจัยผลสัมฤทธิ์ของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ และสนับสนุนการบริหารองค์กรของสมาคมอาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อความเข้มแข็งต่อไป

3) ด้านความเต็มใจ

(1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ และบุคลากร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับ

สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

(2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านแรงจูงใจ เป็นกำลังใจ เช่น ส่งเสริมการปฏิบัติงานด้วยการให้มี.ส.ค.ดีเด่น ให้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทองการให้ความเคารพนับถือต่ออาสาสมัครคุมประพฤติ เชิญ อาสาสมัครคุมประพฤติ เข้าร่วม ประชุมกับสำนักงานทุกครั้งที่มีการจัดกิจกรรมใหญ่ๆของสำนักงาน และเชิญเข้าร่วมกิจกรรมกับสำนักงานเสมอๆเหมือนเป็นบุคลากรในสำนักงานเกิดสัมพันธภาพที่ดีกับสำนักงาน มีแรงจูงใจให้ร่วมปฏิบัติงานกับ สำนักงาน มาตลอดถือว่าเป็นจุดเด่นและกรมคุมประพฤติมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ข. กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านสวัสดิการ เช่น

เพิ่มค่าตอบแทนการปฏิบัติงาน และสนับสนุนแรงจูงใจด้านต่างๆ ด้วยการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่น และอาสาสมัครคุมประพฤติได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นเหรียญเงินและเหรียญทองมากขึ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กรมคุมประพฤติควรให้บุคลากรทุกคนให้ความสำคัญ”วันอาสาสมัครคุมประพฤติ 16 มีนาคม ของทุกปี” ส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติ มีความภาคภูมิใจตนเองด้วยการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จัก มีกิจกรรมสร้างสัมพันธภาพระหว่างกรมคุมประพฤติกับอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างต่อเนื่อง

4) ด้านความเป็นไปได้

(1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของอาสาสมัครคุมประพฤติ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

(2) ผลการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากร มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยตนเอง

(3) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารระดับสูง มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ก. กรมคุมประพฤติควรมอบหมายให้อาสาสมัครคุมประพฤติ

ตัดสินใจ ด้วยตนเอง

ข. กรมคุมประพฤติควรมอบหมายการบริหารจัดการ หรือดำเนิน

กิจกรรมต่างๆ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง เช่น เสนอโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมตลอดมา โดยเฉพาะกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชนต่างๆ

ค. กรมคุมประพฤติควรการให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามา

มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและโครงการ ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนจนประสบผลสำเร็จ

ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่า กรมคุมประพฤติควรการให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและโครงการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน มอบหมายการบริหารโครงการหรือกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน และการบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยตนเอง

จากการที่อาสาสมัครคุมประพฤติ กระทั่งวงยุคธรรม เป็นผู้เสียสละ

ทั้งด้านทรัพย์สิน เงินทอง เสียสละ ทั้งด้านเวลา ดังนั้น กรมคุมประพฤติ จึงควรมีนโยบายให้บุคลากรทุกคนในพื้นที่ทุกสำนักงานต้องให้ความสำคัญ ให้เกียรติ ให้ความร่วมมือ และส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติอย่างจริงจัง สามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี และกรมคุมประพฤติควรดำเนินการ ดังนี้

1. พัฒนาองค์กรอาสาสมัครคุมประพฤติให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งของประชาชนได้เป็นอย่างดีในอนาคตต่อไป

2. ศึกษา, วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกบทบาท

3. ปรับปรุง พัฒนาและแก้ไขข้อขัดข้องแต่ละด้าน ทั้งด้านอาสาสมัครคุมประพฤติ โดยจัดแบ่งกลุ่ม ให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการประสานงาน มอบหมายภารกิจที่มีความยาก-ง่าย ให้ปฏิบัติ เช่นกลุ่มที่มีศักยภาพในการจัดกิจกรรมแก้ไขฟื้นฟูมากและในระดับที่มีความสามารถลดหลั่นลงไป ด้านงานคุมประพฤติ ด้านหน่วยงานทุกระดับ และด้านงบประมาณ อย่างเป็นระบบ

4. ประเมินผลจนมีความเสถียร หมายถึงทำงานเป็นที่ประจักษ์ว่าวิธีการนี้ ถูกต้อง

5. กำหนด เป็นระเบียบ แนวทาง คู่มือ หรือขั้นตอนในการปฏิบัติงาน

6. ปรับปรุง แก้ไข ทบทวน ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยอาสาสมัครคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม พ.ศ.2547 โดย กำหนดอายุของอาสาสมัครคุมประพฤติ ทั้งขั้นต่ำและขั้นสูง ด้วยเหตุผล เพื่อความพร้อมด้าน วุฒิภาวะ ด้านกายภาพ และด้านเศรษฐกิจ อีกทั้งความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานตามภารกิจ เนื่องจากอาสาสมัครคุมประพฤติต้องเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตักเตือนผู้ถูกคุมความประพฤติหรือผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด หากอายุน้อยประสบการณ์อาจไม่มากพอ แต่ถ้าอายุมากเกินไป อาจมีผลต่อการคล่องแคล่วตัวในการปฏิบัติงาน

7. กรมคุมประพฤติสามารถที่จะให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ ในทุกวัย สำหรับผู้ที่อายุยังไม่ถึงเกณฑ์ที่กรมกำหนดหรือคุณสมบัติมากกว่าเกณฑ์ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศีลธรรมอันดีอาสาสมัครคุมประพฤติก็อาจจะมีลักษณะ Pre-VPO (Pre- Volunteer Probation Officer) ซึ่งเป็นเยาวชนหรือประชาชนที่สนใจแต่ยังไม่เข้าเงื่อนไขของกรมคุมประพฤติให้เข้าอบรมและเป็นแนวร่วมของกรมคุมประพฤติได้เช่นกัน สำหรับผู้ที่สูงวัยจนไม่สามารถที่จะช่วยเหลืองานคุมประพฤติในลักษณะของการออกไปเพื่อจะสอดส่องดูแล ช่วยเหลือผู้กระทำผิดได้แต่ยังสามารถช่วยเหลืองานคุมประพฤติในด้านอื่นได้

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาการประเมินผลสำเร็จภาพรวม ด้านการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามและประเมินผล

3.2.2 ควรมีการศึกษาการประเมินผลสำเร็จภาพรวม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดใน ชุมชน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านความพร้อม ด้านความเต็มใจ และด้านความเป็นไปได้

3.2.3 พัฒนาการความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติให้มีความเข้มแข็งสามารถที่จะเป็นองค์กรที่เป็นที่พึ่งของประชาชนได้เป็นอย่างดีในโอกาสต่อไป

3.2.4 ศึกษา, วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้อาสาสมัครคุมประพฤติ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกบทบาท

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

บรรณานุกรม

- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ .(2544). *กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์:ทางเลือกใหม่สำหรับกระบวนการยุติธรรมไทย*. กรุงเทพมหานคร. สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย. กรกช นาควิเชตร และคณะ .(2554). การศึกษารูปแบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน. กรมคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม.
- กลุ่มงานบริการสังคมกองกิจการชุมชนและบริการสังคม .(2554). กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด. กรมคุมประพฤติกระทรวงยุติธรรม
- กรมคุมประพฤติ .(2537). *คู่มือการปฏิบัติงานคุมประพฤติ*. กรมคุมประพฤติ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ .(2540). *คู่มือตุลาการเกี่ยวกับงานคุมประพฤติ*. กรมคุมประพฤติ . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ . (2544). *คู่มือการปฏิบัติงานสืบเสาะและพินิจ(ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่ พ.ศ.2554)*. กรมคุมประพฤติ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ .(2545). *คู่มืองานควบคุมและสอดส่องและกิจกรรมชุมชน*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ .(2546). รายงานโครงการประสานเครือข่ายชุมชนในการแก้ไขผู้กระทำผิด. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ .(2550). *คู่มืองานกิจกรรมชุมชน*. กรุงเทพมหานคร
- _____ .(2550). *เอกสารประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- _____ .(2555). *คู่มือประกอบการอบรมอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก. กรุงเทพมหานคร.
- _____ .(2556).รายงานการประชุมคุมประพฤติและมาตรการแบบไม่ควบคุมตัวอาชญากร บวกสาม ระหว่างวันที่ 3-5 เมษายน /2556. สถาบันวิจัยและพัฒนา กรมคุมประพฤติ . กรุงเทพมหานคร
- โกวิท พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ป.ท. สืบค้นเมื่อ 16 พ.ค.2557

- คณะวิจัยสถาบันพระปกเกล้า .(ม.ป.ท.). “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและ
 ความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาลและองค์กรอิสระ” เอกสารประกอบการประชุม
 วิชาการสถาบันพระปกเกล้าครั้งที่ 4 เรื่อง 5 ปี ของการปฏิรูปการเมืองตามรัฐธรรมนูญ
 ฉบับใหม่ วันที่ 8 - 10 พฤศจิกายน 2545 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ
 ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ .(2550). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสา ของนักเรียนมัธยมศึกษา
 ตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.*
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล .(2552). *พลวัตการมีส่วนร่วมของประชาชน: จากอดีตจนถึงรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.* กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทักษิณีย์ ไทยาภิรมย์ (2526) “การพัฒนาชุมชน: วิธีการระดมการมีส่วนร่วมของชุมชน”.
นิตยสารกรมประชาสัมพันธ์. หน้า 26, 4
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล .(2548). *อาชญากรรม การป้องกัน: การควบคุม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2) นนทบุรี:
 พรทิพย์การพิมพ์.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร .(2543). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.* กรุงเทพฯ:
 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปรีดี โชติช่วง และคณะ .(2536). *การพัฒนาชุมชนและการบริหารงานพัฒนาชุมชน.* พิมพ์ครั้งที่ 2
 กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ .(2531). *อาชญาวิทยา: สหวิทยาการว่าด้วยปัญหาอาชญากรรม.* กรุงเทพฯ :
 โรงเรียนนายร้อยตำรวจ.
- ไพรัตน์ เดชะรินทร์ .(2524). *การบริหารการพัฒนาชุมชน* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- ยุพาพร รุปร่าง . (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณ ในการปฏิรูป
 ระบบราชการ.* (ภาคนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ไม่ได้ตีพิมพ์).
 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี .(2526). *หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทย
 อนุเคราะห์ไทย.
- รพีพร ชงทอง .(2546). *ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด: กรณีศึกษา
 การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติจังหวัดร้อยเอ็ด.*
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน .(2538). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.๒๕๒๕.* (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5)
 กรุงเทพฯ อักษรเจริญทัศน์ อจท.

- เรวดี ศรีฤทธิ์และคณะ .(2552). การวิจัยเรื่อง” สักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัคร
 สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ในเขตตำบลนาเพียงอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร”.
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิไล จิวังกูร .(2528). *กฎหมายคุ้มครองผู้ใหญ่ในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ ภาควิชานิติศาสตร์)
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- ศักดิ์ชัย เลิศพานิชพันธ์และคณะ .(2551). “รายงานวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางและความเป็นไป
 ได้ในการนำมาตราการลงโทษระดับกลางมาใช้เพื่อเป็นมาตรการทางเลือกแทน
 การจำคุกในการลงโทษ ผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย”
 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศุภรัตน์ รัตนมุขย์ .(2550). “การบริหารจัดการงานอาสาสมัครในประเทศไทย” รายงานการวิจัย
 เสนอต่อ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- สรศักดิ์กัญจน์ ดวงคำสวัสดิ์ .(2539). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกัน
 โรคไข้เลือดออกของแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว หมู่ที่ 8 บ้านเขาจาน
 ตำบลท่าเกวียน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว สำนักงานสาธารณสุข
 จังหวัดสระแก้ว*.
- สิริพัฒน์ ลาภจิตร .(2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน
 การบริหารงานการบริหารส่วนตำบล อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*.
- สุนิตย์ เชมฐาและคณะ . (2548). การศึกษาและประยุกต์บทเรียนงานอาสาสมัครจากต่างประเทศ
 เพื่อการพัฒนาาระบบอาสาสมัครในประเทศไทย.สนับสนุน โดยสำนักงานกองทุน
 สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) แผนพัฒนาจิตเพื่อสุขภาพ
 มูลนิธิสตรี-ศฤงคังค์.
- สมประสงค์ อยู่ทะเล .(2554) .การวิจัยเรื่อง”การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
 ในการป้องกันอาชญากรรมในเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ อำเภอบางละมุง
 จังหวัดชลบุรี”. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานกิจการยุติธรรม .(2555). การเสริมสร้างประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมเพื่อสังคมไทย.
 กระทรวงยุติธรรม. โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิชย์. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.(2546). *คู่มือการดำเนินงาน
 สำหรับผู้สนับสนุน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- อังคณา บุญสิทธิ์และคณะ. (2553). *มิติของงานคุ้มครองผู้เสียหายในงานยุติธรรมชุมชน*.
 กรุงเทพฯ: กรมคุ้มครองผู้เสียหาย.

อรทัย ก๊กผล .(2552). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริหารท้องถิ่น*.

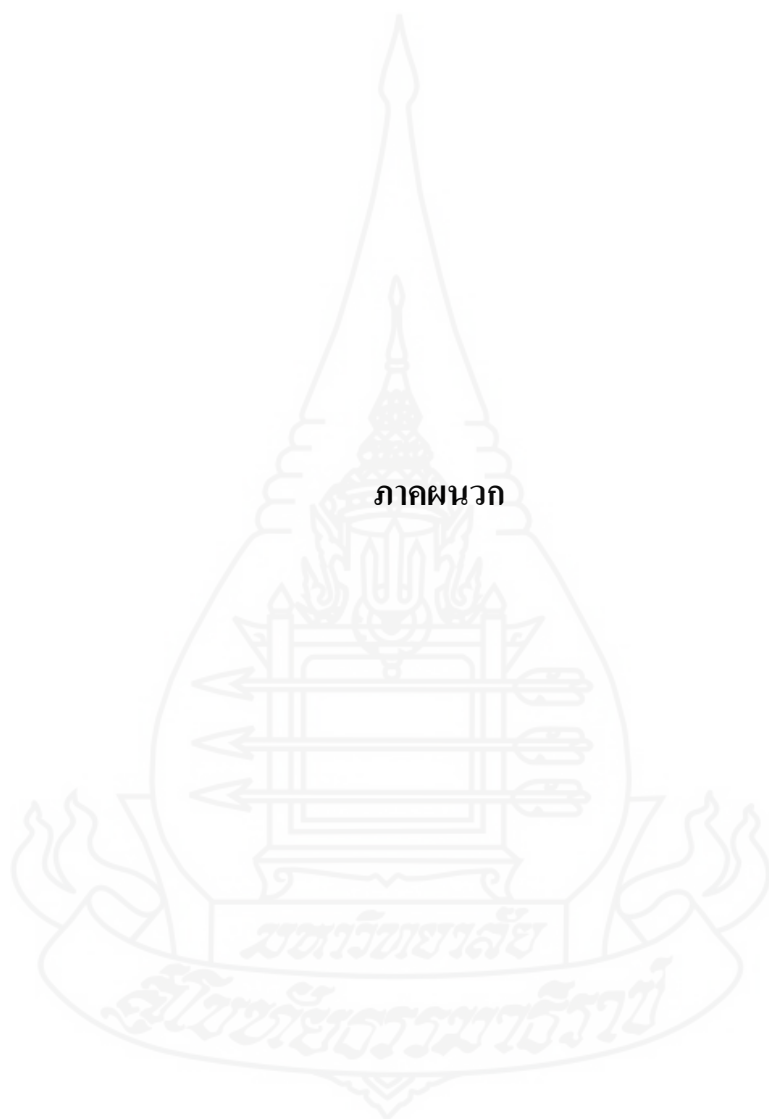
กรุงเทพฯ : จรัสสนิทวงศ์การพิมพ์ น.17-19.

อรพินธ์ สุวัฒน์ประและคณะ. (2554). *กลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด*. กรุงเทพฯ: กรมคุมประพฤติ.

อนุภาพ ธีรลาภ.(2546).*การวิเคราะห์เชิงสมมุติฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชนบท: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี* หน้า21-22
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2. แนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วม

1. กรมคุ้มครองประพฤตินี้มีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้ อย่างไร

1.1 ส่งเสริมด้านความสามารถ หมายถึง ส่งเสริมด้านการอบรมให้ความรู้เพิ่มเติม การพัฒนาศักยภาพเกี่ยวกับงานคุ้มครองประพฤตินี้ การวางแผน การประสานงาน และการบริหารจัดการ เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ส่งเสริมด้านความพร้อม หมายถึง ส่งเสริมความพร้อมในการปฏิบัติงานและการมีส่วนร่วม ได้แก่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

1.3 ส่งเสริมด้านความเต็มใจ หมายถึง ส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤตินี้มีความเต็มใจ และอุทิศตนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน เช่น การให้ความสำคัญ การส่งเสริมด้านแรงจูงใจ การสนับสนุนด้านสวัสดิการ เป็นต้น

.....

.....

.....

.....

1.4 ส่งเสริมด้านความเป็นไป หมายถึง การให้โอกาส การมอบหมายให้อาสาสมัครคุณประพฤติ
ตัดสินใจ บริหารจัดการ หรือดำเนินกิจกรรมต่างๆในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

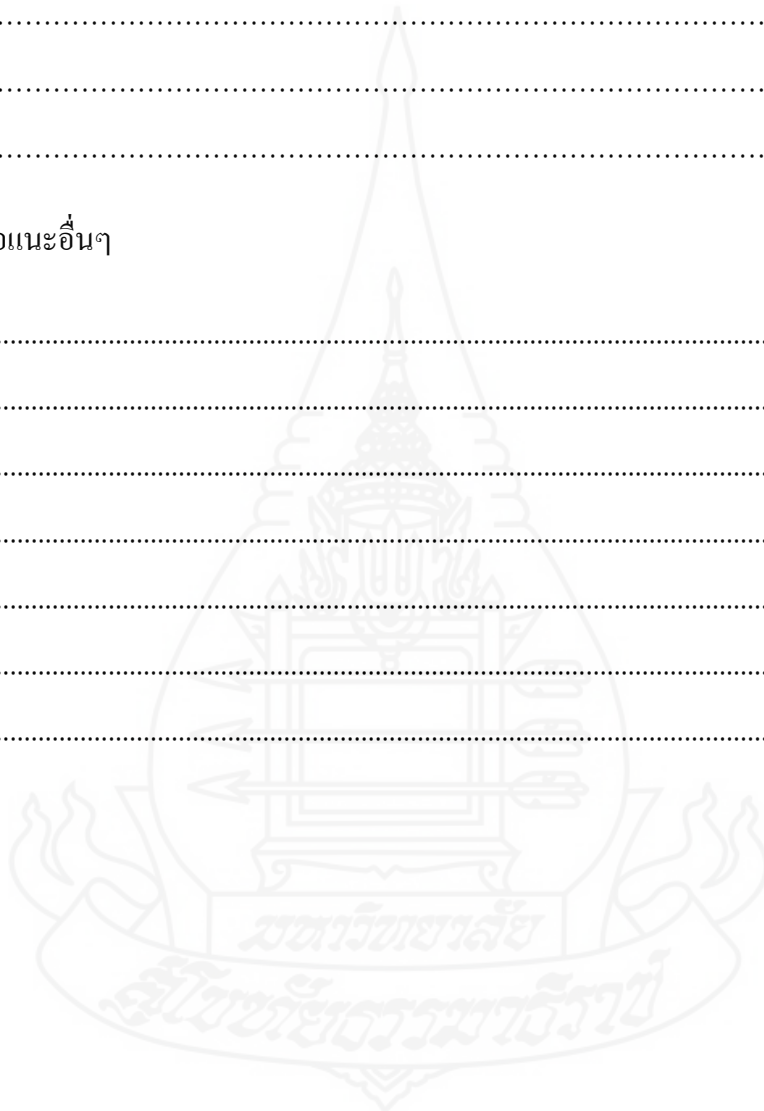
.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติ / พนักงานคุมประพฤติ
เรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้ท่านเติมเครื่องหมาย หรือเติมข้อความ ลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ
 1. 25- 35 ปี 2. 36-45 ปี 3. 46- 55 ปี 4. 56 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท 3.ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง
 1. ผู้อำนวยการ 2. พนักงานคุมประพฤติ
5. รายได้ ต่อเดือน
 1. 15,000- 20,000 บาท 2. 20,001-25,000 บาท 3. 25,001-30,000 บาท
 4. 30,001-35,000 บาท 5. 35,001-40,000 บาท 6. 40,000 บาท ขึ้นไป
6. ท่านได้รับผิดชอบงานอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม มาแล้วกี่ปี
 1. น้อยกว่า 2 ปี 2. ระยะเวลา2 ปี ถึง 5 ปี 3. ระยะเวลา5 ปี ถึง 10 ปี 4.ระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูล การมีส่วนร่วม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย/ลงในช่องเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม				
1. อาสาสมัครคุมประพฤติให้ความสำคัญในการพัฒนาความรู้เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน				
2. อาสาสมัครคุมประพฤติมีความสามารถในการประสานงานในชุมชน				
3. อาสาสมัครคุมประพฤติมีประสบการณ์ในการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
4. อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถจัดทำแผนงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ได้				
5. อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถบริหารจัดการการดำเนินงานกิจกรรมการ แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนด้วยตนเอง				
6. อาสาสมัครคุมประพฤติมีเวลาในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ				
7. อาสาสมัครคุมประพฤติมีฐานะความเป็นอยู่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ได้ตลอดเวลา				
8. ครอบครัวของอาสาสมัครคุมประพฤติส่งเสริม/สนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครคุมประพฤติ				
9. อาสาสมัครคุมประพฤติมีความพร้อมในการออกไปสอดส่องที่บ้านของผู้กระทำผิด				
10. อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับการยอมรับจากชุมชนในการให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่ผู้กระทำผิด				

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
11. อาสาสมัครคุมประพฤติได้อุทิศตนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานคุมประพฤติอย่างเต็มกำลัง ความสามารถ				
12. อาสาสมัครคุมประพฤติมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน				
13. อาสาสมัครคุมประพฤติให้ความสำคัญกับการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
14. อาสาสมัครคุมประพฤติให้ความสำคัญในการปฏิบัติงาน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ				
15. อาสาสมัครคุมประพฤติร่วมดำเนินการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนโดยไม่คำนึงถึงค่าตอบแทน				
16. อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเอง				
17. อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ				
18. อาสาสมัครคุมประพฤติสามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
19. อาสาสมัครคุมประพฤติมีความความผูกพันในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ กรมคุมประพฤติ				
20. อาสาสมัครคุมประพฤติยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุมประพฤติ				

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข

คำชี้แจง กรุณาจัดลำดับความคิดเห็นของท่านเรียงลำดับ 1, 2 และ 3 ลงในช่องว่างแต่ละข้อ

- 1.การส่งเสริมด้านความสามารถ
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิและพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติกี่ยวกับงานคุ้มครองประพฤติดูอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรให้โอกาสอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูได้แสดงความสามารถในการดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2.การส่งเสริมด้านความพร้อม
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูปฏิบัติงาน
- 3.การส่งเสริมด้านความเต็มใจ
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูได้รับรางวัลอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูดีเด่นมากขึ้น
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มากขึ้น
- 4.การส่งเสริมด้านความเป็นไปได้
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยตนเอง
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูบริหารจัดการศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูด้วยตนเอง
  - ..... กรมคุ้มครองสิทธิควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุ้มครองประพฤติดูมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

สำหรับอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
เรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน
ในสังกัดสำนักงานคุมประพฤติภาค 7

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจงให้ท่านเติมเครื่องหมาย หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. 25- 35 ปี 2. 36-45ปี 3. 46-55 ปี 4. 56 - 65 ปี 5. 66 ปี ขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาสูงสุด
  - 1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. 4. อนุปริญญา/ปวส.
  - 5. ปริญญาตรี 6. ปริญญาโท 7. ปริญญาเอก อื่นๆ (ระบุ) .....
4. สถานภาพสมรส 1. โสด 2. สมรส 3. หย่า/หม้าย 4. แยกกันอยู่
5. อาชีพหลัก
  - 1. ไม่ได้ประกอบอาชีพ 2. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ 3. รับจ้าง (ค่าแรงเป็นรายวัน)
  - 4. ลูกจ้าง (ห้างร้าน, บริษัท) 5. เกษตรกร 6. ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว
  - 7. อื่นๆ ระบุ).....
6. รายได้ ต่อเดือน
  - 1. 5,000-10,000 บาท 2. 10,001-20,000บาท 3. 20,001-30,000บาท 4. 30,001-40,000 บาท
  - 5. 40,001-50,000 บาท 6. 50,000 บาท ขึ้นไป

7. ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นอาสาสมัครคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรมมาแล้วกี่ปี

1. น้อยกว่า 2ปี 2.ระยะเวลา 2ปี ถึง 5ปี 3.ระยะเวลา 5ปีถึง 10ปี 4. ระยะเวลา10ปีขึ้นไป

8.ท่านมีความรู้ความเข้าใจงานการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนระดับใด

- มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ไม่มีความรู้ความเข้าใจ

ส่วนที่ 2 ข้อมูล การมีส่วนร่วม

คำชี้แจงกรุณาทำเครื่องหมายลงในช่องว่างเพียงช่องเดียวที่ตรงกับการปฏิบัติของท่านมากที่สุด

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
1.การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครคุมประพฤติ				
1.ท่านเคยให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำผิดในชุมชนแก่สำนักงานคุมประพฤติ				
2.ท่านมีส่วนร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการศึกษาสาเหตุการกระทำผิดของผู้กระทำผิด				
3.ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติในการวิเคราะห์ปัญหาผู้กระทำผิด				
4.ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนด รูปแบบการดูแล แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
5.ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด				
6.ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ				
7.ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการการติดตามประเมินผลผู้กระทำผิด				
8.ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและชุมชนเข้าใจและให้โอกาสผู้กระทำผิด				

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
9. ท่านเข้าร่วมประชุม เพื่อรวบรวมปัญหาความต้องการของชุมชนในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
10. ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
11. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดการดำเนินแผนงาน ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
12. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดแผนงานเชิงรุกด้วยการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
13. ท่านได้ร่วมวางแผนกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
14. ท่านสามารถนำแผนปฏิบัติการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนไปปฏิบัติได้				
15. ท่านช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้ต้องขังในชั้นก่อนได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ				
16. ท่านช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการสอดส่องผู้ถูกคุมความประพฤติ				
17. ท่านช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติ				
18. ท่านช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด				
19. ท่านช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติดูตามผู้ผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด				
20. ท่านทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติดูสอบปากคำบุคคลใกล้ชิดและ/หรือผู้นำชุมชนในขั้นตอนการสืบเสาะข้อเท็จจริงของผู้ต้องขังในชั้นก่อนได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษ				

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
21. ท่านเป็นกำลังสำคัญในการจัดกิจกรรมต่างๆเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
22. ท่านมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมในชุมชน เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมเช่น การให้ความรู้ การรณรงค์ การรับเรื่องราวร้องทุกข์ เป็นต้น				
23. ท่านทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุมประพฤติในขั้นตอนการปล่อยตัวชั่วคราว				
24. ท่านเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ณ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติ				
25. ท่านเป็นผู้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด				
26. ท่านเป็นผู้รับผิดชอบบริหารจัดการเป้าหมาย/แผนงานที่กำหนด				
27. ท่านมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการติดตามและประเมินผลการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
28. ท่านได้รับมอบหมายในการติดตาม ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด				
29. ท่านได้รับมอบหมายในการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด				
30. ท่านดำเนินการติดตามช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่พ้นการคุมความประพฤติหรือผ่านการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดตามแผนที่กำหนด				

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
2. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม				
31. ท่านทำทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนยอมรับและให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับเข้าสู่ชุมชน				
32. ท่านประสานครอบครัวของผู้กระทำผิดในการร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด				
33. ท่านมีประสบการณ์ในด้านการแก้ไขฟื้นฟูสงเคราะห์ผู้กระทำผิด				
34. ท่านผ่านการอบรมความรู้เกี่ยวกับงานของกรมคุมประพฤติและกระทรวงยุติธรรม				
35. ท่านร่วมกับชุมชนในการจัดกิจกรรมเพื่อให้โอกาสผู้กระทำผิดกลับคืนสู่สังคม				
36. ท่านพัฒนาความรู้เกี่ยวกับงานคุมประพฤติอยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด				
37. ท่านทราบปัญหา ของชุมชนในการดูแล แก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดและการป้องกันปัญหาสังคม				
38. ท่านทราบความต้องการ ของชุมชนในการดูแล แก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดและการป้องกันปัญหาสังคม				
39. ท่านมีความพร้อมด้านสุขภาพกายที่แข็งแรงสามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดย สามารถเดินทางไปสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้				
40. ท่านมีความพร้อมด้านจิตใจ สามารถทำงานช่วยเหลือสังคมโดย สามารถเดินทางไปสอดส่องเยี่ยมเยียนผู้ถูกคุมความประพฤติที่บ้านได้				
41. ครอบครัวของท่านสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้ท่านทำงานช่วยเหลือสังคม				

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
42. ท่านได้รับความไว้วางใจ จากชุมชนในการให้คำปรึกษา แนะนำแก่ผู้กระทำผิด				
43. ท่านสามารถสละเวลาได้ทุกครั้งเมื่อสำนักงานคุมประพฤติ เชิญเข้าร่วมกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด				
44. ท่านปฏิบัติงานในฐานะอาสาสมัครคุมประพฤติด้วย ความเต็มใจ				
45. ท่านให้ความสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ประสานงาน อาสาสมัครคุมประพฤติ				
46. ท่านให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดในชุมชน				
47. ท่านเชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถได้รับการแก้ไขฟื้นฟูในชุมชน ให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้				
48. ท่านร่วมดำเนินการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน โดยไม่เห็นแก่ค่าตอบแทน				
49. ท่านสามารถรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในการแก้ไข ฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนได้ด้วยตนเอง				
50. ท่านสามารถดำเนินการจัดกิจกรรม ณ ศูนย์ประสานงาน อาสาสมัครคุมประพฤติเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน				
51. ท่านมีความความผูกพันในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุม ประพฤติ กรมคุมประพฤติ				
52. ท่านมีแรงจูงใจในการทำงานร่วมกับสำนักงานคุมประพฤติ				
53. ท่านยอมรับในความสามารถของสมาชิกอาสาสมัครคุม ประพฤติ				
54. ท่านเชื่อว่าคำแนะนำของอาสาสมัครคุมประพฤตินี้ ประโยชน์ต่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด				
55. ท่านได้ชักชวนประชาชน เข้ามาร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ผิดในชุมชน				

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข

คำชี้แจงกรุณาจัดลำดับความคิดเห็นของท่านเรียงลำดับ 1, 2 และ 3 ลงในช่องว่างแต่ละข้อ

1. การส่งเสริมด้านความสามารถ

- ..... กรมคุมประพฤติควรพัฒนาความรู้ของอาสาสมัครคุมประพฤติเกี่ยวกับงานคุมประพฤติ อยู่เสมอเพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด
- ..... กรมคุมประพฤติควรให้โอกาสอาสาสมัครคุมประพฤติได้แสดงความสามารถในการ ดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน ด้วยตนเอง
- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้ศึกษาดูงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. การส่งเสริมด้านความพร้อม

- ..... กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานให้เพียงพอ
- ..... กรมคุมประพฤติควรสนับสนุนด้านงบประมาณในการทำงานให้เพียงพอ
- ..... กรมคุมประพฤติควรจัดห้องทำงานในสำนักงานให้อาสาสมัครคุมประพฤติปฏิบัติงาน

3. การส่งเสริมด้านความเต็มใจ

- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมด้านสวัสดิการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป
- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับรางวัล อาสาสมัครคุมประพฤติดีเด่นมากขึ้น
- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติได้รับพระราชทาน เครื่องราชอิสริยาภรณ์มากขึ้น

4. การส่งเสริมด้านความเป็นไปได้

- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประเวทิดำเนินกิจกรรมการแก้ไขฟื้นฟู ผู้กระทำผิดด้วยตนเอง
- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประพฤติบริหารจัดการ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครคุมประพฤติด้วยตนเอง
- ..... กรมคุมประพฤติควรส่งเสริมให้อาสาสมัครคุมประเวทิมิการประสานงานกับ หน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางธารินี แสงสว่าง
วัน เดือน ปีเกิด	6 พฤษภาคม 2510
สถานที่เกิด	อำเภอท่าม่วง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	ศิลปศาสตรบัณฑิต (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับสอง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พ.ศ.2532 นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2544
สถานที่ทำงาน	สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนครปฐม กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ

